

Sejstrup d. 18/2-2023

Bemærkninger til:

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Citater fra bekendtgørelsen er kursiverede.

I den faglige forening Håndværk og design hæfter vi os i første omgang ved formålsparagraffen for læreruddannelsen, hvor det fremgår, at de studerende skal uddannes til at: *"... varetage undervisningen i folkeskolen og bidrage til høj kvalitet i varetagelsen af folkeskolens opgave. De studerende skal gennem uddannelsen tilegne sig et solidt fagligt, pædagogisk og didaktisk grundlag for at undervise i folkeskolens fag ..."* Ligeledes støtter vi fuldt ud, at: *"De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse og udvikling."* Faget håndværk og design er nu et fag i folkeskolen på klassetrinnene 3. kl. til og med 8. kl. Vi havde derfor gerne set, at fagets ramme var blevet udvidet udover de 35 ECTS-point, således de studerende fik endnu bedre forudsætninger for at leve op til denne målsætning. Håndværksfag kræver tid til fordybelse og træning.

At praktikken har fået en større plads i læreruddannelsen er en styrkelse af uddannelsen. Vi ser frem til at modtage studerende i praktik i håndværk og design og dermed bidrage til deres faglige uddannelse.

Indførelsen af det praktisk-musiske fagområde som valgfag i grundfagligheden hilses velkomment. Det giver de studerende et afsæt for at inddrage flere forskellige undervisningsformer og -aktiviteter i alle skolens fag og ikke kun i de praktisk-musiske fag. Dette er således et godt skridt i retningen af at gøre folkeskolen mindre teoretisk og bredt at inddrage flere praktiske elementer i undervisningen i folkeskolen. Det bliver spændende at følge dette valgfag.

Bemærkninger til:

- formål for faget:

Vi kan fuldt ud tilslutte os formålet for faget.

- mål:

Vi støtter fuldt ud, at den studerende ved fagets afslutning kan: *"forestå skærpet tilsyn og sikkerhed med teknologier i værkstedet"*. Flg: ønskes tilføjet: *"ud fra den til enhver tid gældende anbefaling i "Når klokken ringer" - Branchevejledning til grundskolen og det almene gymnasium (STX)."*

Formand: Irene Egeskov Andersen, Puggårdsvej 10, Sejstrup, 6740 Bramming

Mail: ireneea@outlook.dk

Tlf: 61 50 44 26

Det er ikke muligt at læse ud af bekendtgørelsen, hvordan dette vigtige område skal tilgodeses i uddannelsen? Hvordan sikres, at de nyuddannede undervisere med faget håndværk og design besidder denne kompetence?

Det øvrige indhold i dette afsnit støtter vi fuldt ud.

- indholdsområder:

Af bekendtgørelsens § 9 fremgår, at: "*Undervisningsfagene består af fag, svarende til undervisningsfagene i folkeskolen*". Det må forstås således, at indholdet i undervisningsfaget på læreruddannelsen rammer det indhold, som det tilsvarende fag er beskrevet med i formål, mål og læseplan for faget i folkeskolen. I bekendtgørelsens beskrivelse af undervisningsfagets indholdsområder nævnes specifikt "*...materialerne tekstil og træ...*". I fagformålet for håndværk og design i folkeskolen er materialerne "*... primært ... tekstil, træ og metal*"^{*)}. For at læreruddannelsen kan leve op til folkeskolens fagformål i håndværk og design, skal de studerende også arbejde med metal under uddannelsen. I modsat fald vil de stå med en uddannelse, som ikke er dækkende i relation til det fagformål, de skal leve op til som underviser.

Det øvrige indhold i dette afsnit støtter vi ligeledes fuldt ud.

I bekendtgørelsens bilag 3 angives adgangsgivende fag og niveauer til undervisningsfagene. Vi undrer os over, at der skal oplistes specifikke krav til de enkelte undervisningsfag. En bestået adgangsgivende gymnasial uddannelse må være adgangsgivende til alle undervisningsfagene på læreruddannelsen.

^{*)} <https://emu.dk/grundskole/haandvaerk-og-design/formaal?b=t5-t21>

På vegne af Den faglige forening Håndværk og Design

Irene Egeskov Andersen
Formand

Indsigelse til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen for faget håndværk og design

Vi har i den nationale faggruppe for Håndværk og Design haft mange og gode diskussioner vedrørende den nye fagbeskrivelse for vores fag. Den nationale faggruppe består af en repræsentant fra samtlige læreruddannelser og taler derfor med mandat af alle læreruddannere i vores faglighed.

Vi har en meget væsentlig kommentar til materialerne i beskrivelsen.

Der står i den nye bekendtgørelse, at faget arbejder med træ, tekstil og øvrige materialer. Dermed er metal som materiale udeladt, hvilket vi stiller os undrende overfor og finder meget uhensigtsmæssigt. Metal er en af de tre materialekategorier fra faget i folkeskolen og vi skal uddanne lærere til at kunne varetage faget i folkeskolen. Derfor kan dette ikke udelades. Lærerne vil ikke være i stand til, kvalificeret at forklare eleverne, hverken i tale eller i værkstedsaktiviteter om et materiale der er overalt i bearbejdet form.

Vi er med på, at det kan læses som indeholdt i øvrige materialer, men ved at nævne to og udelade en, så bliver der et hierarki i materialerne. Alternativt skal der ikke nævnes nogen af de tre materialegrupper, men blot stå begrundet udvalg af materialer, teknikker og teknologier. Vi mener der er en uheldig selektering, hvis der kun står træ og tekstil.

Den moderne teknologi og kultur er grundlæggende afhængig af at der konstrueres og designes i metal. Læring om metal er med til at højne elevernes omverdensforståelse, derfor er der brug for, at eleverne i folkeskolen får viden og kundskaber om dette emne.

Der er fra regeringen et udtrykt ønske om at få flere til at vælge de tekniske ungdomsuddannelser. Ved at fjerne metal som et af tre grundmaterialer, får eleverne i folkeskolen ikke stiftet bekendtskab med teknikker og kundskaber om metal.

Til begrundelserne for at udelade metal har vi hørt, at virkeligheden på skolerne ikke kan håndtere metal, da de ikke har værksted og værktøj til arbejdet. Dette argument er ikke brugbart, da det ikke er vores rolle at se på ukvalificerede synsninger af realiteten i folkeskolen. Det er og bliver skoleledernes ansvar – ikke vores.

Dernæst er nævnt, at det er et svært materiale at undervise i. Det er en opgave, der kan løses med en opkvalificering af læreruddannere. Det er noget vi gerne vil bakke op omkring, men ikke bruge som et lødigt argument.

På vegne af læreruddannere på UCN, VIA, KP, Absalon, UCL og UCSyd

Den nationale faggruppe: Helle Helsinghoff (Absalon), Lissi Wingård Thrane (KP), Morten Lykke (UCN), Thomas Rytter Jensen (VIA), Rachel Zachariassen (UCL) og Henrik Bjørnemose Andersen (UCSyd)

Risskov d. 1. marts 2023

Hørings svar fra Frie Skolers Lærereforening

Vedr. Udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Frie Skolers Lærereforening takker for muligheden for at kommentere på det nye udkast.

Frie Skolers Lærereforening er glade for det tiltrængte løft af læreruddannelsen, der lægges op til med den nye bekendtgørelse. Der er fokus på uddannelsens formål frem for detaljeret målstyring, de studerende får mere praktik, og deres pædagogiske og didaktiske kompetencer styrkes.

Men de studerendes mulighed for at komme i praktik på en fri grundskole svækkes. Bekendtgørelsesteksten må justeres, så de studerende også fremover sikres mulighed for at møde disse særlige skoler, der er en stolt del af den danske skoletradition.

Formålsstyring frem for detailstyring

Det er meget glædeligt, at der med udkastet lægges op til mere formålsstyring og mindre detailstyring. Færre og mindre detaljerede mål for undervisningen giver mere rum til undervisernes professionelle dømmekraft. På læreruddannelsen såvel som i skolen. Det er derfor vigtigt, at de kommende lærere allerede under uddannelsen erfarer, hvordan formål og mål på forskellig vis kan udfoldes i praksis.

Fokus på frie skoler

Formålsparagraffen nævner specifikt de frie skoler, som en del af den danske skoletradition og -kultur uddannelsen skal tage udgangspunkt i. Det er vi glade for i Frie Skolers Lærereforening. Vi har en stolt tradition for og en grundlovssikret ret til, at det i Danmark er forældrene, der vælger det undervisningstilbud, som passer bedst til deres barn.

I "Forum for læreruddannelsen" er Frie Skolers Lærerforening den naturlige repræsentant for lærerne på de frie skoler.

Frie Skolers Lærerforening er fagforeningen for lærerne på de frie skoler. At vi som de eneste repræsenterer lærerne på tværs af frie grundskoler og efterskoler betyder, at vi er deres naturlige repræsentant i det nye partnerskab "Forum for læreruddannelsen", der skal følge og understøtte læreruddannelsen. Vi er glade for, at aftaleteksten specifikt nævner, at også de frie skoler skal være repræsenterede i partnerskabet, og vi vil se frem til at bidrage til samarbejdet.

Mere praktik, ja tak. Men hvilke muligheder har de studerende for praktik på frie grundskoler og efterskoler?

Ved at øge omfanget af de studerendes praktik fra 30 til 40 ECTS-points og lade praktikken indgå som en mere integreret del af undervisningen øges koblingen mellem teori og praksis i læreruddannelsen. En stærk kobling og føling med praksis er afgørende for uddannelsens kvalitet, og derfor er vi meget tilfredse med denne opprioritering af praktikken.

I Frie Skolers Lærerforening er vi imidlertid bekymrede for, om bekendtgørelsen begrænser de studerendes mulighed for at komme i praktik på en fri grundskole eller efterskole. Bekendtgørelsens §11 stk. 3 beskriver kommunale partnerskabsaftaler, mens muligheden for partnerskaber med frie skoler ikke nævnes. Ganske vist skal de nærmere retningslinjer vedrørende praktik fastlægges i de lokale studieordninger, men vi savner, at bekendtgørelsen beskriver og dermed sikrer, at de studerende også fremover har mulighed for at komme i praktik på frie grundskoler og efterskoler.

Alle nye lærere skal tilbydes støtte i overgangen fra studie til arbejdsliv. Også de nyuddannede lærere der starter deres lærerliv på en fri skole.

Et eksplicit fokus på overgangen mellem studie og arbejdsliv er afgørende for, at de nye lærere ikke oplever et praksischock og forlader professionen. I Frie Skolers Lærerforening er vi derfor rigtig glade for aftaletekstens beskrivelse af, at der afsættes midler målrettet tiltag der styrker overgangen fra uddannelse til lærergerning. Det er imidlertid problematisk, at der alene fokuseres på kommunalt forankrede indsatser. De nyuddannede lærere, der starter deres karriere på en fri skole, har nøjagtig samme behov for faglig sparring og støtte, som de der starter i en folkeskole. Lad os tage hånd om *alle* nye lærere. Der er brug for, at de bliver i faget.

Undgå adgangsbe­grænsning. Vi har brug for lærere, der brænder for deres fag.

§15 beskriver adgangsbe­grænsning til undervisningsfagene. Her vil vi forfægte, at den enkelte studerendes ønsker må komme i første række. Ønsker vi fagligt nysgerrige og kompetente lærere i skolen, er det afgørende, at de under uddannelsen har mulighed for at fordybe sig i netop de fag, de brænder for.

Positivt med indsatser der bidrager til fastholdelse.

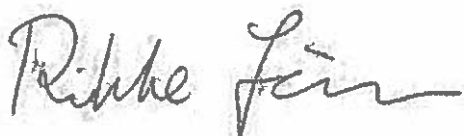
Med bekendtgørelsen siger vi farvel til den modulopdelte lærerud­danne­lse, der af mange opleves som fragmenteret og uhensigtsmæs­sig. At de studerende igen oplever at have et tilhørsforhold i form af en stamklasse, betyder forhåbentlig både bedre mulighed for faglig progression og et mindsket frafald.

Der er dalende søgning til læreruddannelsen, og derfor er det afgø­rende, at der er fokus på høj kvalitet i uddannelsen, tiltrækning og fastholdelse. Her er udsigten til flere ugentlige undervisningstimer og det nye krav om en årlig studiefaglig samtale for hver studerende vigtige skridt på vejen.

Styrket fokus på lærernes pædagogiske og didaktiske kompetencer

I Frie Skolers Lærerforening er vi glade for, at de studerende igen har udsigt til at opnå særlige kompetencer indenfor specialundervisning og dansk som andetsprog, i og med at disse på ny oprettes som undervisningsfag. Disse kompetencer efterspørges også i høj grad af de frie skoler. Ligeledes vil vi fremhæve den opprioritering af de stude­rendes pædagogiske og didaktiske kompetencer, der lægges op til, ved at de enkelte fag fremover får en mere selvstændig plads.

Frie Skolers Lærerforening står gerne til rådighed med yderligere kommentarer eller for evt. spørgsmål.

Rikke Josiasen
Næstformand Frie Skolers Lærerforening
M: 2667 2111
E: rjo@fsl.dk

Hørings svar til udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

I det følgende ønsker vi at adressere forhold vedr. 1) processen før, under og efter den politiske beslutning om en ny læreruddannelse, 2) forslagene om mødepligt og fremmødere registrering, 3) organiseringen af det pædagogiske fagområde og den såkaldte "grundfaglighed" og 4) pædagogik som fag på læreruddannelsen

1. Vedr. processen før, under og efter den politiske beslutning om af en bekendtgørelse *Sammenfatning og ændringsforslag:*

- Hele processen omkring udvikling og udmøntning af ny læreruddannelse har ikke båret præg af reel inddragelse af de lokale fagprofessionelle og studerende. Det betyder, at det meget betydningsfulde oversættelsesarbejde fra aftaletekst til en lokal udmøntning ikke bliver tilstrækkelig belyst og diskuteret, og derfor bliver uddannelsen ikke skabt på det bedst mulige beslutningsgrundlag.
- *Vi opfordrer kraftigt til, at udmøntningen af ny læreruddannelse eksplicit udlægges som en opgave for de enkelte uddannelsessteder, og at det præciseres, at de lokale uddannelsesprofessionelle skal inddrages reelt i arbejdet – allerhelst gennem en formalisering af underviser- og forskerkollegiets rolle som rådgivere for ledelsen.*

Uddybning:

Da den politiske aftale om en ny læreruddannelse blev annonceret i efteråret 2022 var begejstringen stor. Aftalen blev hyldet – ikke mindst for dét, der blev omtalt som en inddragende proces.

Som fagprofessionelle - undervisere og forskere i læreruddannelsen - er oplevelsen imidlertid en anden. Det fagprofessionelle personale har i meget ringe grad været inddraget i de faglige og politiske processer, der lå bag den politiske aftale. Ganske vist blev der nedsat adskillige håndplukkede arbejdsgrupper, men rundt på de lokaler institutioner og uddannelsessteder har "inddragelse" mestendels haft karakter af information og orientering: Der har ganske enkelt ikke været faglige drøftelser, der på en åben og inddragende måde kan opfattes som betydende for aftalens resultater. Tværtimod er både nationale faggrupper og de nedsatte arbejdsgrupper blevet pålagt at holde tæt med indholdet i det, der foregik i processen.

De igangværende processer fra aftaletekst til bekendtgørelse har samme karakter: Vi – de fagprofessionelle - orienteres i ny og næ, men det er overordentlig vanskeligt at forstå processerne som inddragende. Eksempelvis ser det ud til, at der på nationalt niveau landes en ensartet struktur gældende for alle udbudssteder, som bl.a. betyder at det nye fag *Pædagogik og almen didaktik* - i modsætning til undervisningsfagene - deles op i to dele i hhv. begyndelsen og slutningen af uddannelsen. Den slags national samstemmighed ville næppe forekomme, hvis lokale fagprofessionelle havde været inddraget på en faglig seriøs måde.

På denne måde udebliver de vigtige læreruddannelsesdidaktiske dialoger mellem studerende, fagprofessionelle og ledelse. Det betyder, at det meget betydningsfulde oversættelsesarbejde fra

aftaletekst til en lokal udmøntning ikke bliver tilstrækkelig belyst og diskuteret, hvorfor uddannelsen ikke bliver skabt på det bedst mulige beslutningsgrundlag.

Vi opfordrer derfor til, at udmøntningen af ny læreruddannelse eksplicit udlægges som en opgave for de enkelte uddannelsessteder, og at det præciseres, at de lokale uddannelsesprofessionelle skal inddrages reelt i dette arbejde – allerhelst gennem en formalisering af underviser- og forskerkollegiets rolle som rådgiver for ledelserne.

2. Vedr. myndiggørelse versus elevgørelse af læreruddannelsens studerende

Sammenfatning og ændringsforslag:

- Mødepligt og fremmødere registrering strider imod læreruddannelsens formål og har en række kendte negative indvirkninger på de studerendes læringsmiljø og motivation – i modsætning til det pædagogiske begreb deltagelsespligt, der erfaringsmæssigt har positive potentialer for forståelsen af lærerprofessionen.
- *Vi opfordrer kraftigt til, at alle bestemmelser om mødepligt og fremmødere registrering fjernes fra bekendtgørelsen. Disse kan med fordel erstattes af begrebet deltagelsespligt, hvis der samtidig fastholdes vide rammer for den lokale udmøntning af dette.*

Uddybning:

På trods af gode hensigter i formålsparagraffen, så virker bekendtgørelsesudkastets udspil til "mødepligt" og fremmødere registrering som et tilbageskridt.

I den gældende bekendtgørelse opereres med "deltagelsespligt" i undervisningen, mens der juridisk set ikke er mødepligt til undervisningen på læreruddannelsen. Deltagelsespligt refererer til begrebet deltagelse, som har forankring i solid pædagogisk forskning, og som kan gøres fagligt relevant og bl.a. anvendes til at stilladsere de studerendes faglige overblik gennem obligatoriske delopgaver, studenteroplæg mm. Deltagelsespligten har derfor langt større potentiale til at fremme og stilladsere den ønskede dannelse, kompetenceudvikling og myndiggørelse af de lærerstuderende. Dette fordrer dog, at der fastholdes meget vide rammer for den lokale udmøntning af deltagelsespligten, således at den kan gøres didaktisk meningsfuld og udvikles kreativt i det enkelte fag og på det enkelte hold.

Mødepligt er derimod et bureaukratisk begreb, som er forankret i en behavioristisk tænkning, dvs. baseret på styring og kontrol, der i perspektiv og praksis risikerer at føre til elevgørelse og reaktiv ageren fra de studerendes side: At de blot "kommer for at få sit kryds", at de oplever sig umyndiggjort og i opposition til en kontrollerende institution, og at de som følge heraf udvikler defensive læringsstrategier såsom spekulation i fraværsprocenter, 'klageadfærd' eller decideret snyd. Dette findes der rigelig praktisk erfaring med i forbindelse med de mange tidligere lokale forsøg med fraværsregistrering - såvel som forskningsmæssigt belæg for i bl.a. ungdoms- og motivationsforskningen.

Mødepligt og fremmødere registrering strider for os at se fundamentalt imod formålet for læreruddannelsen, der særligt i det nye bekendtgørelsesudkast understreger vigtigheden af, at de lærerstuderende udvikler selvstændighed, kritisk sans, dømmekraft, ansvarlighed mm. Pædagogisk set er det naturligvis en vældig god ide, at man som studerende deltager i undervisningen. Men hensigten må være, at det skal ske i meningsgivende undervisning og læringsmiljøer og med det at blive en kompetent lærer som drivkraft – fremfor kontrol, der fjerner dette fokus. Det virker lidt paradoksalt, at man – i bestræbelsen på at opprioritere fagligheden – faktisk risikerer at "spænde ben for den".

Vi opfordrer således kraftigt til, at mødepligt og fremmøderegistrering fjernes fra bekendtgørelsen. Disse kan med fordel erstattes af det pædagogiske begreb deltagelsespligt, så længe der er vide rammer for den lokale udmøntning af dette.

3. Vedr. pædagogik som fag og indhold på læreruddannelsen

Sammenfatning og ændringsforslag:

- Pædagogik og Almen didaktik er to væsensforskellige og samtidig helt centrale fag i en læreruddannelse. De har et utilstrækkeligt omfang i bekendtgørelsesudkastet, og samtidig bidrager den foreslåede sammenlægning i ét fag ikke til en styrket professionsfaglighed.
- *Vi opfordrer til, at Pædagogik og Almen didaktik gives et større omfang samlet set, og at de oprettes som to selvstændige fag med tilhørende fagbeskrivelser.*

Uddybning:

I en uddannelse, der uddanner til en pædagogisk opgave, er pædagogik et nøglefag: Det er særligt gennem pædagogik som fag, at den studerende fokuseret kan oparbejde viden om og sprog for den særlige opgave, det er at være lærer. Det vedrører bl.a. opøvelse af egen pædagogisk praksis og et grundlag for at træffe kvalificerede beslutninger om forskellige måder at realisere skolens demokratiske dannelsesopgave på. I pædagogik arbejder de studerende med grundlagsdiskussioner af yderste vigtighed i et demokratisk samfund: Værdier, etik, autoritet, magt, dømmekraft og formål i den pædagogiske praksis, og de får indblik i både historiske og aktuelle teorier og forskningsresultater om undervisning, opdragelse og dannelse. I pædagogik udvikler de studerende et professionelt pædagogisk grundlag, et fagligt ståsted, en fagligt refleksiv tilgang til pædagogisk praksis og til undervisning og skole som samfundsfænomener.

På tilsvarende vis er almen didaktik et nøglefag: Det er, når vi arbejder didaktisk, at både lærere og studerende får øje på samtidige vilkår og betingelser for at holde skole, undervise og være myndighedsperson på et demokratisk grundlag. Det er, når vi arbejder didaktisk, at vi må tvinge hinanden til at være fantasifulde, socialt kreative og gøre os forestillinger om mål, midler og mening med skolen, undervisningen, læreruddannelsen - ja, livet og tilværelsen som sådan. I almen didaktik arbejder de studerende med synteser: De arbejder med forskningsviden og teori om undervisning i og på tværs af deres undervisningsfag, og de arbejder med at anvende og udfordre teorien bl.a. gennem samspillet med praktikken, caseanalyser, praktiske øvelser og egen udvikling af didaktiske designs og læremidler. En refleksiv, kritisk og kreativ indsigt i og erfaring med undervisning som praksis og som samfundsopgave er en helt afgørende del af en professionel lærerkompetence, jf. også det reviderede formål for læreruddannelsen i bekendtgørelsesudkastet.

I bekendtgørelsesudkastet er de to fagområder slået sammen i ét fag på 20 ECTS. Det levner ikke tilstrækkelig plads til fordybelse og til de studerendes faglige udvikling på to så store og samtidig afgørende faglige områder. Vi opfordrer derfor til, at både pædagogik og didaktik indgår som vægtige fag i læreruddannelsen. Det mest konstruktive ville være at give de to fag større omfang samlet set og samtidig oprette dem som to selvstændige fag med tilhørende fagbeskrivelser.

4. Vedr. omfang og organisering af det pædagogiske fagområde i læreruddannelsen

Sammenfatning og ændringsforslag:

- Bekendtgørelsesudkastets "grundfagligheds"-konstruktion er indholdstom og risikerer endog at bidrage til en fragmentering af de studerendes uddannelsesforløb. Samtidig savnes en forståelse af og en ramme for et sammenhængende pædagogisk fagområde.
- *Vi opfordrer til, at de pædagogisk orienterede fællesfag (i det nuværende udkast 'Pædagogik og almen didaktik', 'Pædagogisk psykologi...' og 'Autoritet og dømmekraft') rammesættes som dele af et samlet "pædagogisk fagområde", og at det præciseres, at uddannelsesstederne skal skabe rammer for sammenhæng, kontinuitet og progression i og imellem disse fag og i samspil med praktikken. Et første skridt kunne være at kalde det et klassificeret navn, som henviser til vidensområde og praksis.*

Uddybning:

I udspillet til bekendtgørelsen findes en konstruktion, som kaldes "grundfaglighed". Eftersom læreruddannelsen i sin helhed er en grunduddannelse til en profession, kan betegnelsen "grundfaglighed" undre. Hvori består denne såkaldte grundfaglighed? Hvad er overbygningen? Hvad er det, der adskiller den såkaldte "grundfaglighed" fra uddannelsens samlede grundfaglighed? Tænkes bekendtgørelsens grundfaglighed at være en faglig samlebetegnelse? Hvad er det i givet fald, der samler? Hvilken historik hviler denne grundfaglighed på?

Der findes imidlertid en letforståelig og videnskabelig anerkendt faglig betegnelse, som langt mere meningsfuldt kan samle store dele af de fagkonstruktioner, der i bekendtgørelsen betegnes som "grundfaglighed": Der er nemlig tale om *et pædagogisk fagområde*.

Pædagogik er som afgrænset fag en del af det pædagogiske fagområde. Fra det pædagogiske fagområde næres pædagogikken af viden og indsigter fra almen didaktik, psykologi, sociologi, filosofi m.fl. Samtidig tjener pædagogikken som lærerfaglig afgrænsning af og grundlag for samme fag: I læreruddannelsen er det først og fremmest *pædagogisk psykologi, pædagogisk sociologi, pædagogisk filosofi*, der er relevant og væsentligt. Og enhver kvalificeret almen didaktik hviler altid på et pædagogisk grundlag. Tilsvarende er det vanskeligt at forestille sig, hvad *specialpædagogik* er uden indsigt i og forståelse for en almen *pædagogik*.

Bekendtgørelsesudkastets "grundfagligheds"-konstruktion er i stor risiko for at blive til en fragmentarisk studievirkelighed for de studerende i den kommende uddannelsespraksis. Der er ganske vist intentioner om progressionsbærende "grundfaglighedsbånd" gennem uddannelsens fire år. Men eftersom den svage klassifikation "grundfaglighed" ikke er tyngt af en sammenhængende pædagogisk faglighed, er der stor sandsynlighed for, at de respektive fagkonstruktioner inden for den såkaldte "grundfaglighed" får deres eget liv uafhængigt af de øvrige "grundfaglighedskonstruktioner". Det progressionsbærende bånd bliver i så fald snarere et tankefoster: En ny udgave af moduler i en tilfældig eller vilkårlig sammenhæng, der alene forenes af at være obligatoriske "fællesfag", og som derfor må bæres af den enkelte studerende, som selv må skabe synteserne. De pædagogisk orienterede fællesfag bør derfor samles under et "pædagogisk fagområde", og det bør indskræpes, at uddannelsesstederne skal skabe rammer for sammenhæng, kontinuitet og progression i og imellem disse fag og i samspil med praktikken.

Med venlig hilsen

Foreningen for de pædagogiske fag

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Jura og Institutionspersonale
Att. ufs-hoering@ufm.dk, cc:
tvj@ufm.dk

Danske Professionshøjskoler
Vester Voldgade 107
1552 København K
Tel. 9292 3575
info@dkprof.dk

Høringssvar: Udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Danske Professionshøjskoler vil også gerne benytte lejligheden til at takke for processen omkring udvikling af en ny læreruddannelse, som har været forbilledlig fra A-Z.

Udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen udtrykker en intention om en ny måde at bedrive læreruddannelse på.

Måden at formulere og arbejde med mål på - lige fra formålsparagraffen, til formål, mål og indholdsbeskrivelser af fagene - imødekommer de politiske intentioner om ikke detaljeret at indholdsstyre uddannelsen på bekendtgørelsesniveau, men at skabe de bedste forudsætninger for lokalt at udvikle læreruddannelsens fag med henblik på hurtigere og skarpere at kunne tilpasse uddannelsen de behov, der opstår lokalt og nationalt, nu og i fremtiden. Dette fordrer, at professionshøjskolerne ledelsesmæssigt tager dette ansvar på sig og udfylder det lokale råderum for faglig udfoldelse og profilering. Det ser vi frem til.

I den nye læreruddannelse fylder praktikken mere og bliver en integreret del af fagene på uddannelsen. Dette stiller nye krav til skoler, kommuner og øvrige interessenter samt til samarbejdet om uddannelsen, og det stiller krav til professionshøjskolerne om nye måder at indgå heri. Det konstruktive samarbejde blev grundlagt i udviklingsarbejdet, og det forventes videreført af de centrale partnere, som sidder i Forum for læreruddannelsens interessenter. For at vi kan lykkes med at realisere ambitionerne i Ny læreruddannelse, er det afgørende med et fortsat tæt, tillidsfuldt og ligeværdigt samarbejde med parterne omkring folkeskolen, hvilket vi ser frem til.

Professionshøjskolerne vil sætte alt ind på at lykkes med at indfri ambitionerne i Ny læreruddannelse, men har samtidig en bekymring for, at der er en ubalance mellem det meget høje ambitionsniveau og de bevilgede ressourcer til professionshøjskolerne. Det er derfor afgørende, at der prioriteres, når udmøntningen af ambitionerne omsættes i realisering af Ny læreruddannelse.

Danske Professionshøjskoler har i høringssvaret særligt fokus på praktikken. For at vi sammen med kommuner og skoler kan lykkes med at realisere en helt ny praktik og et ligeværdigt samarbejde herom, er det vigtigt, at dette fremstår helt tydeligt i bekendtgørelsen.

Danske Professionshøjskoler stiller ligeledes forslag om, at professionshøjskolerne kan tilføje et valgfag med en lokal toning med det formål at styrke professionshøjskolernes faglige lokale råderum i overensstemmelse med de politiske ambitioner.

Endelig er der medtaget bemærkninger til meritlæreruddannelsen samt øvrige forhold i bekendtgørelsesudkastet, som vi finder væsentlige for, at ny læreruddannelse er levedygtig nu og i fremtiden.

Danske Professionshøjskoler konkrete bemærkninger fremgår nedenfor under følgende overskrifter:

1. Struktur og tilrettelæggelse - praktikken
2. Struktur og tilrettelæggelse - praktikskoler
3. Struktur og tilrettelæggelse - bacheloreksamen
4. Meritlæreruddannelsen
5. Fagbeskrivelser
6. Struktur og tilrettelæggelse - valgfag
7. Udbud af og adgang til undervisningsfag og valgfag
8. Prøver og eksamener
9. Ikrafttræden m.v.
10. Generelt sprogligt

1. Struktur og tilrettelæggelse – praktikken

Ad § 10, stk. 1 'Praktikken integreres i grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag med henblik på, at den studerende opnår uddannelsesmæssig progression i opgaver og ansvar.'

Forslag til justeret formulering: Læreruddannelsen finder sted på to forskellige arenaer: skolen og professionshøjskolen. Praktikken integreres i grundfagligheden og de enkelte undervisningsfag, således at der beskrives og gennemføres et sammenhængende undervisningsforløb for den studerende.

Ad § 10, stk. 2 'Praktikken forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde mellem undervisningsfagene og grundfagligheden og i samarbejde med praktikskolen.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges som et vekselforløb mellem professionshøjskole og skole og forberedes, gennemføres og efterbehandles i et samarbejde med fælles opgaver og ansvar mellem undervisningsfag, grundfagligheden og uddannelsesskolen.

Ad § 10, stk. 3 'Praktikken tilrettelægges, så den studerende kan være i praktik på alle fire studieår. Praktikken på første og andet studieår skal almindeligvis gennemføres på den samme praktikskole.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges, så den studerende er i praktik på alle fire studieår. Praktikken på første og andet studieår skal almindeligvis gennemføres på den samme uddannelsesskole.

Ad § 10, stk. 4 'Praktikken tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen. På tredje og fjerde studieår tilrettelægges praktikken almindeligvis som sammenhængende blokke. Den studerende skal senest på fjerde år i individuel praktik med henblik på at opnå erfaring med selvstændigt at varetage et undervisningsforløb.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen. På tredje og fjerde studieår tilrettelægges den integrerede praktik almindeligvis som sammenhængende blokke. Den studerende skal senest på fjerde år i en individuel integreret praktik med henblik på at opnå erfaring med selvstændigt at varetage læreropgaver, herunder undervisningsforløb.

Ad § 10, stk. 5 'Praktikken finder sted på skoler på grundskoleniveau og kan efter godkendelse af professionshøjskolen i det enkelte tilfælde finde sted i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.'

Forslag til justeret formulering: Den integrerede praktik finder sted på skoler på grundskoleniveau og kan efter godkendelse af professionshøjskolen i det enkelte tilfælde finde sted i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.

Ad § 10, stk. 6 'Den studerende skal ud over undervisningen deltage i øvrige læreropgaver på praktikskolen og har mødepligt til praktikken, herunder eventuelle studiedage på professionshøjskolen.'

Forslag til justeret formulering: Den studerende skal ud over undervisningen deltage i øvrige læreropgaver på uddannelsesskolen og har mødepligt til skoledelen af den integrerede praktik, herunder eventuelle studiedage på professionshøjskolen.

Begrundelse: Ny Læreruddannelse bygger på en grundlæggende ny forståelse af samarbejdet mellem professionshøjskoler og skoler. Den nye forståelse af praktikken som integreret i alle uddannelsens fag og som en uddannelse, der foregår på to arenaer, skal skrives frem, så det nye bliver tydeligt i bekendtgørelsen, hvordan formålsparagraffens intentioner om vekselvirkning mellem teori og praksis både på campus og i skolen være tydelig.

2. Struktur og tilrettelæggelse – praktikskoler

Ad. § 11, stk. 1 'Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i samarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolen har udarbejdet.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen og kommuner udarbejder i fællesskab de kvalitetskrav, der danner grundlag for samarbejdet om den integrerede praktik og aftaler i tilknytning hertil. Professionshøjskolen godkender de praktikskoler, der indgår i samarbejdet, på grundlag af kvalitetskrav, som professionshøjskolen har udarbejdet i et samarbejde med kommuner.

Ad. § 11, stk. 2 'Praktikskolen udarbejder en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med krav om tydelig progression i den studerendes opgaver og ansvar. Professionshøjskolen skal godkende uddannelsesplanen.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen og kommuner udarbejder i fællesskab kriterier for udarbejdelsen af en uddannelsesplan, der tydeligt viser en progression i den studerendes opgaver og ansvar og sammenhæng med aktiviteter på professionshøjskolen. Uddannelsesplanen godkendes af begge parter.

Begrundelse: Samarbejdet er både kvantitativt og kvalitativt intensiveret, hvilket betyder, at begge parter har opgaver og ansvar for den studerendes uddannelse. Derfor skal samarbejdet skrives frem som den gensidige forpligtelse, det er, og det ligeværdige grundlag, som det bygger på. Derfor begrebet uddannelsesskole og den fælles udarbejdelse og godkendelse af kvalitetskrav.

3. Struktur og tilrettelæggelse – bacheloreksamen

Ad § 12 'Ved uddannelsens afslutning skal den studerende bestå en lærerfaglig bacheloreksamen, som består af en større skriftlig opgave (bachelorprojekt) og en mundtlig eksamen. I den skriftlige opgave skal den studerende reflektere over og søge løsning på en praksisrelevant problemstilling inden for grundskoleområdet med inddragelse af resultater fra forsknings- og udviklingsprojekter og forskningsbaseret litteratur.'

Følgende tekst foreslås tilføjet: 'Opgaven skrives i tilknytning til et af den studerendes undervisningsfag.'

Begrundelse: Det anbefales tydeliggjort, at den lærerfaglige bacheloropgave skal skrives i tilknytning til undervisningsfag.

4. Meritlæreruddannelsen

Ad. §28 'Uddannelsen til meritlærer udbydes som en særlig tilrettelagt deltidsuddannelse efter reglerne om åben uddannelse og reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Uddannelsen har til formål at give personer, der har forudgående kvalifikationer og erfaringer, de faglige, pædagogiske og praktiske forudsætninger for at kunne virke som lærer i folkeskolen.

Stk. 3. Uddannelsen udbydes på de af professionshøjskolernes udbudssteder, der udbyder uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Stk. 4. Uddannelsen giver den uddannede ret til at anvende titlen meritlærer.

Stk. 5. Den engelske titel for den uddannede er merit-teacher.'

Opmærksomhedspunkt: Er "merit-teacher" en korrekt oversættelse af titel til engelsk, jf. §28, stk. 5?

Forslag: Der foreslås at tilføje et §28, stk. 6, som nævner den engelske betegnelse (ligesom §2, stk. 3 for den ordinære læreruddannelse)

Ad § 31 'Studerende, der er optaget på baggrund af en erhvervsrettet uddannelse, jf. § 29, stk. 2, har mulighed for at tilvælge den lærerfaglige bacheloreksamen, jf. § 12. I de tilfælde vil uddannelsen give den uddannede ret til at anvende titlen professionsbachelor som lærer i folkeskolen, jf. § 2, stk. 2.'

Forslag: Som konsekvens af ønsket om ikke at lave bachelorprojekt ønskes ikke to forskellige titler, men alene at opretholde titlen som meritlærer. Det er allerede i dag muligt at læse de fag, der ikke indgår i en meritlæreruddannelse og dermed opgradere sin meritlæreruddannelse til en professionsbacheloruddannelse.

Ad § 34, stk. 2 'Der kan ses bort fra praktiske elementer i fagbeskrivelserne i de tilfælde, hvor den studerende ikke har gennemført praktikken i faget.'

Forslag: Meritlærere skal også i praktik i deres undervisningsfag.

Begrundelse: Alle studerende bør være i praktik i alle deres undervisningsfag.

Ad § 35 'Følgende bestemmelser i bekendtgørelsen gælder ligeledes for uddannelsen: § 1 om uddannelsens formål, § 7, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, om obligatoriske dele af uddannelsen, § 9, stk. 1 om undervisningsfagene, § 11 om godkendelse af praktikskoler og uddannelsesplaner, § 13 om adgang til undervisningsfagene, § 17 om eksamen og prøver, § 22 om studieordningen og § 23 om vejledning og rådgivning.'

Forslag: Der henvises her til en række bestemmelser i den ordinære uddannelse, der ikke forekommer hensigtsmæssige i meritlæreruddannelsen. Forslag er således alene at henvise til følgende paragraffer fra den ordinære uddannelse:

§ 23 'Professionshøjskolen skal tilbyde den studerende rådgivning og vejledning om gennemførelse af uddannelsen. I vejledningstilbuddet skal bl.a. indgå vejledning i den studerendes valg af undervisningsfag under hensyntagen til den studerendes ønskede faglige profil og til folkeskolens behov.

Stk. 2. Professionshøjskolerne skal gennemføre mindst en årlig studiefaglig samtale for hver studerende med henblik på at give feedback og vejledning i forhold til den studerendes uddannelsesforløb, faglige udvikling og motivation.'

Forslag: Kun henvise til §23, stk. 1 i §35 og dermed fjerne de årlige studiefaglige samtaler på meritlæreruddannelsen.

Forslag: Henvise til §9, stk. 5 i §35 - så meritlærerstuderende også kan vælge engelsk på 50 ECTS og matematik 1.-6.-klassestrin på 35 ECTS.

5. Fagbeskrivelser

Fagbeskrivelserne er med formålsparagraffen et vigtigt værktøj til at sikre et højt fagligt og ambitiøst niveau på læreruddannelsen, og læreruddannelsens fag er forpligtet på at udmønte formålet inden for de faglige rammer i fagbeskrivelserne.

Det bemærkes, at begrebet bæredygtighed udfoldes forskelligartet i fagbeskrivelserne. Dette gælder også beskrivelsen af det tværprofessionelle samarbejde i de enkelte fag. Begge begreber indgår i formålspara-

graften, som dermed er grundlag for, at bæredygtighed og tværprofessionelt samarbejde udmøntes og operationaliseres af professionshøjskolerne i studieordningen lokalt og nationalt.

Det bemærkes endvidere, at fagbeskrivelserne forholder sig forskelligartet til læringsteknologi og ikke forholder sig til teknologiforståelse, som det fremgår af den politiske aftale. Dette udestår, for at vi kan løfte det på professionshøjskolerne i studieordninger og prøver nationalt og lokalt. Heller ikke praksisfaglighed indgår i fagbeskrivelserne.

6. Struktur og tilrettelæggelse - valgfag

Ad § 7, stk. 3 'Professionshøjskolen udbyder og opretter de tre valgfag i stk. 2, litra 1-3, på alle sine udbudssteder minimum hvert andet år.'

Forslag til justeret formulering: Professionshøjskolen udbyder de tre valgfag i stk. 2, litra 1-3, på alle sine udbudssteder minimum hvert andet år.

Begrundelse: Professionshøjskolerne udbyder gerne, men det kan være vanskeligt at garantere oprettelse hvert andet år på de små udbudssteder.

Følgende tekst foreslås tilføjet: Professionshøjskolen kan som erstatning til de fastlagte valgfag udbyde et valgfag, der knytter sig til en lokal toning/profil. Vælger en studerende dette valgfag, erstatter det et af de fastlagte valgfag.'

Begrundelse: Udbud af et valgfag med en lokal toning vil styrke professionshøjskolens mulighed for at tilpasse læreruddannelsens indhold i samspil med omverden samt hurtigere at kunne tilpasse uddannelsen de behov, der opstår lokalt.

7. Udbud af og adgang til undervisningsfag og valgfag

Ad § 13, stk. 2 'Studerende, der ikke opfylder adgangskravene i bilag 3 til det eller de ønskede undervisningsfag, har, hvis de opfylder betingelserne i bekendtgørelse om gymnasial supplerings (GS-bekendtgørelsen), mulighed for også efter optagelse på uddannelsen gennem gymnasial supplerings at opfylde adgangskravene.'

Følgende tekst foreslås tilføjet: 'Opfyldelse af adgangskrav skal være opfyldt senest ved studiestart på det pågældende fag.'

Begrundelse: Det bør tydeliggøres, at der forudsættes ens forudsætninger fra fagets start for alle studerende.

Ad § 14 'Professionshøjskolerne skal i fællesskab koordinere og sikre et varieret og geografisk bredt udbud af alle undervisningsfag, så den studerende har mulighed for at vælge alle undervisningsfag i alle dele af landet.'

Forslag til justeret formulering: 'Professionshøjskolerne skal i fællesskab koordinere og sikre et varieret og geografisk bredt udbud af alle undervisningsfag, så den studerende har mulighed for at vælge alle undervisningsfag.'

Begrundelse: Det kan læses som om, at alle fag kan udbydes fysisk alle steder. Professionshøjskolerne koordinerer gerne omkring udbud på blandede undervisningstilbud.

8. Prøver og eksamener

Ad § 16, stk. 6 'Alle eksamener i grundfagligheden og undervisningsfag bedømmes med en karakter efter 7-trinsskalaen.'

Forslag: Den afsluttende prøve i grundfaget dansk som andetsprog bør bedømmes med bestået/ikke-bestået.

Begrundelse: Faget er det eneste af de obligatoriske fag i grundfagligheden, der bedømmes med intern eksamen. Det vil i praksis sige, at underviseren oftest vil være eneste bedømmer. Fagets omfang er 5 ECTS – svarende til valgfagene, der netop bedømmes med bestået/ikke-bestået. Faget bliver placeret forskelligt på de forskellige professionshøjskoler jf. strukturforskelle. Dette vanskeliggør en ensartet bedømmelse på tværs af landet, idet der selvsagt er forskel på, hvad en studerende på første semester kan forventes at præstere, og hvad der kan forventes af en studerende på sjette eller syvende semester.

Ad § 20 'Den lærerfaglige bacheloreksamen afvikles på fjerde studieår og består af en større skriftlig opgave og en mundtlig ekstern eksamen. Der gives en samlet individuel karakter for den skriftlige opgave og den mundtlige præstation.'

Følgende foreslås tilføjet: 'Karakter efter 7-trinsskalaen.'

Begrundelse: Det bør tydeliggøres, at der bedømmes efter 7-trinsskalaen på samme vis som det er tydeliggjort i § 16, stk. 6.

Vedr. meritlæreruddannelsen: Det anbefales, at professionsbachelorprojektet ikke bliver en del af meritlæreruddannelsen.

Begrundelse: Af UFM's særlig kvalifikationsramme for de videregående uddannelser i Danmark fremgår i afsnittet 'Kvalifikationsrammen for videregående uddannelser', at professionsbacheloruddannelser i Danmark ift. formelle forhold er defineret med omfang af 180 til 240 ECTS og med praktik svarende til mindst 6 måneder. På baggrund af dette fremstår det ikke umiddelbart som en mulighed, at meritlæreruddannelsen på baggrund af uddannelsens omfang og form kan opgraderes til en professionsbacheloruddannelse blot ved integrering af et professionsbachelorforløb svarende til 10 ECTS.

Ad § 20 Den lærerfaglige eksamen

Den lærerfaglige bacheloreksamen afvikles på fjerde studieår. I § 12 angives, at den studerende skal bestå denne eksamen ved uddannelsens afslutning. I § 17 stk. 4 angives, at for prøver og eksamener gælder i øvrigt reglerne i bekendtgørelse om eksamener og prøver ved professions- og erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen). Af eksamensbekendtgørelsens § 15 fremgår, at denne eksamen først kan finde sted efter, at afsluttende eksamen i praktikken og uddannelsens øvrige eksamener er bestået. Det bør fremgå klart, hvad der gør sig gældende for den lærerfaglige bacheloreksamen, og således at den lærerfaglige bacheloreksamen afsluttes i sidste eksamenssemester, men ikke skal være den afsluttende eksamen.

9. Ikrafttræden m.v.

Ad § 36, stk. 3 & 4 'Studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, skal færdiggøre uddannelsen efter bekendtgørelse nr. 1068 af 8. september 2015 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen indtil sommeren 2028. jf. dog stk. 4. Professionshøjskolen kan tilrettelægge overgangsordninger, således at studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, skal færdiggøre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.'

Forslag til justeret formulering: Studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, færdiggør uddannelsen efter bekendtgørelse nr. 1068 af 8. september 2015 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen indtil sommeren 2028. jf. dog stk. 4. Professionshøjskolen kan tilrettelægge overgangsordninger, således at studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen eller meritlæreruddannelsen før 1. august 2023, kan færdiggøre uddannelsen efter reglerne i denne bekendtgørelse.

10. Generelt sprogligt

Danske Professionshøjskoler gør opmærksom på, at bekendtgørelsen ikke er konsistent i forhold til anvendelsen af "2½ ECTS-point" versus "2,5 ECTS point" og "prøver" versus "eksaminer" samt i angivelsen af karakter ved 7-trinsskala, når karakter-bedømmelse angives. Endelig skal vi gøre opmærksom på, at der mangler et § 9, stk. 4.

Med venlig hilsen

Camilla Wang

Forkvinde

Danske Professionshøjskoler

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Jura og Institutionspersonale

Ufs-hoering@ufm.dk

CC tvj@ufm.dk

3. marts 2023

Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Den akademiske fagforening DM har fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen modtaget udkast til ny bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. DM har sendt udkastet til høring i vores sektor for professionshøjskoler, erhvervsakademier og maritime uddannelser, der bl.a. omfatter undervisere på læreruddannelsen.

DM var meget positiv over for den politiske aftale af 13. september 2022 om en reform af læreruddannelsen, der hviler på det solide foregående udviklingsarbejde under Uddannelses- og Forskningsstyrelsen ledelse. Det har været en meget inddragende proces, som DM også har bidraget til.

Tilsvarende er DM overordnet positive overfor udkastet til ny bekendtgørelse.

DM er særligt tilfredse med, at der kommer mere praktik i uddannelsen, at praktikken er tænkt som en integreret del af undervisningen i læreruddannelsen, samt at underviserne igen kan/skal ud på praktikskolerne. Desuden er det godt, at de pædagogiske fagområder vender tilbage som selvstændige fag med eget vidensgrundlag. Det er et væsentlig bidrag til at højne fagligheden i læreruddannelsen.

Ligeledes finder DM det meget væsentligt, at det forventes, at der sker en forøgelse af undervisningstimetallet på læreruddannelsen på 2-4 lektioner pr uge. Og endelig er fjernelsen af modulerne helt afgørende, da det vil give en faglig progression, som er afgørende for de studerendes læring.

Vi noterer med tilfredshed, at rammerne for og udformningen af de respektive fagbeskrivelser i omfang er reduceret væsentligt, idet

DM fik i forbindelse med den politiske aftale opfattelsen af, at der ville blive gjort helt op med målstyring, da det skulle være en formålsbestemt læreruddannelse. En vis form for

fortsat målstyring ses dog, når man læser om fagenes indhold, hvor der stadig arbejdes med mål og indholdsområder. Det kan efterlade et indtryk af, at den centrale politiske styring med fagene alligevel ikke helt er sluppet.

Ordet dannelse er ikke nævnt en eneste gang i bekendtgørelsen, hvilket DM finder er en stor mangel. Der er fra undervisernes perspektiv ikke nok fokus på den studerendes dannelse både som menneske og som en del af det fællesskab de skal indgå i både som studerende, og ikke mindst som kommende lærere. Derfor er det DM's opfattelse, at dannelsesbegrebet bør fremskrives i bekendtgørelsen.

Der ligger særdeles fremsynede progressive pædagogiske perspektiver i formålsparagraffen - fx "at danne og uddanne", styrke "faglige, professionelle og personlige udvikling" frem imod lærerens kompetencer til "aktiv, selvstændig og ansvarlig udvikling af skolen".

Derfor undrer og bekymrer det DM, at man trods denne progressive tænkning lægger op til en defineret mødepligt på første årgang og fremmødere registrering på de øvrige år. DM ser dette som en uheldig behavioristisk tilgang, der flytter fokus til ydre styring og "elevgørelse" - i modsætning til inviterende, meningsfulde læringsrammer og -miljøer, der understøtter myndiggørelse og professionalisering.

Desuden finder DM, at det vil give en uhensigtsmæssig og unødigt ressourcekrævende administrativ opgave, når den studerende ikke har haft et "stort nok" fremmøde. Hvordan et tilstrækkeligt stort fremmøde præcis skal fastlægges, bliver ikke nævnt i udkastet til bekendtgørelse, hvilket vil betyde en meget forskellig praksis fra professionshøjskole til professionshøjskole.

Endelig fremgår det ikke specifikt i udkastet til bekendtgørelse, hvad og hvordan kommunerne sammen med professionshøjskolerne skal leve op til i forbindelse med det helt nye felt, som hedder "meduddanner og uddannelsesskoler". Her savner DM en klar ramme for kommunernes og skolernes opgave som medansvarlig aktør for den udvidede og integrative praktik.

Fra et dannelsesmæssigt -og pædagogisk perspektiv er fjernelsen af modulerne fremragende. Men DM kan godt være bekymret for, at det særligt for de "små" uddannelsessteder kan få en negativ konsekvens for muligheden for at oprette

undervisningsfag, idet muligheden for samlæsning og de studerendes mulighed for valg og særligt omvalg klart mindskes. DM vil derfor opfordre til, at "Forum for

læreruddannelsen" har en særlig opmærksomhed på, om oprettelsen af undervisningsfag på de "små" uddannelsessteder bliver et problem.

Afslutningsvis vil DM gerne kvittere for oprettelsen af "Forum for læreruddannelsen", hvor også DM får sæde som repræsentant for underviserne på læreruddannelserne på professionshøjskolerne.

Venlig hilsen

DM

Til Uddannelses- og forskningsstyrelsen

Vedr: sag 2023-4959

Høringssvar vedr. udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

På baggrund af udkastet til ny bekendtgørelse for læreruddannelsen vil Dansk Lærerforenings Sektion for Læreruddannelsen pege på nedenstående punkter.

Helt overordnet finder vi det positivt at dannelsesdimensionen har en central placering i bekendtgørelsens beskrivelse af uddannelsens formål.

Dannelsesdimensionen er særligt vigtigt for danskfaget: Arbejdet med sprog, tekster og litteratur kan ikke løsrives fra den betydning som det har for os som mennesker. Arbejdet i faget – både i læreruddannelse og i folkeskolen – er og bør derfor også altid være et arbejde med vores forståelse af os selv som mennesker, hvordan vi indgår i samfundet, vores historiske forankring og vores samliv med natur og omgivelser. Formuleringerne i bekendtgørelsen om, at "læreruddannelsen skal styrke de studerendes faglige, professionelle og personlige udvikling og gøre dem i stand til at se fagene i en historisk og samfundsmæssig sammenhæng" er en god understregning af, arbejdet i faget skal adressere både faglige, professionelle og personlige perspektiv.

I forlængelse af dette finder vi det både naturligt og godt, at bekendtgørelse er mindre minutiøs i sine beskrivelser af uddannelsen, både når det gælder de overordnede bestemmelser for uddannelsen som helhed og bestemmelserne for de enkelte fag, herunder danskfaget. Denne udformning giver mulighed for, at bl.a. danskfaget kan praktiseres på forskellige måder – samtidig med at man lever op til de overordnede mål. Danskfaget er stort og det er derfor naturligt, at der er variationer i, hvordan det konkret udfoldes af fagets undervisere. I den kommende proces med udformning af studieordninger for fagene på professionshøjskolerne bør man derfor holde fast i enkle, overordnede rammer for fagene.

I det kommende vil vi kommentere enkelte forhold i *bekendtgørelsens generelle del*, hvor vi finder det vigtigt enten at tilføje noget eller at præcisere:

1. Det virker uklart og inkonsistent, at der ikke er en nærmere beskrivelse af de 40 ECTS, der i uddannelsen er afsat til praktik.

Vi er bevidste om, at praktikken i den nye uddannelse er integreret i fagene og slutter fuldt op om denne måde at tænke praktik på.

Men vi vil gerne pege på følgende:

- a) der er i bilagene til bekendtgørelsen beskrivelser af alle de øvrige ECTS-belagte områder i uddannelsen (grundfag + de enkelte undervisningsfag). Den manglende beskrivelse af praktikområdet virker derfor inkonsekvent, og det kan fx gøre det uklart, hvilken uddannelsesopgave skolerne skal løfte

- b) i forlængelse af ovenstående virker det uklart, hvordan ansvaret for læreprocesser knyttet til praktikken fordeles mellem undervisningsfagene, grundfagene og uddannelseslærerne på skolerne
- c) uklarheden betyder endvidere, at vi kan være bekymrede for, at studieaktiviteter i forbindelse med de 40 ECTS knyttet til praktikken går ud over den studentertid, som de studerende skal anvende i deres undervisningsfag/grundfag, og at opgaver i forbindelse med den integrerede praktik på skolerne fx betyder, at de studerende ikke i tilstrækkelig grad arbejder med undervisningsfag/grundfag på læreruddannelsen
- d) den manglende beskrivelse af mål og indhold knyttet til praktik gør det også uklart hvad der er uddannelseslæreres/skolers ansvar i forbindelse med praktiken. Vi er klar over, at der lægges op til lokale aftaler mellem skoler og professionshøjskoler (§ 11). Men vi vil anbefale, at der udarbejdes nogle overordnede beskrivelser, som de lokale aftaler kan orientere sig i efter for at understøtte kvaliteten i disse aftaler
- e) afslutningsvist vil vi påpege, at forudsætningen for at integrationen af praktik i fagene skal lykkes må være, at der strukturelt sikres mulighed for at undervisningsfaglærere kan arbejde sammen med uddannelseslærerne på skolerne. Fra erfaring ved vi, at gode resultater på området kun kommer, hvis man arbejder med god/lang planlægningshorisont, og at antallet af samarbejdspartnere for den enkelte underviser er begrænset.

2. Til formuleringen i §1, stk. 3 " Uddannelsen skal tage afsæt i praksisnær erfarings- og forskningsbaseret viden" er uklar.

Menes der 'praksisnær erfaringsbaseret viden og praksisnær forskningsbaseret viden', eller menes der 'praksisnær erfaringsbaseret viden og forskningsbaseret viden'

Vi finder, at en præcisering er nødvendig: Det er ikke bare er den praksisnære forskning knyttet til skolen, der skal danne afsæt for uddannelsen. Forskningen inden for videnskabsfagernes områder skal selvfølgelig også indgå i uddannelsen, så den er på højde med de nyeste videnskabelige indsigter.

Derfor bør formuleringen ændres, så det fremstår klart.

3. Til bestemmelserne om professionsprøven (§ 18): Vi undrer os over, at denne afgørende prøve er intern og vil anbefale, at den gennemføres med ekstern censur.

Vi finder for det første, at det vil rumme en væsentlig signalværdi, at bedømmelsen gennemføres med ekstern censur. Hvis prøven skal tildeles den samme vægt som fx den mere akademisk orienterede BA-opgave, bør den lige som denne også være med ekstern censur. For det andet tænker vi, at den studerendes retssikkerhed bør vægte højt i en prøveform, der fungerer som en decideret afsluttende professionsprøve.

Mere specifikt undrer vi os også over, at denne prøve som den eneste er beskrevet med denne formulering: "Prøven kan finde sted på praktikskolen og evt. omfatte en praktisk undervisningssituation." De andre prøver er ikke beskrevet i bekendtgørelsen, så det virker

inkonsekvent og formuleringens 'kan' og 'evt.' gør tilknytningen til den praksis, som prøven afvikles i forbindelse med, uklar.

Når det kommer til *fagbeskrivelsen* for dansk hhv. 1.- 6 og 4-10. kl. har vi følgende bemærkninger:

Vi finder samlet set, at formålet for faget er rammende og samtidig giver mulighed for at danskunderviserne i sin planlægning og gennemførelse af undervisningen kan gøre brug af deres professionelle dømmekraft til at udmønte faget.

1. Til målene:

- a. i begge specialiseringer: sidste punkt: "begrunde og gennemføre varieret og differentieret danskundervisning i alle fagets indholdsområder i henhold til gældende læreplan i skolen."
Efter vores opfattelse bør denne bestemmelse absolut ændres, så det hedder: "begrundet *planlægge, gennemføre og evaluere...*". Vi mener, at målet skal beskrive den samlede undervisningsopgave, og vi lægger vægt på at lærerens forberedelse og evaluering af undervisningen er centrale elementer i denne.
Vi foreslår endvidere en tilføjelse til punktet, således at der kommer til at stå: "i henhold til gældende læseplan og med afsæt i faget."
Vi mener, at denne tilføjelse er vigtig, da man historisk ved, at faget nogle gange udvikler sig på måder, som ikke umiddelbart afspejler sig i læseplanen for skolen. Det er vigtigt, at dansklærerne hele tiden i deres praksis tager afsæt i den nyeste faglige viden, hvilket bliver tydeligt med tilføjelsen.
- b. I teksten til 1. – 6. kl., hvor et mål beskrives således: "analysere, vurdere og understøtte elevers begyndende læse- og skriveudvikling,"
Vi mener, at der bør stå: "elevers begyndende og *fortsatte* læse- skriveudvikling."
Indholdsområdet bør afspejle, at der på mellemtrinnet er der elever, som ikke længere er begyndere, men allerede funktionelle læsere. Undervisningen i faget bør også beskæftige sig med didaktiske tiltag til denne gruppe elever.
- c. I teksten til 1. – 6. klasse hedder det at den studerende skal kunne: "analysere, vurdere, anvende og udvikle læremidler tilpasset elevgruppen og undervisningssituationen"
Vi hæfter os ved, at formuleringen "tilpasset elevgruppen" kun står i beskrivelsen for dansk 1. – 6. kl.
Efter vores opfattelse kan vendingen "tilpasset elevgruppen og undervisningssituationen" problemløst udgå, da det er en selvfølgelighed.
Hvis ikke formuleringen udgår, bør man undgå "elevgruppen" og i stedet skrive fx "for heterogene elevgrupper", da en differentieret danskundervisning ideelt set bør tage højde for alle de forskellige elever i klassen. Formulering bør i givet fald indskrives i beskrivelserne for både dansk 1. – 6. kl. og dansk 4. – 10. kl.

2. Til indholdsområderne:

- a. Til det første punkt: "Faglige og fagdidaktiske teorier og metoder, herunder om æstetiske og kropslige undervisningsformer" (vores fremh.)

Vi undrer os over, at der peges på to særskilte undervisningsformer. Der findes en hel facet af relevante undervisningsformer (fx undersøgende, eksperimenterende, scenariebaserede...), så det undrer os, at to særligt fremhæves. De studerende bør møde et rigt udbud af metoder koblet til det specifikke faglige stof.

- b. Formuleringen " Sprog og teksters form, struktur og kommunikative funktion" bør ændres til "sprog og teksters *indhold*, form, struktur og funktion".

Vi mener, at det er vigtigt, at de studerende arbejder med sammenhængen mellem teksters forskellige niveauer. Det er vigtigt at den formelle analyse og analysen af tekstens kommunikative situation ikke løsrives fra indholdsdimensionen.

- c. Vi vil endelig foreslå en anden opdeling af indholdsområderne: "- Retorik og mundtlighed" og " - Multimodalitet, medier og kommunikationsteknologier.", så det i stedet bliver disse to punkter: "- Retorik, kommunikation og mundtlighed" samt "- multimodalitet, medier og digitale teknologier."

Baggrunden er, at den nuværende formulering ikke tager højde for, at retorik ikke alene er knyttet til mundtlighed, men er relevant i mange former for kommunikation, herunder den skriftlige. Vi finder desuden at formuleringen "kommunikationsteknologier" ikke sætter tilstrækkeligt fokus på dem betydning som netop de digitale teknologier har i dag.

3. Afslutningsvis vil vi pege på nogle formuleringer, der rent sprogligt bør rettes:

- a. "Forskning, udvikling og undersøgelser af danskundervisning i praksis". Bør rettelig hedde: "Forskning *i*, udvikling og undersøgelse af ..."

- b. "Sproglig vejledning og vurdering af elevers sprog og tekster" Bør rettelig hedde: "Sproglig vejledning *samt* vurdering af..."

Med venlig hilsen på vegne af Dansk lærerforeningens sektion for Læreruddannelse

Lars S. Arndal, fmd.

UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar

Fra: Simone Dalsgaard <sd@privateskoler.dk>
Sendt: 3. marts 2023 08:55
Til: UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar; Tue Vinther-Jørgensen
Cc: Søren Tonnesen Lodahl; Karsten Suhr
Emne: Sag 2023-4959. Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Danmarks Private Skoler

Til
Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Vedr. sag 2023-4959. Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

I høringsbrev af 3. februar 2023 anmoder Uddannelses- og Forskningsstyrelsen om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående.

Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Vi har ingen særlige bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

På foreningens vegne,

Med venlig hilsen

23. februar 2023

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Jura og Institutionspersonale
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen – ref. Sag 2023-4959

Skolelederforeningen vil indledningsvist takke for muligheden for at afgive bemærkninger til *Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.*

Vi er overordnet positive overfor, at uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen reformeres – herunder særligt at undervisningsfagene *dansk som andetsprog* og *specialpædagogik* tilføjes, at praktikperioden forlænges med en tredjedel og at de studerende får udstrakt praktik på de første studieår mhp. en højere grad af tilknytning til skolen og integration af teori og praksis.

Dog er vi dybt bekymret over, at staten ikke har fundet permanent finansiering til praktikken, men i stedet har lagt op til, at den finansieres indenfor nuværende økonomiske ramme i folkeskolen, hvilket kommer til at betyde reduceret budget på andre af skolens poster. Skolernes økonomi er i forvejen presset.

Succesfuld implementering af de nye initiativer afhænger af fuld finansiering til blandt andet uddannelse af praktikvejledere, øvrig kompetenceudvikling af praktiklærere og de deraf afledte øgede vikarudgifter samt til en øget opgavemængde i forbindelse med at indfri intentionen om skolen som meduddanner.

Slutteligt vil vi gøre opmærksom på problematikken i, at det er praktikskolens ansvar at registrere de lærerstuderendes fravær og sygdom, mens det er læreruddannelsen som har ansvar for fraværs- og sygesamtaler med de studerende. Det medfører et dilemma ift. ledelsesansvar.

Med venlig hilsen

Claus Hjortdal
Formand

UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar

Fra: Inge Regnarsson <INRE@kp.dk>
Sendt: 3. marts 2023 15:48
Til: UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar
Cc: Tue Vinther-Jørgensen
Emne: Svar fra LI på fagbeskrivelse for Idræt LU23

Til Tue Vinther-Jørgensen

Tak for muligheden for at afgive et høringssvar på udkast til bekendtgørelse og fagbeskrivelser for LU23.

I den faglige forening for Idrætsundervisere i Læreruddannelsen (LI) er vi tilfredse med det foreliggende fagbeskrivelse - herunder både proces og resultat. Vi har været i konstruktive dialoger med dels den udpegede skrivegruppe, dels National Faggruppe for Idræt undervejs og afslutningsvis.

Vi er desuden tilfredse med, at omfang af tekst og national styring denne gang er begrænset, og hilser muligheden for lokale præg velkommen.

Det har været opløftende, fagkvalificerende og særdeles nyttigt, at sektoren og faglig kompetente kolleger har været med fra første spadestik og resten af processen.

På vegne af bestyrelsen i LI
// Inge Regnarsson, formand

Med venlig hilsen | Kind Regards

Inge Regnarsson

Lektor, cand.scient. | Idræt og pædagogik | Underviser, faglig leder, konsulent | TR LU

Institut for Læreruddannelse | Videreuddannelse
+45 4189 7690 | inre@kp.dk | [Twitter:@ingetingeling](https://twitter.com/ingetingeling)
Københavns Professionshøjskole | [Humletorvet 3, 1799 København V.](https://www.kp.dk) | www.kp.dk

Sproglig udvikling - også i Idrætsfaget: <http://www.akademisk.dk/kom-ind-i-sproget>

Til
Uddannelses- og Forskningsstyrelsen,
Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

**Høringssvar vedrørende udkast til ny bekendtgørelse
om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen**

Generelle kommentarer:

Censorformandskabet for læreruddannelsen anser helt overordnet det tilsendte bekendtgørelsesudkast om ny læreruddannelse for at være en klar forbedring ift. LU13/15 med gode muligheder for at styrke kvaliteten i uddannelsen, og vi ser frem til at arbejde med og under disse bekendtgørelsesrammer.

I særdeleshed tænker vi på opgøret med modulisering og mulighed for faglig progression. Vi tænker på uddannelsesformålet, som forbinder dannelse og uddannelse samt på genindførelsen af faget pædagogik som del af lærerens pædagogiske faglighed. Vi finder det positivt, at der er fokus på samarbejde mellem uddannelsens forskellige fagligheder. Et samarbejde som synes fuldstændiggjort med kravet om, at alle fag skal arbejde med '*integreret praktik*'

Integreret praktik er kærkomment og historisk ikke helt ukendt, hvorfor Censorformandskabet afslutter høringssvaret med nogle generelle kommentarer om praktikelementet baseret på tidligere erfaringer. Angående samarbejdet mellem uddannelsens pædagogiske fag, undervisningsfag og praktik viser erfaringen, at det kræver en del ressourcer til både læreruddannelsen og folkeskolen, hvis forligspartiernes intentioner skal kunne realiseres. Der vil blive tale om *mange* involverede parter og et ganske omfattende koordineringsarbejde.

Tillige ser vi positivt på aftaleforligets overordnede mål om mere frihed og nærhed og mindre detaljstyring og tilskynder til vedvarende opmærksomhed herpå.

Specifikke kommentarer og spørgsmål til bekendtgørelsens enkelte kapitler:

Nedenfor følger censorformandskabets specifikke kommentarer og spørgsmål til nogle af bekendtgørelsesudkastets enkeltdele. Sidst i høringssvaret følger nogle særlige kommentarer og anbefalinger til '*integreret praktik*' Censorformandskabet står naturligvis klar til at uddybe og præcisere, hvor der skulle være behov for det.

Kapitel 1

Formål og varighed: Det undrer censorformandskabet, at 'varighed' indgår i overskriften. Formålsbeskrivelsen siger intet herom.

§ 3: Censorformandskabet bifalder kravet om, at *'den studerende har pligt til at deltage i uddannelsen, som den tilrettelægges af professionshøjskolen'*. Der er delte synspunkter i forhold til krav om mødepligt. Nogle støtter op om mødepligt som markering af, at tilstedeværelse er vigtig i uddannelsen. Flere undrer sig over et bekendtgørelseskrav om mødepligt på en videregående uddannelse, hvor man underviser voksne studerende og ikke elever – og i øvrigt en uddannelse med fokus på skiftet fra elev til studerende - og videre til lærer, fokus på personligt engagement, ansvar, autonomi og professionsetik. Kravet om mødepligt synes for de skeptiske at stå i et modsætningsforhold til formålet for uddannelsen - jf. fx *'Læreruddannelsen skal forberede de studerende til at virke aktivt, selvstændigt og ansvarligt i udvikling af folkeskolen i henhold til folkeskolens formål og i et demokratisk og bæredygtigt perspektiv'*.

Desuden: Hvordan adskiller mødepligt sig reelt fra registrering af fremmøde?

Kapitel 3

§ 12: Man bør fastholde, at det er et 'bachelorprojekt', den studerende skal udarbejde frem for en større skriftlig 'opgave'. Et lærerfagligt 'projekt' stiller krav om studerendes udarbejdelse af en aktuel lærerfaglig problemstilling, om undersøgelseskompetence, om vidensøgning, analyse og refleksion og formidling gennem projektarbejdsformen. En opgave er 'opgavestyrer' og er således noget ganske andet.

Endvidere bør bachelorprojektet ikke have en løsningsorienteret tilgang, men i stedet forholde sig undersøgende og perspektiverende til den valgte problemstilling. Censorformandskabet foreslår en formulering, der i højere grad inddrager ovenstående betragtninger: 'Ved uddannelsens afslutning skal den studerende gennemføre et bachelorprojekt, hvor den studerende med udgangspunkt i en lærerfaglig problemstilling udarbejder en systematisk analyse og diskuterer handleperspektiver med inddragelse af relevant teori og resultater fra forsknings- og udviklingsprojekter og forskningsbaseret litteratur'.

§ 15:

Dimensioneringen er en politisk beslutning, som kan have betydning for optaget af studerende og aftagernes behov. Censorformandskabet opfordrer til at overveje beslutningen i forhold til optag og skolens behov.

Kapitel 5

§ 17:

Censorformandskabet ser positivt på genindførelsen af krav om redegørelse for litteraturgrundlaget som indholdsmæssig ramme for eksamen.

Vi mener dog ikke, at krav om redegørelse for undervisnings- og arbejdsformer er afgørende for bedømmelse af præstationer. Studieveje kan - og skal i LU23 - være af stor diversitet, og oplysning om, hvordan de studerende har arbejdet med indholdet, bør ikke påvirke bedømmelsen.

Stk. 2: Formuleringen: ... *'og forudsætter en løbende studieindsats fra den studerende'* er uklar og kan udfordre den studerendes retssikkerhed/ en *'ensartet og retfærdig behandling'* (BEK nr. 458, § 24).

§ 18: *'...'* praktikløbet' skal formentlig ændres til *'praktikforløbet'*. Censorformandskabet anbefaler at gøre professionsprøven til en ekstern prøve af følgende årsager: 1) de studerendes retssikkerhed, 2) kvalitetssikring gennem et censorkorps og løbende monitorering og 3) professionsprøven er en central del af intentionerne med en bekendtgørelsesreform for læreruddannelsen.

Kapitel 6

§ 21. Stk. 2: Formuleringen *'væsentlige ændringer'* fremstår uklar. Er der mon tale om *'indholdsmæssige ændringer'*?

§ 22, stk. 2.1: Studieordningen bør også indeholde bestemmelser for omprøver.

stk. 2.10: Studieordningen bør også indeholde bestemmelser for praktik inden for andre skoleformer.

Stk. 3: Vedr. eventuel dispensation fra reglerne om eksamen og prøver i studieordningen bør det tilføjes, at censorformandskabet skal orienteres eller høres.

Bilag 2

Fagbeskrivelse for dansk 1.- 6. klassetrin som undervisningsfag.

Mål: Ved fagets afslutning skal den studerende kunne: *'analysere, fortolke, perspektivere og vurdere børnelitteratur og andre æstetiske tekster'*. Det undrer censorformandskabet, at studerende med dansk 1.- 6. klassetrin ikke skal læse nyere og ældre tekster og litteraturhistorie. Udeladelsen harmonerer dårligt med det overordnede formål om dannelse. Et andet argument er også, at de studerende skal stifte bekendtskab med nyere og ældre tekster - udover børnelitteratur - for at kunne facilitere og understøtte elevernes møde med litteraturen i danskundervisningen.

Særlige kommentarer vedrørende integreret praktik:

Aftaleteksten beretter om både *mere* og *bedre* praktik gennem en særlig studieform i fagene.

Som sagt vurderer vi, at denne nyskabelse giver gode muligheder for at styrke kvaliteten generelt i uddannelsen. Erfaringsmæssigt knytter der sig samtidig udfordringer til integreret praktik. Oprindeligt blev praktik til et fag, fordi praktikken som 'studieform' tenderede til, at praktikken blev sekundær i uddannelsen både for de studerende, læreruddannere og på praktikskolerne. Konsekvensen af integreret praktik indeholder en potentiel risiko for, at praktikken atter bliver sekundær og kan 'drukne i fagene'. Skal dette undgås, må praktikken *understøttes*. Censorformandskabet konstaterer, at initiativer til at fremme en sådan understøttelse er til stede i bekendtgørelsesudkastet på følgende områder:

- Praktikken udvides og placeres på alle fire studieår
- Skolen fortsætter med at være uddannelsessted, og skal lave uddannelsesplan
- Praktikken nævnes som studieelement fx i førsteårsprøven
- Indførelsen af en professionsprøve

Men bekendtgørelsesudkastet har også nogle mangler ift. understøttelse af praktikken:

1. Kvalitetssikringen af praktikken
2. Samarbejdet mellem uddannelse og praktikskole
3. Uddannelse af praktikvejledere

Ad 1: Kvalitetssikring af praktikken

Praktikprøver med ekstern censur i LU13/15 løftede praktikkens status og prioritet. I LU23 er der ikke en specifik kvalitetssikring af praktikken. Hverken ved førsteårsprøven eller ved professionsprøven, som er fastlagt som *intern* prøve i bekendtgørelsesudkastet.

Dette undrer og overrasker censorformandskabet, idet afskaffelsen af de tidligere tre obligatoriske praktikprøver i LU13 bl.a. handlede om at danne økonomisk grundlag for at udvikle én professionsprøve af høj kvalitet.

Opfordringen herfra er derfor, at man kvalitetssikrer praktikken og gør professionsprøven til en ekstern prøve.

Ad 2: Samarbejdet mellem skole og uddannelse

Censorberetningerne for praktik har gennemgående vist, at kvaliteten ved prøven i praktik er, at der var tale om en refleksiv, faglig samtale, hvor både studerede, praktislærere og læreruddanner var til stede. Koblingen mellem teori og praksis blev understøttet, og denne samtale gennemførtes i forbindelse med hver praktikperiode.

I LU23 bortfalder kravet om disse samtaler, og da det er vanskeligt at etablere sådanne møder med obligatorisk deltagelse af alle tre parter uden en bekendtgørelse i ryggen, kan konsekvensen blive, at dette tredje læringsrum bortfalder som kontinuerligt refleksions- og læringsrum gennem hele studieforløbet.

Vi opfordrer derfor til, at man i bekendtgørelsen fastlægger, at et sådant samarbejde er obligatorisk – evt. på årlig basis.

Ad 3: Uddannelse af praktikvejledere

En af de største udfordringer ved læreruddannelsens praktik er, at mange praktislærere ikke er uddannede, modsat fx pædagog- og sygeplejeuddannelsen. Der har været et fokuspunkt igennem

længere tid, og ved LU13 stillede ansvarshavende minister krav om én uddannet praktikvejleder på hver praktikskole.

I LU23 afsættes midler til kommunerne/skolerne, men erfaringen viser, at disse ressourcer ikke nødvendigvis bliver målrettet uddannelse af praktikvejledere med mindre, det er et formuleret krav i bekendtgørelsen. Indsigelsen imod at stille dette krav er imidlertid, at det er urealistisk, at alle lærere skal have praktikvejlederuddannelsen, som vi kender den i dag. Derfor bør også praktiklæreruddannelsen ændres, så det bliver realistisk at stille krav om, at alle praktiklærere er uddannede.

Således opfordrer vi til, at man i bekendtgørelsen stiller krav om, at praktiklærerne har gennemført en evt. ny kortere praktikvejlederuddannelse udviklet af de relevante samarbejdspartnere.

Censorformandskabet for læreruddannelsen
v/ Benedikte Vilslev Petersen

Audiologopædisk forening

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

5.3.23

Høringssvar

Audiologopædisk Forening (ALF) fremsender hermed et høringssvar vedr. *Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.*

Udkastet til bekendtgørelsen indeholder flere elementer, som Audiologopædisk Forening finder positivt herunder *Dansk som andetsprog* og *Læsning og læsevanskeligheder*. Disse fagelementer vil betyde, at kommende lærere vil få en robust viden om dansk som andetsprog og læseudvikling og læsevanskeligheder. Audiologopædisk Forening finder det dog bekymrende, at sprogudvikling og sprogvanskeligheder ikke bliver prioriteret på samme måde som de to nævnte områder.

Eksempler fra praksis

Audiologopædisk Forening er faglig organisation for audiologopæder/logopæder og har løbende dialoger med bl.a. PPR chefer, KL og DLF om identifikation og indsatser til børn med sproglige vanskeligheder. Vi er blevet kontaktet af flere frustrerede forældre til børn med sproglige vanskeligheder, som ikke har fået/får den rette hjælp i folkeskolen. Forældrene giver udtryk for, at lærerne oftest mangler viden om børn og unge med sproglige vanskeligheder. Audiologopædisk Forening har gennemført en interviewundersøgelse med forskellige lærere, som alle fortæller, at de mangler viden og værktøjer til at identificere børn og unge med sproglige vanskeligheder og virkningsfulde indsatser. Derfor vil vi gerne fremhæve vigtigheden af at prioritere sprogudvikling og sproglige vanskeligheder på den nye læreruddannelse, så fremtidens lærere har den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til at opspore børn og unge med sproglige vanskeligheder og bedre kan støtte disse udsatte børn så tidligt som muligt.

Elever med sproglige vanskeligheder i den danske folkeskole

Børn med sproglige vanskeligheder udgør en heterogen gruppe, og der kan være forskellige årsager til, at børn kæmper med udviklingen af sprog.

Man regner med, at 2 % af alle børn har en sprogforstyrrelse associeret med en neuropsykologisk udviklingsforstyrrelse (f.eks. autismespektrumforstyrrelse).

Omkring 8% af alle elever har en udviklingsmæssig sprogforstyrrelse (developmental language disorder – DLD). Det betyder, at hver klasse i folkeskolen har mindst to elever med en medfødt forstyrrelse, der vanskeliggør tilegnelsen af sprog. Der er tale om vedvarende vanskeligheder, der ikke forsvinder af sig selv med tiden, men som kræver en kontinuerlig tværfaglig indsats, hvor lærerne spiller en central rolle i tæt samarbejde med logopæd og barnets forældre. Derfor er det afgørende for disse elevers faglige, sociale og personlige udvikling, at lærerne har den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til at hjælpe børn og unge med DLD.

Derudover er der et ukendt antal børn, som er forsinkede i deres sproglig udvikling, fordi de ikke har fået tilstrækkelige sproglige erfaringer på grund af forskellige faktorer. Der kan være tale om børn fra udsatte familier og børn med en minoritetssproglig baggrund. Børn fra familier med lav socialøkonomisk baggrund er også i risikogruppen.

Konsekvenser

Hvis børn med sproglige vanskeligheder ikke bliver identificeret og derved ikke får den rette hjælp tidligt, kan det få store konsekvenser for deres indlæringsmuligheder i skolen og i de sociale fællesskaber. Det kan få negative konsekvenser for deres sociale og psykiske trivsel, kognitive og sociale udvikling. Det ses ligeledes ofte i praksis, at børn med sproglige vanskeligheder bliver diagnosticeret med generelle indlæringsvanskeligheder i stedet for sproglige forstyrrelser og derved får en indsats, der ikke understøtter deres reelle udfordringer.

Audiologopædisk Forening vil derfor fremhæve vigtigheden af at uddanne fremtidens lærere, så de er i stand til at opspore børn med sproglige vanskeligheder så tidligt som muligt og understøtte deres udvikling i en positiv retning.

Med venlig hilsen

Audiologopædisk Forening

Sahra Mengal

Cand.mag. audiologopædi

Næstformand i Audiologopædisk Forening

Høringssvar angående dansk som andetsprog, danske professionshøjskoler

Følgende bemærkninger, indsigelser og ændringsforslag knytter sig til bekendtgørelsen om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen ikrafttrædelse 1.8.23 i forhold til betegnelsen grundfag, størrelse, placering og prøveplacering i førsteårsprøven, praktik og fagbeskrivelserne i faget dansk som andetsprog.

Angående betegnelsen grundfag, størrelse, placering og prøveplacering i førsteårsprøven:

Dansk som andetsprog placeres som et 5-ECTS point fag under kategorien grundfaglighed i § 4 punkt 1 og § 7 punkt 4. Det obligatoriske fag kobles til praktikken i §10 stk 1-6, og integreres i faget i bilag 1 s 12. Grundfaget indgår i førsteårsprøven i §16 stk 1. Grundfaget bedømmes internt med karakter efter 7 trinsskalaen § 16 stk 4 og 6.

Indsigelse:

1. Det obligatoriske fag bør bibeholde mindst samme størrelse som i gældende bekendtgørelse på 10 ECTS point og udprøves på samme vilkår som de øvrige obligatoriske fag, for at sikre den faglige kvalitet i undervisningen.
2. Dansk som andetsprog bør ikke indgå i førsteårsprøven pga. stoftrængsel i fagrækken og pga. fagets størrelse.
3. Fagbeskrivelsen for det obligatoriske fag er fagligt upræcis og bør derfor revideres, så beskrivelsen er i overensstemmelse med beskrivelsen for faget dansk som andetsprog.

Argumentation:

Grundfag

Betegnelsen grundfag er problematisk for dansk som andetsprog, da faget er dansk som andetsprog uanset placeringen. Fagets videnskabssteoretiske forankring er den samme som undervisningsfaget, og derfor er nogle udfordringer i fagbeskrivelsen og fagets størrelse sammenlignet med de øvrige fag i rækken i §7.

Dansk som andetsprog indgår i alle skolens fag i folkeskolen, og derfor er alle lærere i folkeskolen nødt til at medtænke elever med dansk som andetsprog i alle fag jævnfør bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner §19. I nærværende bekendtgørelse er dansk som andetsprog skrevet ud af fagene i læreruddannelsen, og faget dansk som andetsprog er derfor udelukkende et selvstændigt fagområde placeret i det obligatoriske fag. Eftersom ca 13,5 procent af alle elever i folkeskolen møder skolen med dansk som andetsprog og tallet er stigende, er det bekymrende, at fagområdet som i gældende bekendtgørelse er på 10 ECTS point nu halveres.

Førsteårsprøve

Såfremt faget indgår i førsteårsprøven §16 stk 1, vil det være vanskeligt at inddrage faget, fordi der vil blive stoftrængsel på 1 årgang, hvis alle grundfag skal indgå. Desuden vil faget skulle placeres på 1-2 årgang og kobles til første undervisningsfag og den udstrakte praktik jævnfør § 10 stk 1 og 4, hvor der er meget nyt at lære på én gang og så tidligt i uddannelsesforløbet.

Fagbeskrivelse

Fagbeskrivelsen for det obligatoriske fag bilag 1 s 12 er fagligt upræcis. I formålet står der: *"Formålet med dansk som andetsprog som fag i grundfagligheden er, at den studerende bliver kvalificeret til at identificere andetsprogspædagogiske udfordringer i fagundervisningen og tilrettelægge undervisning, som tilgodeser flersprogede elevers fagsproglige udvikling med inddragelse af elevernes samlede sproglige ressourcer"*. I dansk som andetsprog er det elevernes andetsprogstilegnelse, som er i fokus og ikke fagsproget. Dette bør ligeledes skrives frem i grundfaget.

Under målet for faget står der: *"kunne identificere sproglige ressourcer i det flersprogede klasserum som forudsætning for deltagelse i fagundervisning"*. Igen er målet i dansk som andetsprog at tilegne sig andetsprog i alle skolens fag. Det samme gælder *"kunne identificere udfordringer knyttet til sprog og fag i flersprogede klasser og på baggrund heraf understøtte flersprogede elevers aktive deltagelse"*. Det bør her skrives frem, at det er elevernes intersprog, der skal støttes.

Endelig står der under indholdsområder *"Andetsprogspædagogiske arbejdsformer i skolens fag"*. Dette er ligeledes er fagligt upræcist. Det er metoder og tilgange, der er det korrekte faglige sprogbrug inden for faget.

Med venlig hilsen

Merete Smith-Sivertsen, lektor på professionshøjskolen UCL i Odense

Uffe Ladegaard, Lektor på professionshøjskolen UCL i Jelling

Vestergade 18E, 2. sal
1456 København K
CVR 230725a13
lgbt@lgbt.dk

5. marts 2023

Uddannelses- og forskningsstyrelsen

tvj@ufm.dk

ufs-hoering@ufm.dk

Svar på høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen (sagsnr. 2023 – 4959)

LGBT+ Danmark takker for at modtage høring og bifalder, at faget sundheds- og seksualundervisning er opkvalificeret til at være et valgfag i grundfagligheden med 2,5 ECTS-point. LGBT+ Danmark bifalder, at den studerende ved fagets afslutning skal kunne tilrettelægge en undervisning med en "mangfoldig og rettighedsbaseret tilgang til køn, krop og seksualitet for alle elever." Det kunne styrke fagbeskrivelsen, om også "kønsidentitet" var nævnt, således at der stod "køn, kønsidentitet, krop og seksualitet".

LGBT+ Danmark bemærker dog, at man stadig under den nye bekendtgørelse, som er fremsendt til høring, vil kunne blive uddannet til lærer i folkeskolen uden at få en grundlæggende viden om køn, kønsidentitet og forskellige seksuelle orienteringer, til trods for at befolkningsandelen af LGBT+ personer udgør et sted mellem 8-10%. LGBT+ Danmark bemærker, at den studerende i fagbeskrivelse for pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik som fag i grundfaglighed skal kvalificeres til at kunne analysere og reflektere over børn og unges læring, udvikling og trivsel og udvikle begrundede handlemuligheder under hensyntagen til diversitet i elevgruppen, samt at faget beskæftiger sig med børn og unges udvikling, trivsel og identitetsdannelse, herunder resiliens og socialiseringskategorier som køn, etnicitet og social baggrund.

Man véd at LGBT+ børn og unges trivsel i særlig grad er udsat i grundskolen (jf. f.eks. regeringens LGBT+ handlingsplan 2022-2025 "Plads til forskellighed i fællesskabet", se s. 13) – at 25% af dem har skiftet skole pga mistrovisel, ensomhed, mobning eller manglende forståelse; at 64% af dem har eller har haft selvmordstanker og at 55% af dem mindst én gang om dagen eller et par gange om ugen føler sig triste eller kede af det.

LGBT+ Danmark foreslår derfor, at man indfører disse yderligere kategorier under faget pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik's indholdsområder:

- Børn og unges udvikling, trivsel og identitetsdannelse, herunder resiliens og socialiseringskategorier som køn, kønsidentitet, seksuel orientering, etnicitet og social baggrund.

På LGBT+ Danmarks vegne,

Susanne Branner Jespersen
Sekretariatschef
sbj@lgbt.dk

Høringssvar ang LU23 fra SEMAT – Seminariernes matematiklærerforening 5/3 2023

SEMAT er en faglig forening for matematikundervisere ved alle landets læreruddannelsessteder. Foreningens formål er bla at fremme kvalitet i læreruddannelsens matematikundervisning. Derfor har vi naturligvis fulgt processen frem til den nye bekendtgørelse med stor interesse, og vi er glade for at blive inviteret til at give et høringssvar på den lovramme, som er væsentlig for vores arbejde og vores faglige engagement.

Vi har sat vores høringssvar op som en række korte punkter, som er knyttet til selve bekendtgørelsen og til fagbeskrivelsen i bilag 2

- §1: Det er dybt interessant og meget vigtigt, at læreruddannelsen har fået et velbeskrevet formål.
- §3: Vi ser både fordele og ulemper ved at skrive de studerendes mødepligt på 1. årgang og professionskolernes registrering af fremmøde ind i bekendtgørelsen. På en videregående uddannelse hvor formålet er fyldt med selvstændighed, ansvarlighed og frihed virker det på en måde formålsstridigt at skrive mødepligten og fremmødere registrering ind i selve bekendtgørelsen. I stedet kunne det tydeliggøres, at de lokale studieordninger bør indeholde afsnit om mødepligt og fremmødere registrering.
- §8: På små uddannelsessteder er det ikke altid nemt at lade de studerende følge samme stamhold gennem hele uddannelsen, da de mange muligheder i forhold til undervisningsfag vil skabe skematekniske problemer pga nødvendig samlæsning på tværs af årgange. Det virker som en unødvendig detailstyring.
- §9: Det nye matematikfag arbejder ikke længere med en aldersspecialisering. Vi går fra 40 ECTS til 50 ECTS, men når vi samtidig skal dække hele faget i stedet for undervisning for kun de yngste eller kun de ældste elever, så er de 10 extra ECTS ikke meget.
- §9: Der er opstået et lille matematik 1.-6. klasse på 35 ECTS for de studerende, der vælger matematik som 2. eller 3. undervisningsfag. Der burde være et tilsvarende lille matematikfag for 4.-10. klasse.
- §10: Vi ser frem til at fortsætte arbejdet med at integrere praktikken i matematik på læreruddannelserne. Vi håber, der også afsættes ressourcer til vores øgede samarbejde med skolens personale om fx de studerendes uddannelsesplaner.
- §12: Professionsbachelorprojektet er tilsyneladende blevet barberet lidt for meget ned. Her mangler ord som metode, empiri, analyse, undersøgelse

- §17: Vi ser ingen fordele ved at indføre eksamensredegørelser, da dette tiltag vækker minder om pensumlistes og strider imod formålet om selvstændighed, ansvarlighed og frihed. Netop i matematik har vi siden KOM-rapporten i 2000 bevæget os væk fra rigide pensumlistes og forsøgt at bevæge os i en retning, hvor vi arbejder med de studerendes indsigtfulde parathed til at handle i mødet med matematikkens udfordringer. Den kompetencebaserede retning har givet kvantespring til den danske matematikdidaktiske forskning. Arbejdet med at lave eksamensredegørelser for hver eneste eksamen lyder administrativt tungt og helt unødvendigt. Ofte skifter et matematikhold underviser 2-4 gange i løbet af 50 ECTS ud fra både praktiske og faglige begrundelser. Vi arbejder alle med forskellige tilgange til både videnskabsfaget og undervisningsfaget, og vi giver altid alle studerende mulighed for faktisk at studere. At udfylde litteraturlister bør være de studerendes arbejde, det vil ikke gavne kvaliteten af matematikuddannelsen.

- Bilag2 side 35-36 Fagbeskrivelsen for matematik ECTS samt til matematik 50 ECTS er fremragende som ramme for faget, men vi har fortsat brug for en faglig og national diskussion af, hvordan det nye matematikfag skal se ud. I foreningen ønsker vi, at der skal være plads til lokale fokuspunkter og særlige toninger, men samtidig ønsker vi, at der skal være en vis national ensartethed i forhold til kvalitet af matematikundervisningen, og vi er i tvivl, om den nuværende fagbeskrivelse er stramt nok til at sikre, at alle ved, hvad en god matematiklærer kan, uanset hvor vedkommende er uddannet.

På foreningens vegne

Formand Mie Engelbert Jensen, miej@kp.dk

Høringssvar

En helt central forudsætning for at lærerstuderende kan varetage en kvalificeret undervisning i folkeskolen er, at de kan foretage fagdidaktisk funderede analyser og kvalitetsvurderinger af analoge og digitale didaktiske læremidler, dvs. læremidler produceret med henblik på undervisning. Desuden er det essentielt, at den lærerstuderende har kompetencer til at inddrage analoge og digitale værktøjer (funktionelle læremidler) på en fagdidaktisk kvalificeret måde samt at inddrage og didaktisere tekster og andre ressourcer, som anvendes uden for skolens mure (semantiske læremidler).

Nationalt Videncenter for Læremidler noterer sig, at læremiddelfagligheden i forslag til Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen er ujævnt repræsenteret på tværs af fagrækken.

I faget Pædagogik og almendidaktik er der under Indholdsområder nævnt inddragelsen af digitale teknologier. Den på én gang brede (idet det er uspecificeret hvordan og hvorfor der skal arbejdes med indholdet digitale teknologier) og snævre (idet det kun er digital teknologi der skal arbejdes med) formulering lyder således: "Et bredt repertoire af undervisnings- og arbejdsformer, herunder brug af digitale teknologier og praktiske, musiske og kreative elementer."

Dette kan omfatte digitale funktionelle og didaktiske læremidler, men da det ikke er specificeret yderligere kan indholdsområdet dækkes ved at udpege digitale teknologier, som kan anvendes uden et analytisk, didaktisk eller kritisk blik på teknologiernes potentialer og udfordringer. Da inddragelsen af digital teknologi optimalt set skal ske ud fra en fagdidaktisk fokuseret anvendelse, kan dette indholdsområde ikke dækkes i faget Pædagogik og almendidaktik.

Læremiddelfaglighed er ikke nævnt i andre fag i grundfagligheden eller andre steder i de indledende bestemmelser.

Nationalt Videncenter for Læremidler anbefaler, at der indskrives gennemgående formuleringer af det systematiske arbejde med læremidler på tværs af fag i bekendtgørelsesteksten.

Kigger vi ned i undervisningsfagene er en ujævn repræsentation af læremiddelfagligheden.

Der er fag, hvor læremiddelfagligheden slet ikke nævnes, hverken under mål eller indholdsområder: Biologi, Dansk som andetsprog, Idræt, Kristendomskundskab, Specialpædagogik og Samfundsfag.

Der er fag, hvor læremiddelfagligheden er nævnt under mål, men ikke indholdsområder: Dansk (for begge trin), Engelsk, Fysik/kemi samt Håndværk og design.

Der er fag, hvor læremiddelfagligheden er nævnt under indholdsområder, men ikke under mål: Billedkunst, Fransk, Geografi, Matematik, Musik og Natur/teknologi.

Der er enkelte fag, hvor læremiddeldidaktik er nævnt både under mål og indholdsområder: Historie og Madkundskab. I Tysk nævnes anvendelse af "digitale medier" under mål Læremiddelanalyse og her er en specifik angivelse under indholdsområder: "Læremiddelanalyse og redidaktisering af læremidler inden for tyskundervisningen."

Nationalt Videncenter for Læremidler anbefaler, at der indskrives formuleringer om fagdidaktisk analyse, vurdering og anvendelse af læremidler i alle undervisningsfag både på mål- og indholdsområdeniveau.

Underskrivere:

Stig Toke Gissel, leder af Nationalt Videncenter for læremidler, Læremiddel.dk, docent, UCL

Thomas Illum Hansen, forskningschef ved UCL, medlem af ledelsesgruppen i Læremiddel.dk

Rene B. Christiansen, forskningsleder ved Professionshøjskolen Absalon, medlem af ledelsesgruppen i Læremiddel.dk

Thomas Rohde Skovdal Albrechtsen, docent, UC Syd, medlem af ledelsesgruppen i Læremiddel.dk

Marianne Georgsen, docent, UCN, medlem af ledelsesgruppen i Læremiddel.dk

Dorthe Carlsen, lektor, UC Syd, medlem af ledelsesgruppen i Læremiddel.dk

Til: UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar (UFS-hoering@ufm.dk)
Cc: Tue Vinther-Jørgensen (tvj@ufm.dk)
Fra: Amalie Bang (AMBA@redbarnet.dk)
Titel: Sag 2023-4959
Sendt: 06-03-2023 09:59

Til rette vedkommende

Red Barnet står beklageligvis ikke på høringslisten vedr. udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Da vi derfor først meget sent er blevet opmærksomme på høringen, har vi desværre ikke mulighed for at svare inden fristens udløb, men skal bede om at komme på høringslisten i forbindelse med fremtidige høringer på dette område.

Med venlig hilsen

Amalie Bang

Senior Børnerettighedsjurist | Kommunikation & Politik

AMBA@redbarnet.dk

Red Barnet | Rosenørns Allé 12, 1634 Kbh. V | Tlf +45 3536 5555 | redbarnet.dk |

Læs her hvordan vi behandler dine personoplysninger

UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar

Fra: Stefan Lezuik <stle@danskmetal.dk>
Sendt: 6. marts 2023 11:08
Til: UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar
Cc: Tue Vinther-Jørgensen
Emne: Høringssvar vedr. Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen (j.nr. 2023-4959)

Til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Tak for muligheden for at afgive høringssvar til *udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen*.

Dansk Metal er bekymrede over, at metal som materiale ikke længere indgår i fagbeskrivelsen for Håndværk og Design.

Vi mener ikke, at det understøtter ambitionerne i navnlig punkt 44 i *Aftale om en reform af læreruddannelsen af 13. september 2022* at fjerne et materiale, der er helt centralt i den forarbejdede fysiske verden. I punkt 44 fremgår det blandt andet, at "praktisk/musiske, kreative og anvendelsesorienterede aspekter af undervisningen" skal prioriteres. Det vil hæmme den fulde udfoldelse af disse ambitioner, hvis ikke metal fremgår eksplicit af fagbeskrivelsen.

Derudover indgår følgende beskrivelse i formålet for faget Håndværk og Design i folkeskolen: "*Eleverne skal tilegne sig viden og færdigheder om håndværk, forarbejdning, materialer og designprocesser gennem praktisk arbejde i værksteder med forskellige håndværk, primært i tekstil, træ og metal*" (Faghæfte for Håndværk og Design, s. 7). Det vil følgelig stille lærere og elever dårligere i forhold til at opnå de faglige mål, hvis ikke metal fremgår af bekendtgørelsen.

Det er derfor Dansk Metals klare indstilling, at metal bør tilføjes i Fagbeskrivelse for håndværk og design som undervisningsfag, Indholdsområder, dot 1.

Med venlig hilsen

Stefan Lezuik
Souschef

Dansk Metal: Vi passer på
dine data – læs vores
[persondatapolitik](#)

Direkte 33 63 23 64
Mobil 26 36 21 96
E-mail stle@danskmetal.dk
Fax 33 63 21 40

**Forbundshuset/Uddannelses- og IKT-
sekretariatet**
Molestien 7
2450 København SV.

Telefon: 3363 2000
E-mail: metal@danskmetal.dk
Web: danskmetal.dk
Facebook: facebook.com/danskmetal

UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar

Fra: Lis Hanne Schrøder <lsc@hum.ku.dk>
Sendt: 6. marts 2023 10:50
Til: UFM FP UFS-DJOS-JUR - Høringssvar
Cc: Tue Vinther-Jørgensen
Emne: SC: Høring over udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen - 2023-4959

Til rette vedkommende

Det Humanistiske Fakultet, KU, takker for muligheden for at kommentere udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Vi har to kommentarer.

Det er glædeligt, at dansk som andetsprog genindføres som undervisningsfag, samtidig med at emnet bevares som del af grundfagligheden. Hermed kan der uddannes både specialister og sikres en almen viden blandt alle lærere.

Vi henleder opmærksomheden på, at placeringen af engelsk som undervisningsfag kan gøre det vanskeligt for lærerstuderende at vælge flere fremmedsprog (tysk og fransk og evt. spansk). Det kan stille sig på tværs af behovet for, at der kan uddannes lærere med særlig indsigt i disse fag og med mulighed for at varetage tværgående aktiviteter i skolen.

Venlig hilsen

Lis Schrøder

Lis Schrøder
Kontorfuldmægtig

Københavns Universitet
Det Humanistiske Fakultet
Ledelsessekretariatet
Karen Blixens Plads 4
2300 København S

DIR 35328062
lsc@hum.ku.dk

Sådan beskytter vi persondata

Fra: FA-REKSEK-Hoeringer_og_indstillinger <Hoeringer_og_indstillinger@adm.ku.dk>

Sendt: 6. februar 2023 15:47

Til: HUM-Det_Humanistiske_Fakultet <hum-fak@hum.ku.dk>

Emne: VS: Høring over udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

FRISKOLERNE

Til uddannelses- og forskningsstyrelsen
Att: Tue Vinther-Jørgensen. tvj@ufm.dk
ufs-hoering@ufm.dk
sag 2023-4959

Dansk Friskoleforening
Middelfartvej 77
5466 Asperup

62 61 30 13
df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

06.03.23

Høringsvar vedr. "Udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen."

Dansk Friskoleforening vil gerne takke for muligheden for at udtale sig om det foreliggende udkast.

Vi deler ambitionen i den politiske aftale om reform af læreruddannelse af 13. september 2022.

Her fremgår det, at fokus på praktik gennem hele læreruddannelsen øges.

Stærkere praksissamarbejde

(33) Sammenhængen mellem læreruddannelsen og folkeskolen skal styrkes. Udvidelsen af praktikken til 40 ECTS-point skal bruges som afsæt til et generelt styrket og løbende praksissamarbejde mellem læreruddannelserne og skolerne med henblik på at berige både uddannelsen og skolen. Det skal desuden medvirke til at forebygge, at mange nyuddannede lærere forlader lærerfaget relativt kort efter endt uddannelse.

(38) Med den udvidede og mere integrerede praktik og med et styrket praksissamarbejde lægges der et grundlag for, at der lokalt arbejdes videre mod at realisere ambitionerne om at udvikle egentlige uddannelsesskoler. Jf. anbefalingerne fra udviklingsgruppen indebærer uddannelsesskoler et professionelt samarbejde om praktik og praksissamarbejde, hvilket adskiller sig fra de nuværende partnerskabsaftaler ved, at der er større forventninger til graden af systematisering af samarbejdsrelationen og kommunernes rolle som meduddannere. Mere udvidede modeller kan yderligere omfatte f.eks. udveksling af medarbejdere og et løbende forsknings- og udviklingssamarbejde.

Vi bakker op om en styrket sammenhæng mellem læreruddannelsen og den samlede grundskole. Friskolerne ønsker at medtænkes i praksissamarbejdet. Friskolerne, ønsker både at være aktive som praktikskoler og i andre dele af praksissamarbejdet.

Vi bidrager gerne til det kommende arbejde og står til rådighed, hvis der skulle være behov for yderligere.

Med venlig hilsen
på foreningernes vegne

Peter Bendix Pedersen
Formand

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder

Læreruddannelsens Religionslærerforening

Til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen,

vedr. sag 2023-4959, udkast til ny bekendtgørelse for læreruddannelsen

København, 6. marts 2023

Høringssvar fra Læreruddannelsens Religionslærerforening:

LURF, Læreruddannelsens Religionslærerforening, finder det stærkt positivt at *formålet* for faget **Livsoplysning: Kristendomskundskab, idehistorie, medborgerskab og autoritet** betoner *sammenhængen* mellem en religionsfaglig, en idehistorisk og en medborgerskabsteoretisk synsvinkel – og at det er arbejdet *på tværs* af fagets indholdsområder, der skal kvalificere den studerende til lærergerningen i en varetagelse af formålet for skolen.

Realiseringen af en dynamisk sammenhæng af denne karakter forudsætter imidlertid dels sikring af fagets fortsatte fundering på en solid *religionsfaglighed* med forbindelse til religionsvidenskab og teologi, dels fortsat sikring af fagets særlige *livsoplysningsperspektiv*.

LURF's bekymring går derfor på:

- 1) Er det religionsfaglige element i bekendtgørelses-udkastet ekspliciteret nok til at sikre, at den gensidige belysning mellem områderne medborgerskab, idehistorie og religion bliver realiseret på et solidt religionsfagligt grundlag, - og, for det andet:
- 2) Understøtter bekendtgørelsesudkastet i tilstrækkelig grad, at denne realisering kommer til at ske i et livsoplysningsperspektiv i overensstemmelse med lovgivernes intention?

Det er vi i LURF bange for ikke er tilfældet – og vi frygter, at det kan få u hensigtsmæssige konsekvenser for den konkrete vægtning af undervisningsindholdet i faget på de enkelte professionshøjskoler.

Fx er området **Bibelske fortællinger** forsvundet som en del af faget, skønt området måske/måske ikke er subsumeret under evangelisk-luthersk kristendom og måske/måske ikke under etik og måske/måske ikke under medborgerskab i kulturel forstand. Men et eksplicit krav om en religionsfagligt kvalificeret inddragelse af dette område savner vi, også som basis for den lærerstuderendes refleksion over indholdselementer i en 'fortrolighed med dansk kultur', jf. folkeskolens formål.

Sammen med bibelske fortællinger (i et historisk, kulturelt og eksistentielt perspektiv) savner vi også stærke livsoplysnings signaler såsom idehistorisk og aktuel og eksistentiel kvalificering af begreber som *ånd*, *åndsfrihed*, *åndelig dannelse*, også som basis for fx indkredsning af indholdet af professionsfaglighed i bredere forstand og for den lærerstuderendes personlige dannelse igennem uddannelsen, jf. bekendtgørelsesudkastets §1, stk.2, om 'den studerendes personlige udvikling'.

I forhold til det nuværende læreruddannelsesfag *Almen dannelse: KLM* forekommer høringsudkastet i sin aktuelle form som en afsvækkelse af disse områder – og det forekommer heller ikke at flugte med de politiske signaler i processen hen mod forliget på dette område. Der er grund til at frygte, at en sådan afsvækkelse i praksis vil kunne føre til en udviskning af faglighedernes *forskellige* bidrag til læreruddannelsens Grundfaglighed imellem de pædagogiske fag på den ene side og faget Livsoplysning på den anden.

Samlet: LURF vil anbefale, at man justerer bekendtgørelsesudkastet med henblik på at indføre sådanne stærkere signaler til sikring af Livsoplysningsfagets særlige bidrag til den samlede dannelsesopgave i den ny læreruddannelse.

Venlig hilsen

p.b.v.

Michael Riis, formand for LURF (riis@kp.dk)

Sag 2023-4959

Høringssvar fra Sangens Hus til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Vi i Sangens Hus har læst udkastet til fagbeskrivelsen for musik i den nye bekendtgørelse og vil først og fremmest udtrykke, at vi er glade for, at sangen har fundet vej ind i de centrale mål og indholdsområder. Vi er overbevist om, at det vil komme både musiklærere og børn til gavn.

Vi sender her også nogle forslag til ændringer i udkastet, som vi anbefaler, da vi mener, det kan skærpe formål og mål endnu mere.

Sangens Hus har følgende bemærkninger til udkastet for fagbeskrivelsen for musik som undervisningsfag:

1. Vi anbefaler, at første sætning i formålet for faget omformuleres, så der kommer fokus på udøvelsen af musiklærergerningen ved at bruge ord, som peger ind i de elementer, vi mener udgør fundamentet for en stærk musiklærer: musik- og sangfaglighed, musikpædagogik og musikdidaktik. Vi foreslår derfor, at begreberne handlekompetence, indsigt og dømmekraft erstattes med ordene solidt fagligt, pædagogisk og didaktisk fundament.

Vi foreslår til samme sætning, at alle fem indholdsområder medtages, så de fremstår ligeværdige i vægtning og betydning i faget. Ellers ser vi en risiko for, at musiklærerfærdigheder i sang og akkompagnement samt musikdidaktik/-pædagogik nedprioriteres i praksis.

Vores forslag til en ny formulering lyder således:

”Formålet med undervisningsfaget musik er, at den studerende udvikler solidt musik- og sangfagligt, pædagogisk og didaktisk fundament som underviser i musik i grundskolen inden for områderne musikalsk skaben, musikudøvelse, musikforståelse, musiklærerfærdigheder i sang og akkompagnement samt musikdidaktik/-pædagogik.”

2. Vi anbefaler, at sang tilføjes i det sjette mål, sådan at sang som selvstændigt område også bearbejdes strukturelt, æstetisk, kulturelt og historisk, ligesom vi mener, at der også bør henvises til både sang- og musiktraditioner, da de i samtiden og historisk har forskellige indholdsområder og udtryk.

I er meget velkomne til at kontakte os, hvis I ønsker ovenstående uddybet, eller hvis der er andet, vi kan være behjælpelige med.

På vegne af Sangens Hus,

Ulla Christensen
leder af sangkonsulentteamet
uc@sangenshus.dk, mobil 28 11 23 61

Mette Johnsen Elbeck
leder af kommunikation og Videntcenter for Sang
me@sangenshus.dk, mobil 27 57 20 10

Til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
ufs-hoering@ufm.dk, cc. tvj@ufm.dk
Vedr. sag 2023-4959

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

06. marts 2023 / kwk_dh
Sag 20-2023-00126
Dok. 617290

Hørings svar over udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Positivt at specialpædagogik kommer tilbage på læreruddannelsen

Danske Handicaporganisationer (DH) er meget tilfredse med, at specialpædagogik er blevet et undervisningsfag i den ny læreruddannelse. Det er et ønske, vi har haft i mange år. Med styrkede specialpædagogiske kompetencer vil de kommende lærere have langt bedre forudsætninger for at skabe inkluderende fællesskaber i skolen, hvor elever med handicap trives, lærer, og udvikler sig, uanset om det er i almenundervisningen, i en såkaldt "mellemløst" eller i et specialiseret undervisningstilbud.

Danmarks Lærerforening har peget på, at lærerne ser inklusion som en af de største udfordringer i skolen. VIVES evaluering af inklusion fra 2022 viser, at inklusion og specialpædagogik ifølge skolelederne er de to områder på folkeskoleområdet, hvor der er størst behov for kompetenceudvikling. Dette behov bør afspejles i dimensioneringen af specialpædagogik.

Det er vigtigt for DH, at specialpædagogik bliver et fag, der opnår prestige ved, at der kommer dygtige lærere ud, der formår at løfte inklusionsopgaven i folkeskolen. Derfor er det også vigtigt, at det er de studerende, der har de bedste forudsætninger for at blive dygtige inden for faget, der får adgang til at læse faget.

Vi forestiller os, at det eksempelvis vil være studerende, der har en god pædagogisk og psykologisk forståelse og som har viden om børn og unges sociale, kognitive og emotionelle udvikling. Studerende, der er optagede af at udvikle inkluderende fællesskaber og forebygge eksklusion i skolen.

Dimensionering og relevante kriterier for adgang til specialpædagogik som fag

På den baggrund har DH en særlig opmærksomhed på udformningen af en fremtidig dimensioneringsmodel. DH mener, at det vil være skævt, at det bliver den studerendes karakterer i dansk på A-niveau på ungdomsuddannelsen, der bliver afgørende for muligheden for at få adgang til at læse specialpædagogik på læreruddannelsen. DH finder ikke, at dette er et relevant kriterium for at kunne blive en dygtig lærer i specialpædagogik. Det vil udelukke ellers kompetente studerende, der ikke fik de højeste karakterer i dansk, men som har en god menneskelig forståelse og som måske fik de højeste karakterer i et andet fag som fx matematik, sprog, naturfag eller musik.

DH mener derfor, at der bør opstilles relevante kriterier for adgangen til specialpædagogik. Det vil være oplagt, at det bliver på baggrund af den studerendes karakter i "Pædagogisk psykologi, inklusion og specialundervisning", der er et fag i lærernes grundfaglighed.

Behov for udvikling af efteruddannelsestilbud i specialpædagogik

DH vil samtidigt opfordre til, at der i tilknytning til oprettelsen af specialpædagogik som fag og de vidensmiljøer, der vil opstå på professionsuddannelserne, tænkes i at udvikle muligheder for efteruddannelse i specialpædagogik. Der er brug for et tilbud for de mange lærere, der i dag arbejder i folkeskolen og som efterspørger kompetenceudvikling inden for inklusion og specialpædagogik.

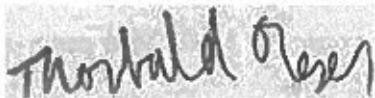
Overgangsproblematik ift. studerende med handicap på læreruddannelsen

DH vil gøre opmærksom på en mulig problematik for studerende, der risikerer at komme i klemme i forbindelse med overgangen til den nye læreruddannelse. Det gælder eksempelvis studerende, der har studeret på nedsat tid pga. handicap. DH mener, at det tydeligt skal fremgå af bekendtgørelsen, at studerende, der på grund af fx handicap får brug for et særligt tilrettelagt studieforløb, er sikret dette.

Afslutningsvist vil jeg gøre opmærksom på, at Danske Handicaporganisationer ikke er blandt organisationerne på høringslisten, hvorfor vi meget sent blev opmærksomme på denne høring. Det er vi ærgerlige over, da dette er et område, der er af stor betydning for inklusion af børn med handicap i skolen.

I er meget velkomne til at kontakte DH's chefkonsulent på uddannelsesområdet, Karen Il Wol Knudsen kwk@handicap.dk, hvis I har spørgsmål til indholdet i dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

2023-4959 mandag d. 6. marts 2023

Høringssvar vedr. bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Danske Skoleelever vil gerne takke for mulighed for at give høringssvar til det foreliggende udkast. I kraft af Danske Skoleelevers virke som elevrepræsentant, vil de følgende indvendinger primært omhandle omtalen af grundskoleeleverne.

1. Lærerne og samarbejdspartnere:

Danske Skoleelever mener, at det er misforstået, at eleverne ikke fremgår som en del af samarbejdspartnere i og omkring skolen, men udelukkende er fremstillet som dem der skal samarbejdes om. Det er nødvendigt, at lærere, forældre, kolleger, ledere, andre samarbejdspartner og i særdeleshed eleverne har et godt, inddragende og kvalificeret samarbejde. Derfor foreslår vi følgende ændring:

Eksisterende formulering i §1 stk. 2

Læreruddannelsen skal udvikle de studerendes forudsætninger for at indgå i udviklende og inddragende relationer med eleverne og i et kvalificeret samarbejde med forældre, kolleger, ledere og andresamarbejdspartnere

Forslag til ny formulering

Læreruddannelsen skal udvikle de studerendes forudsætninger for at indgå i udviklende, inddragende og kvalificeret samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledere og andre samarbejdspartnere

2. Elevernes dannelse, udvikling og trivsel

Danske Skoleelever mener, at lærernes vigtigste opgave er at varetage en undervisning der fremmer elevernes faglige dannelse såvel som sociale udvikling og trivsel. Dette er ikke tydeligt i bekendtgørelsens formål.

Derfor foreslår vi følgende ændring:

Eksisterende formulering i §1 stk. 2

De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse og udvikling

Forslag til ny formulering

De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og elevernes dannelse og trivsel

3. Feedback

Danske Skoleelever mener, at feedback efter en opgave eller eksamen er afgørende for faglig udvikling og motivation. De studerende skal blive dygtige til at give feedback, og det er nødvendigt at opleve meningsfuld og god feedback, for kunne levere det samme til deres kommende elever.

Derfor foreslår vi følgende tilføjelse til §23

Forslag til ny formulering

Stk. 3. De studerende modtager feedback i forbindelse med alle afsluttende prøver.

Danske Skoleelever har ingen indvendinger til det øvrige indhold i bekendtgørelsen.

Marie Holt Hermansen, formand for Danske Skoleelever.

Høringssvar på udkast til Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

KL har modtaget udkast til *Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen* i høring.

Generelle bemærkninger

KL ser overordnet positivt på den samlede bekendtgørelse, der i store træk følger ambitionerne i anbefalingerne, den politiske aftale, samt de drøftelser der har været i arbejdet med den nye læreruddannelse. Det skal samtidig nævnes, at KL og kommunerne er meget optaget af den nye rolle som meduddannere. Det er afgørende for folkeskolen, at vi lykkes med den nye læreruddannelse og særligt at de studerende får et øgede praksiskendskab. For at sikre et øget praksiskendskab hos de studerende er det nødvendigt, at man bl.a. ser på muligheden for dobbeltansættelser på tværs af folkeskoler og professionshøjskoler og at økonomien følger den nye rolle for kommunerne og den øgede mængde praktik.

Specifikke bemærkninger

I følgende høringssvar vil vi oplyse en række positive tilkendegivelser, samt rejse en række bemærkninger med henblik på genovervejelser og ændringer i bekendtgørelsen.

KL er positive over for at bekendtgørelsens §9 stk. 3, der giver den studerende undervisningskompetence i 3 undervisningsfag, hvilket derved sørger for en bredere undervisningskompetence for de kommende lærer.

KL ser positivt på den øgede mængde praktik, og at denne jævnfør §10 skal integreres i grundfagligheden, samt forbereder, gennemføres og efterbehandles i samarbejde mellem grundfagligheden og undervisningsfagene og sammen med praktiskskolen. Sammen med §10, stk. 6, ser vi positivt for de studerendes tilegnelse lærer kompetencer, der også rækker ud over det at kunne undervise i undervisningsfagene.

KL er positive for bekendtgørelsens §11, stk. 3, der sikrer, at alle kommuner inddrages i uddannelsen af de studerende igennem gensidige lokale partnerskabsaftaler med hver enkelt kommune i de enkelte skolers dækningsområde. I forlængelse af dette er vi også positive overfor, at der i bekendtgørelsen gøres eksplicit opmærksom på muligheden for delestillinger samt et udvidet praksissamarbejde.

Der ses positivt på, at der i §21 er lagt op til en høringsproces i forum for Læreruddannelsen i forbindelse med godkendelse af studieordningens fællesdel.

KL bemærker, at formålsparagraffens (§1) stk. 2 om arbejdet med elevernes dannelse, som lærerne skal klædes på til, udelukkende tales om "*elevernes faglige dannelse og udvikling*". Folkeskolens formålsparagraf lægger op til en bredere dannelsesopgave end faglig dannelse alene, jf. henvisningerne til elevernes alsidige udvikling og forberedelse til "*deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre*". Selv om fagene

Dato: 27. februar 2023

Sags ID: SAG-2020-05996
Dok. ID: 3309336

E-mail: MUJE@kl.dk
Direkte: 3370 3369

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

er skolens centrale dannelsesprisme, bemærker KL, at det virker noget snævert alene at forholde sig til en faglig dannelsesopgave.

KL ser med bekymring på, at der i bekendtgørelsens §11 lægges op til, at professionshøjskolen opstiller kvalitetskrav for praktikskoler, og herefter også godkender praktikskoler på grundlag af de kvalitetskrav. KL stiller sig kritiske over for at denne procedure videreføres. Kommunerne skal være meduddannere, men inddrages ikke i udvælgelsen af praktikskoler. Det mener KL udvander de i §11, stk. 3, nævnte partnerskabsaftalers betydning, fordi de i så fald vil være irrelevante for udvælgelsen af praktikskoler. KL mener, at §11 bør ændres, således at udvælgelsen ikke kun sker på grundlag af kvalitetskrav udviklet af professionshøjskolen, men at kommunen også inddrages i dette. Det kunne for eksempel være en del af partnerskabsaftalen med de enkelte kommuner.

KL ser i forlængelse af ovenstående bekymret på §22, stk. 2, nr. 6, hvor krav til godkendelse af praktikskoler ligger under studieordningens institutionsdel (§22 stk. 2). KL foreslår, at dette punkt flyttes ind under fællesdelen af studieordningen (§22), så parterne får indflydelse på godkendelseskravene igennem høringsretten i Forum for læreruddannelsen. Alternativt skal kvalitetskravene være en obligatorisk del af partnerskabsaftalerne, som omtales i §11, stk. 3.

KL ser positivt på, at Forum for læreruddannelsen er fastsat i bekendtgørelsen. KL bemærker dog samtidigt, at der i §25 om Forum for læreruddannelsen er et primært fokus på at følge og understøtte læreruddannelsen. KL mener, at det er vigtigt, at Forum for læreruddannelsen også har et fremtidsrettet fokus på udvikling og ikke kun på at efterbehandle mål. Det kræver evt. større inddragelse af de centrale parter imellem møder i Forum for læreruddannelsen og en tættere tilknytning til det politiske niveau i både Uddannelses- og Forskningsministeriet og aftalekredsen.

KL bemærker, at der i bekendtgørelsens ikke indgår et fokus på, at de enkelte læreruddannelser har rum til at skabe lokale toninger, der vil kunne øge de studerendes tilknytning til den enkelte læreruddannelse.

Bemærkninger til bilag

KL bemærker, at Fagbeskrivelserne er blevet korte, som det også var lagt op til i aftalen for læreruddannelsen. Det bifalder vi også i KL, men mener også at en enkelt side forekommer som en malplaceret generel grænse for alle fagbeskrivelser til at beskrive fagenes genstandsfelt, fagidentitet, arbejdsformer samt kravene til fagligt udbytte hos de studerende. En del af fagbeskrivelserne ser ud til at lide under denne begrænsning.

Så vidt KL kan forstå, har de faglige foreninger for folkeskolen ikke været inddraget i udarbejdelsen af fagbeskrivelserne. Det er meget ærgerligt set fra et aftagerperspektiv, da de faglige foreninger bidrager med helt central viden og perspektiver om undervisningen i fagene i folkeskolens daglige praksis, hvilket er afgørende for, at læreruddannelsen kan løse sin opgave med at sikre undervisningskompetencer i forhold til folkeskolens behov.

Dato: 27. februar 2023

Sags ID: SAG-2020-05996
Dok. ID: 3309336

E-mail: MUJE@kl.dk
Direkte: 3370 3369

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

KL bemærker, at mange af fagbeskrivelserne inddrager varieret og anvendelsesorienteret undervisning, det kropslige, bevægelse og det legende, hvilket er positivt. Givet disse områders betydning for god undervisning og elevernes motivation og udbytte af undervisningen, er der efter KL's opfattelse behov for, at man læser på tværs af fagene mhp. at sørge for, at disse aspekter er skrevet tydeligt frem i alle fag, herunder også den praksisnære undervisning.

KL bemærker endvidere generelt, at det kun er i engelsk og tysk, at feedback tydeligt fremgår i fagbeskrivelserne. Dette ser KL gerne fremgår eksplicit i flere af fagene.

KL bemærker konkret til valgfaget det praktisk-musiske fagområde, at det er fint, at området bliver prioriteret, ikke mindst i lyset af de aktuelle bestræbelser for at styrke det praktiske aspekt i folkeskolen. Det virker dog ikke realistisk, at de ret ambitiøse (og i øvrigt gode) mål realistisk set kan dækkes på nogenlunde fornuftig vis indenfor 2½ ECTS-point. KL bemærker endvidere, at der i fagbeskrivelsen er et fravær af praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning. Vi ser gerne, at dette også skrives ind på lige fod med de æstetiske, skabende og kreative processer.

KL bemærker konkret til billedkunst, at fagbeskrivelsen har et stort fokus på kommunikation og analyse. Faget har brug for et større fokus på det "håndværksmæssige" i de praktiske og æstetiske arbejds- og læreprocesser, ikke mindst i lyset af bestræbelserne på at styrke det praktiske aspekt i folkeskolen, herunder arbejdet med elevernes håndværksmæssige færdigheder og disses dannelsespotentialer.

KL bemærker konkret til specialpædagogik som undervisningsfag, at der synes at være et ret entydigt individfokus, hvilket er ærgerligt, da der i folkeskolens aktuelle praksis er stort behov for at arbejde med at imødekomme elevens særlige, herunder specialpædagogiske, udfordringer inden for rammerne af det almene klassefællesskab, og herunder også at arbejde med indretning af klasse- og andre børnefællesskaber som centrale hjælpemidler ift. at sikre alle børns deltagelsesmuligheder. KL påpeger behovet for at have et særligt fokus på tværgående diagnoser som angst, depression og skolevægring. Disse diagnoser går på tværs af udsathed og socialkapital, og derfor vil fokus på dem give de studerende en ny viden om et komplekst område. Samtidig vil det bidrage til de studerendes mulighed for at skabe inkluderende læringsmiljøer i klassefællesskaberne.

KL bemærker i forhold til engelsk som undervisningsfag, at der er en minimal forskel på de to fagbeskrivelser i forhold til engelsk som fag på 50 ECTS-point og engelsk som fag på 35 ECTS-point. I praksis vil der ikke være forskel på de to fags kompetencer, når der skal undervises i folkeskolen. Det er uklart, hvilke yderligere kompetencer, der opnås ved at vælge engelsk som hovedfag (50 ECTS-point), og det bør derfor fremgå tydeligere i de to fags fagbeskrivelser.

Det bemærkes, at det ikke har været muligt at foretage en politisk behandling af lovforslaget indenfor høringsfristen. Nærværende hørings svar afgives derfor med forbehold for efterfølgende politisk behandling.

Dato: 27. februar 2023

Sags ID: SAG-2020-05996
Dok. ID: 3309336

E-mail: MUJE@kl.dk
Direkte: 3370 3369

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

NOTAT

**Med venlig hilsen
Peter Pannula Toft**

**Kontorchef for Børn, unge og Folkeskole
KL**

Dato: 27. februar 2023

Sags ID: SAG-2020-05996
Dok. ID: 3309336

E-mail: MUJE@kl.dk
Direkte: 3370 3369

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4

København, den 6. marts 2023

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Sag: 2023-4959

Til: ufs-hoering@ufm.dk
Cc.: tvj@ufm.dk

HØRINGSSVAR VEDR. BEKENDTGØRELSEN FOR PROFESSIONSBACHELOR TIL LÆRER I FOLKESKOLEN

Lærerstuderendes Landskreds kvitterer for indkaldelsen til høring vedr. bekendtgørelsen.

Lærerstuderendes Landskreds har haft en stor rolle i udviklingen af den nye læreruddannelse som en del af den udviklingsgruppe, der blev nedsat i 2020. Det har været et forbilledligt samarbejde, og vi er positive over den brede, politiske opbakning og de mange, gode tiltag i aftalen. Det er imidlertid problematisk, at en række af de politiske intentioner i aftalen ikke kommer til udtryk i udkastet til bekendtgørelsen. Nedenstående høringssvar, herunder de tekstnære bemærkninger, har til formål, at bekendtgørelsen i højere grad skal afspejle de politiske intentioner. Det er afgørende, at den nye bekendtgørelse understøtter en reel udvikling og forbedring af læreruddannelsen til gavn for fremtidens studerende og eleverne i skolen.

Lærerstuderendes Landskreds vil særligt fremhæve:

1) AFGØRENDE AT EN NY LÆRERUDDANNELSE STYRKER DE ENKELTE UDDANNELSESSTEDERS SÆRPRÆG OG LOKALE TILKNYTNING

De enkelte læreruddannelsessteders særkende er fremhævet flere gange i den politiske aftale. Lærerstuderendes Landskreds ser dette som et meget betydningsfuldt element og stiller sig undrende overfor, at det er udeladt i udkastet til bekendtgørelsen. Det er vigtigt, at lokale ledere og undervisere tæt på studerende og på lokalområdet oplever en styrket beslutningskraft i den nye læreruddannelse. Der var blandt forligspartierne en forståelse for, at det ikke var tilstrækkeligt at overlade dette til professionshøjskoleinstitutionen, men at der var brug for politiske greb for at sikre den decentrale beslutningskraft og skabe rum for lokale særpræg og toninger mellem uddannelsesstederne. Lærerstuderendes Landskreds foreslår derfor en tilføjelse til §22 i bekendtgørelsen som sikrer, at den politiske ambition afspejles i bekendtgørelsen.

Det er vigtigt for den fremtidige rekruttering og fastholdelse til og på læreruddannelsen, at lærerstuderende oplever et tilhørsforhold til uddannelsen og uddannelsesstedet.

2) FEEDBACK OG VEJLEDNING ER NØDVENDIGT FOR AT UDDANNE DYGTIGE LÆRERE MED ET HØJT FAGLIGT NIVEAU

Det fremgår af den politiske aftale, at der i den øgede finansiering af læreruddannelsen er målrettet ressourcer specifikt til flere undervisningstimer, feedback og vejledning. Lærerstuderendes Landskreds ser meget positivt på dette og opfordrer til, at der bliver fulgt op på denne prioritering, ikke mindst i forhold til feedback og vejledning, som vil være mere omkostningstungt end at øge mængden af undervisningstimer.

Lærerstuderendes Landskreds anbefaler en tilføjelse til bekendtgørelsens §17 om, at den studerende modtager vejledning og feedback i forbindelse med alle afsluttende prøver.

3) SKOLEN SOM MEDUDDANNER

Lærerstuderendes Landskreds vil gerne fremhæve, at praktikken styrkes i den nye læreruddannelse. Det har i mange år været et stort ønske for lærerstuderende at komme tættere på skolens praksis i løbet af uddannelsen, og dette imødekommes i høj grad nu.

Lærerstuderendes Landskreds bemærker, at der i udkastet til bekendtgørelsen ikke er beskrevet kompetencekrav til praktiklærere på skolerne. Det er beklageligt, da de uddannede praktiklærere er afgørende for kvaliteten af læreruddannelsen og for den gode overgang mellem læreruddannelse og lærerprofession. Lærerstuderendes Landskreds opfordrer til, at kommunerne forpligtes til at sikre uddannede praktiklærere. Denne opgave forudsætter naturligvis finansiering.

Lærerstuderendes Landskreds opfordrer også til, at der arbejdes ambitiøst videre med indførelsen af reelle uddannelsesskoler, flere karriereveje i lærerprofessionen – herunder mulighed for delte ansættelser ml. læreruddannelse og folkeskole, bedre videreuddannelsesmuligheder samt lærerstartsordninger, der kan sikre den gode overgang fra læreruddannelsen til folkeskolen. Alt dette er yderst vigtigt i arbejdet med rekruttering og fastholdelse til og på læreruddannelsen. Dette udviklingsarbejde kan med fordel forankres i Forum for læreruddannelsen, men kræver fortsat politisk prioritering.

4) FORUM FOR LÆRERUDDANNELSEN SKAL VÆRE MOTOREN I LÆRERUDDANNELSENS UDVIKLING

Lærerstuderendes Landskreds ser yderst positivt på etablering af et nyt Forum for læreruddannelsen, som knytter forbindelse til de tidligere Seminarieråd, som historisk set har haft stor betydning for læreruddannelsens udvikling. Det bliver afgørende, at Forum for læreruddannelsen ikke blot skal følge læreruddannelsen, men at det danner ramme for den fortsatte udvikling. For Lærerstuderendes Landskreds er der en direkte linje mellem de sidste par års gode samarbejde om læreruddannelsen i udviklingsgruppen og arbejdet i Forum for læreruddannelsen. Lærerstuderendes Landskreds anbefaler, at der på baggrund af drøftelserne i forummet kan laves løbende justeringer af læreruddannelsen, og at bl.a. fagbeskrivelser gennemgås i en revideringscyklus, der er forankret i Forum for læreruddannelsen.

LÆRERSTUDERENDES
LANDSKREDS

Med venlig hilsen

Anneline

Anneline Larsen

Forperson for Lærerstuderendes Landskreds

Tlf.: 30 92 55 15

Mail: ALA@dlf.org

KAPITEL 1 – FORMÅL OG VARIGHED

FOLKESKOLEN - §1

Læreruddannelsen retter sig mod virket i folkeskolen, og det mener vi bør fremgå tydeligt i bekendtgørelsen. Lærerstuderendes Landskreds anbefaler derfor, at "skolerne" (§1, linje 1) og "skolen" (§1, stk. 2) ændres til "folkeskolerne" og "folkeskolen".

Som minimum bør det præciseres, at der er tale om grundskoler og ikke eksempelvis erhvervsskoler.

ELEVERNES ROLLE I SKOLEN - §1

Eleverne er i folkeskolens formålsparagraf beskrevet som samarbejdspartnere i skolen. De skal ikke blot inddrages, men være aktive i samspillet mellem bl.a. lærere og forældre. Det er vigtigt, at kommende lærere har dette blik på eleverne, bl.a. for at kunne bidrage til styrket elevdemokrati. Dette kommer allerede til udtryk i udkast til fagbeskrivelsen for pædagogik og almen didaktik: "... så de selvstændigt og i samarbejde med elever, forældre, kollegaer og andre på professionel vis er i stand til at varetage opgaven." og bør også stå tydeligt i formålet. Derfor anbefaler vi følgende ændring:

	Eksisterende formulering	Forslag til ny formulering
§1 stk. 2	Læreruddannelsen skal udvikle de studerendes forudsætninger for at indgå i udviklende og inddragende relationer med eleverne og i et kvalificeret samarbejde med forældre, kolleger, ledere og andre samarbejdspartnere.	Læreruddannelsen skal udvikle de studerendes forudsætninger for at indgå i professionelle relationer samt i et udviklende, inddragende og kvalificeret samarbejde med elever, forældre, kolleger, ledere og andre samarbejdspartnere.

ELEVERNES DANNELSE - §1

Folkeskolen har flere opgaver end blot undervisning og skal bidrage til mere end elevernes faglige dannelse. Derfor anbefaler vi følgende ændring:

Eksisterende formulering	Forslag til ny formulering
Elevernes <u>faglige</u> dannelse	Elevernes dannelse

VEKSELVIRKNING MELLEML TEORI OG PRAKSIS - §1 STK. 3.

Lærerstuderendes Landskreds mener, at det er vigtigt fokus, at både teori og praksis skal være til stede i undervisningen samt i praktikken. Dog mener vi, at den nuværende formulering i §1, stk. 3. er både uklar og misvisende. Lærerstuderendes Landskreds finder det betydningsfuldt, at det i formålsparagraffen er tydeligt, at læreruddannelsen består af mere end undervisning og praktik. Vi bliver også dygtige lærere gennem den praksis, vi er en del af, når vi eksempelvis arrangerer morgensamlinger på campus eller involverer os i det studierelaterede foreningsliv. Begge eksempler er steder, hvor vores lærerfaglighed kommer i spil og udvikler sig.

Derfor anbefaler vi følgende ændring:

Eksisterende formulering	Forslag til ny formulering
Læreruddannelsen skal i en vekselvirkning mellem teori og praksis - <u>både i undervisningen og i praktikken</u> - udvikle de studerendes forståelse af deres...	Læreruddannelsen skal i en vekselvirkning mellem teori og praksis - <u>i alle elementer af uddannelsen</u> - udvikle de studerendes forståelse af deres...

FLEKSIBILITET FOR DEM DER HAR BRUG FOR DET - §3

Ligesom i den tidligere bekendtgørelse er det vigtigt, at vi sikrer fleksibilitet for dem, der har brug for det. Derfor anbefaler Lærerstuderendes Landskreds følgende ændring:

Forslag til nyt stk. 3.
Stk. 3. Institutionen kan dispensere fra stk. 1 og 2., hvis der foreligger usædvanlige forhold.

KAPITEL 2

FÆLLESFAG FREMFOR GRUNDFAGLIGHED - §4

Lærerstuderendes Landskreds ser undervisningsfagene som en central del af vores grundfaglighed som kommende lærere. Betegnelsen "grundfaglighed" skaber derfor et u hensigtsmæssigt billede af vores faglighed. Derfor foreslås i stedet "fællesfag", som også blev brugt i bekendtgørelsen for læreruddannelsen i 2007.

FYSISK UNDERVISNING - §7 STK. 3.

I Lærerstuderendes Landskreds mener vi, at det er vigtigt, at valgfagene udbydes og oprettes fysisk på læreruddannelsesstedet og anbefaler derfor, at dette skrives tydeligt ind i bekendtgørelsen.

ENGELSK SOM FØRSTE UNDERVISNINGSFAG UNDER SÆRLIGE FORUDSÆTNINGER - §9 STK. 5

Lærerstuderendes Landskreds vil gerne henlede opmærksomheden på punkt 17 i aftaleteksten, hvor der står, at det enkelte læreruddannelsessted kan udbyde "engelsk som et fag på 50 ECTS-point under bestemte forudsætninger, eksempelvis som led i en fremmedsproglig profillinje" (Politisk aftale, s. 4). Det afspejles pt. ikke i bekendtgørelsen, at der skal være særlige forudsætninger til stede for at oprette engelsk som fag på 50 ECTS-point.

KAPITEL 3

BRUG AF ECTS-POINT TIL PRAKTIK OG IKKE FORBEREDELSE- §10 STK. 2

Lærerstuderendes Landskreds mener, at der bør være en opmærksomhed på, at de ECTS-point der er afsat til praktikken skal bruges i forbindelse med den studerendes tilstedeværelse på praktikskolen. Eventuelle studiedage under praktikken samt forberedelse til praktikken skal tilrettelægges gennem de ECTS-point, der er afsat undervisningsfag og grundfagligheden/fællesfagene. Dette ønsker vi mere klarhed over i bekendtgørelsen.

UDSTRAKT PRAKTIK PÅ ANDET ÅR ER IKKE ÉN DAG UGENTLIGT - §10 STK. 4

Lærerstuderendes Landskreds mener ikke, at intentionen fra hverken udviklingsarbejdet eller den politiske aftale var, at praktikken på andet år skal struktureres med én dag om ugen ude på skolen. Vi anbefaler, at det tydeliggøres, at eksemplet kun gælder første studieår og foreslår derfor følgende ændring:

Eksisterende formulering	Forslag til ny formulering
Stk. 4. Praktikken tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen.	Stk. 4. Praktikken tilrettelægges almindeligvis som udstrakte forløb på første og eventuelt andet studieår, f.eks. med ophold på en skole én dag om ugen <u>på første studieår.</u>

Vi mener desuden, at det bør stå mere eksplicit, hvordan progressionen i forhold til længden af praktikkerne udvikler sig.

TRANSPORTOMKOSTNINGER IFM. UDSTRAKT PRAKTIK SKAL IMØDEKOMMES - §10 STK. 4.

Lærerstuderendes Landskreds hilser den udstrakte og integrerede praktik velkommen, da den kommer til at styrke de studerendes uddannelsesforløb og tilknytning til praksis. Dog ser vi en væsentlig udfordring i forhold til de studerendes transportomkostninger, såfremt de får tildelt en praktikskole, der er placeret langt fra både bopæl og læreruddannelsessted.

Som reglerne er nu, vil man ikke kunne få ungdomskort gældende mellem bopæl og praktikskole, når man er i udstrakt praktik eksempelvis en dag om ugen. Derfor mener Lærerstuderendes Landskreds, at de økonomiske procedurer bør tilpasses den udstrakte praktik, således at man kan blive godkendt til et ungdomskort, selvom praktikskolen ligger udenfor det normale takstområde, og at man kun måtte have behov for det en dag om ugen.

LIGEVÆRDIGT SAMARBEJDE ML. SKOLER OG PROFESSIONSHØJSKOLER - §11

I den nye læreruddannelse får kommuner og skoler et større ansvar og en mere tydelig rolle som meduddannere af fremtidens lærere. Dette kommer særligt til udtryk gennem den integrerede praktik, hvor samarbejdet mellem professionshøjskoler, kommuner og skoler skal styrkes og struktureres på nye måder. I Lærerstuderendes Landskreds er vi meget opmærksomme på, at samarbejdet mellem ovenstående parter skal være mere ligeværdigt end tidligere for at blive succesfuldt. Dette kan eksempelvis sikres ved, at kvalitetskrav ikke alene defineres af professionshøjskolerne, men i et samarbejde med kommunerne, evt. som en del af partnerskabsaftalerne.

LÆRERFAGLIG BACHELOR BØR KUN BESKRIVES ÉT STED - §12

Vi mener, at bekendtgørelsen bør være så logisk i sin opbygning som muligt. Derfor finder vi det forvirrende, at den lærerfaglige bacheloreksamen både beskrives her og under kapitlet om prøver, §20. Lærerstuderendes Landskreds mener, at det vil give bedst mening, hvis indholdet fra paragraf 12 inkorporeres i §20, og at prøven således kun bliver beskrevet der.

DISPENSATIONER FOR ADGANGSKRAV BØR VÆRE PBA. REALKOMPETENCEVURDERING- §13 STK. 3.

Vi mener, det er vigtigt, at dispensationer for adgangskrav til undervisningsfag gives på baggrund af realkompetencevurderinger, da erfaring bør vægtes lige så højt som akademiske eller studierelaterede forkundskaber.

UDBUD AF UNDERVISNINGSFAG KOORDINERES PÅ TVÆRS - §14

Vi ser meget positivt på, at koordineringen af udbud af undervisningsfag skal ske på tværs af professionshøjskoler, så vi sikrer, at studerende fra alle dele af landet får gode muligheder for at vælge deres ønskede undervisningsfag. At skabe et varieret og geografisk bredt udbud

er blandt andet med til at sikre, at studerende på de små uddannelsessteder får bedre mulighed for at få adgang til deres ønskede fag. Denne koordinering er vigtig for at kunne imødekomme det stigende behov for eksempelvis uddannede tysk- og fransklærere.

BEGRÆNSNING I ADGANG TIL UNDERVISNINGSFAG - §15

Specialpædagogik

Lærerstuderendes Landskreds har en stor opmærksomhed på, at begrænsningen i adgangen til specialpædagogik sker på en ordentlig måde og på et relevant grundlag. Derfor bider vi mærke i, at der i udkastet til bekendtgørelsen står, at adgangen skal ske bl.a. på "*grundlag af en vurdering af den studerendes forkundskaber i faget*". Da specialpædagogik ikke er et fag på gymnasialt niveau, mener vi, det er vigtigt, at der bliver fokus på, hvordan vi sikrer, at der sker en relevant udvælgelse af, hvilke studerende der får adgang, samt at dimensioneringen tager udgangspunkt i, hvem der kan blive de dygtigste lærere indenfor faget. Man kan med fordel tage udgangspunkt i de studerendes resultater på læreruddannelsen, eksempelvis førsteårsprøven. Derudover mener Lærerstuderendes Landskreds, at det er vigtigt at specialpædagogik indgår i mange forskellige fagkombinationer.

Begrænsning i adgang til andre undervisningsfag

Gældende for eventuel begrænsning i adgang til andre undervisningsfag er det afgørende, at det ikke kun er akademiske forkundskaber, der udvælges på baggrund af. Vi mener, at erhvervs erfaring er mindst lige så relevant, og vi foreslår derfor følgende formulering:

Eksisterende formulering	Forslag til ny formulering
Adgang til undervisningsfag og valgfag skal i givet fald ske på grundlag af en <u>vurdering af den studerendes forkundskaber i faget</u> og på en vurdering af den studerendes samlede faglige profil og beskæftigelsesmuligheder, herunder deltagelse i lokale profillinjer	Adgang til undervisningsfag og valgfag skal i givet fald ske på grundlag af en <u>realkompetencevurdering af den studerendes erfaringer og forkundskaber i faget</u> og på en vurdering af den studerendes samlede faglige profil og beskæftigelsesmuligheder, herunder deltagelse i lokale profillinjer

Vi ønsker desuden, at det står mere klart frem at ovenstående også er gældende for stk. 3. omhandlende fag, der skal dimensioneres i.

KAPITEL 5 - PRØVER OG EKSAMENER

EKSAMENSTRÆNGSEL SKAL MINDSKES - §16 STK. 2

Det er en vigtig ambition i den politiske aftale at mindske eksamenstrængsel på uddannelsen. Ambitionen er bl.a. kommet til udtryk gennem kommunikationen af den politiske aftale i vendingen "færre men sværere" prøver. Derfor mener Lærerstuderendes Landskreds ikke, at eksamener skal bestå af mere end to delprøver, da dette vil bidrage til eksamenstrængsel, hvilket går imod intentionen af den politiske aftale.

VEJLEDNING OG FEEDBACK SKAL VÆRE MERE TYDELIGT - §17

I aftaletekstens punkt 61 står der, at midlerne til professionshøjskolerne bl.a. skal anvendes til "2-4 flere timer om ugen til undervisning, vejledning og feedback" (politisk aftale, s. 10). Derfor mener vi, at det er i tråd med de politiske intentioner at skrive feedback og vejledning mere tydeligt ind i bekendtgørelsen.

På læreruddannelsen bør studerende løbende modtage feedback, ikke blot af hensyn til egen professionsfaglige udvikling gennem uddannelsen, men i lige så høj grad fordi det er en central del af lærerprofessionen at kunne give feedback til eleverne i folkeskolen. Feedback er således noget studerende skal lære om og mestre. På grund af dette dobbelte perspektiv er det derfor særligt vigtigt, at vi sikrer feedback kontinuerligt gennem læreruddannelsen.

Kommende lærere bliver dygtigere til at give feedback ved at modtage feedback.

Derfor anbefaler vi følgende formulering skrives ind i bekendtgørelsen:

Forslag til nyt stk. x
Stk. 3. Den studerende modtager vejledning og feedback i forbindelse med alle afsluttende prøver.

PROFESSIONSPRØVE OG PORTFOLIO - §18

Lærerstuderendes Landskreds mener, det bør fremgå tydeligere i bekendtgørelsen, at intentionen med professionsprøven er en samlet prøve, der skal beskæftige sig med den studerendes samlede uddannelsesforløb -og sammen med den lærerfaglige bacheloreksamen - udgøre en af de store afsluttende prøver på læreruddannelsen.

Vi bemærker, at prøven i udkastet til bekendtgørelsen beskrives som en intern prøve. Det mener vi ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale, hvor prøven beskrives således: "... at prøven kan afvikles på praktikskolen og med eksaminatorernes og censors overværelse af en konkret undervisningssituation, eventuelt i form af en videooptagelse." (politisk aftale, s. 6)

Udover at sikre at prøven får den intentionelle prioritering og vægtning, er ekstern censur også vigtig, hvis vi skal sikre kvaliteten af prøverne på tværs af alle læreruddannelser samt de studerendes retsstilling.

Hvis ambitionen med professionsprøven skal indfries, mener Lærerstuderendes Landskreds, at prøven skal tage udgangspunkt i en samlet portfolio (se herunder) og afholdes med ekstern censur. Hvis dette ikke sker, frygter vi, at prøven i praksis bliver en udvandet udgave af praktikprøven, som vil centrere sig om et enkelt forløb fremfor alle praktikkerne.

PORTFOLIO SKAL SIKRE SAMMENHÆNG - §22

Som en del af ambitionen om at skabe mere krævende prøver og et højere fagligt niveau anbefalede udviklingsgruppen at indføre en gennemgående portfolio, som skal have til formål: *"... at understøtte de studerendes løbende studieindsats og læring foreslår udviklingsgruppen, at professionshøjskolerne i fællesskab forpligter sig på at indføre en gennemgående portfolio som en del af prøvestrukturen på læreruddannelsen"* (udviklingsgruppens notater, s. 59)

Oplægget var, at en væsentlig del af portfolioen skal beskæftige sig med praktikforløbene. Løbende udvikling fra alle fire praktikforløb skal dermed indgå i portfolioen og danne grundlaget for, at professionsprøven kan være en samlet prøve. Derfor undrer vi os over, hvorfor denne ikke er nævnt i bekendtgørelsen og anbefaler, at studieordningens fælles del skal indeholde regler om Portfolioen.

LOKALE UDDANNELSESSTEDERS SÆRPRÆG - §22

I de politiske forhandlinger fyldte de enkelte uddannelsessteder meget i forhold til bl.a. at sikre rammerne for lokale toninger, hvilket eksempelvis kommer til udtryk i aftaletekstens punkt 8: *"Der skal være mindre detailstyring og mere frihed til lokale toninger i overensstemmelse med kultur og tradition på det enkelte uddannelsessted."* (politisk aftale, s. 2). Her nævnes både de enkelte uddannelsessteder samt fokus på deres kultur og traditioner. For os studerende er dette afgørende elementer i at skabe et godt studiemiljø samt danne grundlag for vores tilhørsforhold til uddannelsen og dermed vores trivsel og gennemførselsprocent på den lange bane.

Vi mener ikke, det er i tråd med aftalen, hvis de enkelte uddannelsessteder ikke nævnes i bekendtgørelsen, når de nævnes adskillige steder i aftaleteksten. Derfor anbefaler vi følgende formulering:

Forslag til nyt stk. x

Stk. 3. Studieordningen skal beskrive, hvordan de enkelte læreruddannelsessteder under institutionen adskiller sig i forhold til eksempelvis kultur, traditioner, lokale toninger og profillinjer, pædagogisk miljø samt samarbejde med lokalsamfundet, herunder praktikskoler.

STUDIEFAGLIGE SAMTALER MED UNDERVISER - §23 STK. 2.

Lærerstuderendes Landskreds mener, at det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, at det er en underviser, der skal gennemføre studiefaglige samtaler - og ikke eksempelvis en studievejleder. Det fremgår tydeligt af udviklingsgruppens notater: *"Her giver en af den studerendes undervisere feedback, og samtalen sætter fokus på den studerendes personlige udvikling og motivation."* (udviklingsgruppens notater, s. 54) og var efter vores indtryk også forståelsen i de politiske forhandlinger.

PORTFOLIO SKAL BRUGES AKTIVT IFM. STUDIEFAGLIGE SAMTALER- §23

Som beskrevet tidligere i høringssvaret (ved §22, portfolio skal sikre sammenhæng) mener vi, at portfolioen skal skrives ind i bekendtgørelsen for at understøtte sammenhæng i uddannelsens forløb på tværs af fag samt bidrage til tydeliggørelse af den studerendes udvikling. Derfor mener vi, at portfolioen skal bruges aktivt også i forbindelse med studiefaglige samtaler. På baggrund af dette anbefaler vi følgende formulering:

Nyt stk. x
Stk. 3. Refleksioner fra de studiefaglige samtaler skal samles løbende i en gennemgående studieportfolio.

FORUM FOR LÆRERUDDANNELSEN SKAL VÆRE FREMSYNET - §25

Som beskrevet i indledningen mener Lærerstuderendes Landskreds ikke, at ambitionerne om det tætte og udviklende samarbejde, der lægges op til i aftaleteksten, bliver mødt af det nuværende udkast til forum for læreruddannelsen. I aftaleteksten står der bl.a., at forummet skal bidrage til fastholde og forpligte til *"fælles retning og ambition om en fagligt stærkere og mere praksisnær læreruddannelse"* (politisk aftale, s. 11). Lærerstuderendes Landskreds mener derfor ikke, det er tilstrækkeligt, som der står i udkastet nu, at forummet blot skal *"udtale sig"*. Vi mener, at der i forummet skal foregå fremadskuende drøftelser, og at forummet skal komme med konkrete forslag, som det også nævnes i aftaletekstens punkt 68: *"Aftalepartierne orienteres løbende om forummets drøftelser og forslag..."* (politisk aftale, s. 11). Lærerstuderendes Landskreds anbefaler, at der på baggrund af drøftelserne i forummet kan laves løbende justeringer af læreruddannelsen, og at bl.a. fagbeskrivelser gennemgås i en revideringscyklus, der er forankret i Forum for læreruddannelsen.

FORSØG - §27

Lærerstuderendes Landskreds mener, at det bør stå tydeligt i bekendtgørelsen, at de enkelte læreruddannelsessteder skal have mulighed for at ansøge om forsøg. Det fremgår af aftaletekstens punkt 47: *"Der skal være mulighed for at give yderligere frihedsgrader til enkelte læreruddannelsessteder i forbindelse med ansøgninger om forsøg."* (politisk aftale, s. 8)

MERITLÆRERUDDANNELSEN - §28

Vi er positive over, at praktikken også hæves på meritlæreruddannelsen, så den får omtrent samme tyngde som på den ordinære læreruddannelse. Dette er med til at sikre et højt fagligt niveau hos de færdiguddannede lærere, samt sikre en tilknytningen til folkeskolen og lærergerningen.

På meritlæreruddannelsen vil praktikken nu udgøre mellem 13,33% og 14,81% af det samlede antal ECTS-point, hvilket matcher fint, at praktikken på den ordinære uddannelse nu udgør 16,66% af det samlede antal ECTS-point.

FAG I MERITLÆRERUDDANNELSEN - §30

Lærerstuderendes Landskreds stiller os undrende over, at livsoplysning ikke er med i meritlæreruddannelsen. For Lærerstuderendes Landskreds er det en vigtig del af at finde sin læreridentitet. Særligt når der i fagbeskrivelsen står: *"Faget styrker den studerendes professionelle dømmekraft, myndighed og retoriske praksis. Arbejdet på tværs af fagets indholdsområder forbereder den studerende til at kunne træde ind i gerningen som lærer med et reflekteret blik på egen læreridentitet og på spørgsmål om værdier, identitet, magt og autoritet."* (udkast ny bekendtgørelse, s. 14)

PRAKTIK PÅ ANSÆTTELSESSKOLE - §33

Praktikken er en vigtig del af vores uddannelse og skal bidrage til opfyldelsen af formålet for læreruddannelsen. Derfor er Lærerstuderendes Landskreds dybt kritiske over, at der i bekendtgørelsen lægges op til, at praktik skal kunne gennemføres på ansættelsesskolen. Vi mener ikke, at rollen som ansat og rollen som lærerstuderende i praktik kan forenes hverken uddannelsesmæssigt eller ansættelsesretligt. Lærerstuderendes Landskreds stiller sig i øvrigt meget undrende overfor denne tilføjelse, da det ikke er noget, der har været drøftet i udviklingsarbejdet eller fremgår af den politiske aftale.

HENSYN TIL STUDERENDE MED FUNKTIONSNEDSÆTTELSE M.FL. - §36

I Lærerstuderendes Landskreds har vi en særlig opmærksomhed på de studerende, der potentielt kan komme i klemme i forbindelse med overgangen til den nye læreruddannelse. Det gælder særligt studerende, der har været på orlov eller studeret på nedsat tid pga. funktionsnedsættelser, barsel eller andet. Lærerstuderendes Landskreds mener, at det er vigtigt, at der i bekendtgørelsen står tydeligt, at de studerende, der får brug for et særligt tilrettelagt studieforløb, er sikret dette. Derfor anbefaler vi følgende tilføjelse:

Forslag til nyt stk. x
Stk. 5. lfm. med overgangsordninger tages særligt hensyn til studerende, der pga. barsel, funktionsnedsættelser eller lignende har brug for et særligt tilrettelagt studieforløb.

FAGBESKRIVELSER

LIVSOPLYSNING

Lærerstuderendes Landskreds mener, at det nye, performative element i faget Livsoplysning bør have en mere fremtrædende plads i fagbeskrivelsen. Det fremgår af punkt 23 i den politiske aftale, at "indholdsområdet om autoritet, dømmekraft og retorik er nyt i faget og skal indgå med betydelig vægt i den nye fagbeskrivelse." (politisk aftale, s. 5)

Vi mener ikke, at dette kommer til udtryk i fagbeskrivelsen. Lærergerningen er en social, retorisk og kropslig praksis, og Livsoplysningsfaget bør være et sted, hvor blandt andet mundtlighed trænes aktivt.

HÅNDVÆRK OG DESIGN

Lærerstuderendes Landskreds er bekymrede over, at metal som materiale ikke længere indgår i fagbeskrivelsen for Håndværk og Design. På læreruddannelsen skal vi studerende, jf. formålet for læreruddannelsen, blive klar til at "varetage undervisningen i folkeskolen og bidrage til høj kvalitet i varetagelsen af folkeskolens opgave." (udkast ny bekendtgørelse, s. 1). I formålet for faget Håndværk og Design i folkeskolen indgår følgende beskrivelse: "Eleverne skal tilegne sig viden og færdigheder om håndværk, forarbejdning, materialer og designprocesser gennem praktisk arbejde i værksteder med forskellige håndværk, primært i tekstil, træ og metal" (Faghæfte for Håndværk og Design, s. 7). Vi anbefaler derfor, at metal bliver skrevet ind i fagbeskrivelsen, så vi sikrer at kommende faglærere er klædt på til at undervise i faget. Hvis ikke vi sikrer, at metal fortsat er en del af faget, ser vi det som en svækkelse af faget på læreruddannelsen og forudser, at det på sigt vil forringe det faglige niveau i folkeskolen.

FOR YDERLIGERE SPØRGSMÅL ELLER INFORMATION KONTAKT FORPERSON FOR LÆRERSTUDERENDES LANDSKREDS:

Anneline Larsen

Tlf.: 30 92 55 15

Mail: ALA@dlf.org

BEKENDTGØRELSE OM UDDANNELSEN TIL PROFESSIONSBACHELOR SOM LÆRER I FOLKESKOLEN

Danmarks Idrætsforbund (DIF) takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. DIF har på den baggrund følgende bemærkninger.

DIF anerkender den nye reform af læreruddannelsen, som vi ser som en sejr for bevægelsen. Det glæder os, at bevægelse jf. (44) fra reform af læreruddannelsen skal prioriteres i alle undervisningsfag. Når bevægelselementet nu bliver fast integreret i alle fag på læreruddannelsen, får lærerne forhåbentlig også bedre forudsætninger for at involvere bevægelse i deres undervisning. Det er efter vores mening en afgørende forudsætning for, at mange flere børn og unge i skolen kan opleve, at de 45 minutters bevægelse, også bliver realiseret

DIF har en ambition om at være afgørende i udviklingen af børns motoriske og sociale kompetencer, deres sundhed og demokratiske dannelse. Desuden vil DIF bidrage til, at alle børn har mulighed for at udvikle et godt fysisk og kropsligt fundament. Her er skolen en afgørende arena, da alle børn og unge, også de 15-20%, der ikke er aktive i foreningsverdenen, færdes netop her. For at denne vision lykkes, skal vi være bevidste om muligheder og udfordringer. Folkeskolereformen er til debat, herunder det obligatoriske 45-minutters bevægelseskrav, og grundskolens mange forældede faciliteter spiller ikke sammen med skolereformens krav til bevægelse. Derfor er det vigtigt for DIF, at der fastholdes et stærkt fokus på bevægelse i grundskolen ved eventuelle ændringer af folkeskolereformen, da bevægelse er afgørende for at sikre trivsel og indlæring. Særligt for elever der ikke trives med den klassiske klasseundervisning.

For at sikre at lærerne er kompetente til at anvende bevægelse som didaktisk redskab i alle undervisningsfag er det afgørende, at de studerende på læreruddannelsen selv præsenteres for et fagligt og varieret undervisningsforløb i bevægelse som didaktisk redskab, hvor de mærker bevægelsen på egen krop. Det er derfor DIF's forhåbning, at der afsættes et minimum af timer til undervisning i dette. På den måde bliver grundskolens lærere mere kompetente til at integrere bevægelse i undervisningen. Undervisningen i modulet Lærernes Grundfaglighed skal varetages af en kompetent underviser (evt. en ekstern underviser), undervisningen skal have et praktisk element, og der skal stilles krav om, at viden om bevægelse anvendes i opgaver, eksamen eller praktik.

DIF er bekymrede for reformens ændring af antal af undervisningsfag, da vi ønsker, at de studerende til meritlæreruddannelsen skal have de lettest mulige vilkår for at vælge idrætsfaget som undervisningsfag.

På baggrund af den nye reform af læreruddannelsen, der indeholder krav om, at bevægelse skal prioriteres i alle undervisningsfag, opfordrer DIF til, at krop og bevægelse skal prioriteres højere i

DIF

DANMARKS IDRÆTSFORBUND

IDRÆTTENS HUS BRØNDBY
STADION 20
2605 BRØNDBYT: 63 20 61 00
WWW.DIF.DK

SIDE 1 AF 2

PROTEKTOR

HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

det obligatoriske modul Lærernes Grundfaglighed, som udbydes på første studieår på alle uddannelsessteder.

Vi håber, at I vil imødekomme ovenstående.

Med venlig hilsen

Eva Krarup Hatt
Konsulent

SIDE 2 AF 2

PROTEKTOR
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

BEVÆGER DANMARK

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
ufs-hoering@ufm.dk
tvj@ufm.dk

Dato: 6. marts 2023

Hørings svar til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

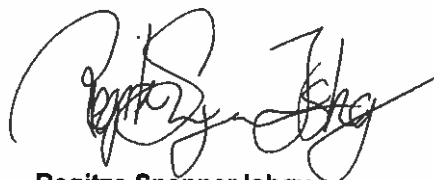
Skole og Forældre afgiver høringssvar til dette udkast til bekendtgørelse, da vi som interesseorganisation for forældre til børn i folkeskolen arbejder for at få den bedst mulige skole for vores børn og derfor også medarbejdere i skolen, som er godt uddannede til opgaven.

Efter vores holdning bør ordene i folkeskolelovens formålsparagraf om samarbejde med forældrene indgå tydeligere i formålsbeskrivelsen. Det ligger også på linje med den politiske aftale om reform af læreruddannelsen, som dette udkast til bekendtgørelse tager udgangspunkt i. I aftalen står der, at skole-hjem-samarbejdet skal prioriteres i grundfagligheden, men det ser vi desværre ikke afspejlet i dette udkast til bekendtgørelse. For eksempel er det kun under fagbeskrivelsen for pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik, der står noget om skole-hjem-samarbejdet. Vi er af den holdning – og sådan læser vi også intentionerne i den politiske aftale – at skole-hjem-samarbejdet også bør være et specifikt indholdsområde under de øvrige fag og valgfag, som er en del af grundfagligheden.

Det er endvidere en mangel, at skole-hjem-samarbejde ikke er nævnt i bekendtgørelsens beskrivelse af praktikdelen af uddannelsen, dels fordi det er vigtigt, og dels fordi der også i den politiske aftale står, at aftalepartierne ønsker "Mere øvelsesbaseret undervisning, så de studerende kan træne klasseledelse, inklusion og skole-hjem-samarbejde mv. sammen med deres fag."

I forhold til opfølgning på den politiske aftale om læreruddannelsen undrer det os i øvrigt også, at Skole og Forældre ikke er inviteret med i det nye Forum for læreruddannelsens interessenter. Sådan en invitation ser vi gerne.

Med venlig hilsen

Rasmus Egelberg
Formand for Skole og Forældre
Dir. tlf. 2327 0538
rae@skole-foraeldre.dk**Regitze Spenner Ishøj**
Næstformand for Skole og Forældre
Dir. tlf. 2989 7267
rsi@skole-foraeldre.dk

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Sendt til: Ufs-hoering@ufm.dk

Med cc til: tvj@ufm.dk

6. marts 2023

Høringssvar vedr. ny Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

S2023-002025

D2023-087540

Danmarks Lærerforening har modtaget høringsmaterialet vedr. udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og takker for muligheden for at komme med høringssvar.

Foreningen vil gerne kvittere for den proces, der har ført til det foreliggende udkast. Forud for bekendtgørelsesudkastet ligger et stort arbejde i udviklingsgruppen for læreruddannelsen, og det aflæses i det foreliggende udkast, at det er blevet til i en inddragende proces. Vi ser frem til at fortsætte samarbejdet med såvel Uddannelses- og Forskningsministeriet, forligskredsen og de øvrige parter i udviklingsgruppen i det nye Forum for læreruddannelsen, i et fortsat konkret partssamarbejde om at sikre den bedst mulige implementering af intentionerne bag aftalen om den nye læreruddannelse.

Foreningen kan i det store hele genkende intentionerne fra udviklingsgruppens arbejde i bekendtgørelsens indhold. I forslaget til en revideret bekendtgørelse rummes mulighed for et betragteligt kvalitetsløft af læreruddannelsen.

Foreningen har flg. helt principielle bemærkning til bekendtgørelsen:

Investering i praktikken er nødvendig og helt afgørende

Indledningsvist skal foreningen understrege, at investeringer i praktikken er helt afgørende for at realisere ambitionerne i forslaget om ny læreruddannelse.

I bekendtgørelsen beskrives ambitionen om et betragteligt kvalitetsløft af praktikken, der samtidig øges i omfang fra 30 til 40 ECTS-point. Den beskrevne integrerede praktik, som i tæt samarbejde med undervisningen på praktikskolen, bliver et integreret element i alle læreruddannelsens fag, er den største fornyelse i det foreliggende forslag til ny læreruddannelse. Foreningen hilser i høj grad et tiltrængt kvalitetsløft af praktikken velkomment.

Det øgede ambitionsniveau for praktikken stiller samtidig nye og langt større krav til de kommunale forvaltninger, skoler, praktiklærere og læreruddannere, der sammen skal realisere ambitionerne. Foreningen vil derfor gerne fremhæve, **at en realisering af den samlede ambition i den ny læreruddannelse med al tydelighed understreger behovet for at investere i praktikken.**

Forpligtelsen til at sikre at ambitionen ift. integreret praktik indfries, bør derfor fremgå langt tydeligere i bekendtgørelsen. F.eks. forpligtelse til:

- Uddannelse af praktikvejledere
- Udvikling af langt mere forpligtende samarbejde mellem kommuner, læreruddannelse, skoler og praktiklærere om opgaven
- En afsluttende professionsprøve med ekstern censur
- Tydeligere forpligtelse til at arbejde hen mod realisering af ambitionen om uddannelsesskoler, uddannelseslærere og kommunerne som reelle meduddannere

Forpligtelse til investering og udviklingsfokus ift. den integrerede praktik er helt afgørende for en succesfuld implementering af de ambitioner, der er beskrevet i bekendtgørelsen.

Foreningens konkrete kommentarer til bekendtgørelsesudkastet

Derudover har foreningen en række mere konkrete kommentarer til de enkelte dele af bekendtgørelsens indhold. En detaljeret oversigt med forslag til konkrete tekstændringer er vedlagt foreningens høringssvar som bilag 1.

Læreruddannelsens formål (§ 1)

Det fremgår at læreruddannelsen "... i samarbejde med skolerne" skal uddanne de studerende. Det er dog meget upræcist, hvilke skoler der er tale om? Der bør stå folkeskolerne, som refererer til uddannelsens navn og det, der i øvrigt fremgår af formålet: at varetage undervisningen i folkeskolen.

I stk. 3 fremgår det, at læreruddannelsens teori og praksis findes både i undervisningen på læreruddannelsen og i undervisningen på skolen. Formuleringen er dog tvetydig, så vi foreslår, at formuleringen erstattes af: "*alle uddannelsens elementer*".

Foreningen finder det uklart, hvilken betydning der skal lægges i "praksisnær erfarings- og forskningsbaseret viden", som ligeledes indgår i formålets stk. 3. Da begrebet indgår i formålet er det vigtigt, at betydningen klarlægges. Det er vigtigt, at formuleringen ikke svækker at viden på læreruddannelsen skal være forskningsbaseret.

Fagbeskrivelse for integreret praktik (§ 5)

Med bestemmelsen i § 5 er fagformål, mål og indholdsområder for de 40 ECTS-point i praktik integreret i fagbeskrivelserne for de enkelte læreruddannelsesfag, og praktikken har således ikke længere selvstændige mål. De integrerede fagbeskrivelser er i sig selv en meget ambitiøs måde at beskrive indholdet af de studerendes praktik på, og kan i bedste fald medvirke til at fremme sammenhæng mellem undervisningen i undervisningsfag og grundfaglighed på hhv. campus og på praktikskolen.

Det kan dog samtidig gøre det vanskeligt for praktiklæreren at få overblik over, hvilke mål der konkret skal arbejdes med i de enkelte praktikforløb, og realisering af intentionerne med de integrerede fagbeskrivelser vil i praksis kræve, at praktiklæreren har et ganske omfattende kendskab til indholdet af de

læreruddannelsesfag (både undervisningsfag og grundfaglighedsfag), som læreren har de studerende i praktik i. Uden dette kendskab, som kræver veluddannede og opdaterede praktiklærere både på læreruddannelsen og praktikskolen, risikerer vi at svække og udvande praktikken.

Det er i den sammenhæng stærkt bekymrende, at de to, i lærerarbejdet særdeles væsentlige kompetenceområder fra det tidligere praktikfag, nemlig (lærerens) relationsarbejde og klasserumsledelse, stort set er udskrevet af bekendtgørelsen, og kun indgår i enkelte af fagbeskrivelserne¹.

Udstrakt og individuel praktik (§ 10 stk. 4)

Foreningen hilser det velkomment, at de studerende får mulighed for at afprøve sig selv og gennemføre undervisning alene (med støtte fra praktiklæreren) i den individuelle praktik, i rammer der i højere grad ligner det, de kommer ud til efter endt uddannelse.

Hvis forslaget skal realiseres med de gældende aftalte forhold for praktiklærere, vil det medføre en væsentlig forøgelse af udgiften til vejledning og aflønning af praktiklærere, så realisering af forslaget kræver forøgelse af ressourcerne til praktik.

Derudover kræver forslaget, at der i god tid samarbejdes om den praktiske tilrettelæggelse af praktikken mellem professionshøjskolerne og kommuner/praktikskoler. Dette gælder både den individuelle praktik, hvor de studerende skal i praktik i deres undervisningsfag, og den udstrakte praktik, hvor de studerende skal deltage i skolens liv, f.eks. ved en ugentlig dag på skolen. Begge dele stiller nye og større krav til logistikken på skolerne, som skal tage højde for det i skoleårets planlægning, herunder skemalægning. Praktiklærerne skal kende omfanget af opgaven, og der skal laves skemaer for både lærere og klasser, der understøtter opfyldelse af målet med praktikken. Det kræver, at antallet af studerende er kendt så tidligt som muligt.

Partnerskabsaftale og uddannelsesplan (§ 11 stk. 2 + 3)

Det er i forslaget beskrevet, at *"praktikskolen udarbejder en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med krav om tydelig progression i den studerendes opgaver og ansvar"*. Det er uklart, om uddannelsesplanen skal gælde for den enkelte studerende, eller om det er for hele praktikken (alle studerende på praktikstedet) eller praktikforløbet.

Det er et faktum, at praktikken i den nuværende læreruddannelse har været af meget svingende kvalitet og omfang, f.eks. hvad angår praktiklærerens uddannelse og hvor meget undervisningstid og vejledning de studerende konkret modtager, når de er i praktik.

Det foreslås på den baggrund, at det præciseres, at partnerskabsaftalerne eller den udarbejdede uddannelsesplan skal fastlægge omfanget af

¹ Klasse(rum)sledelse indgår i indholdsområdet i fagbeskrivelse for madkundskab, idræt, musik og valgfaget svømning.

uddannelsesaktiviteterne i relation til praktikken, herunder f.eks. praktiktimer, vejledning og samarbejde mellem læreruddannere og skole/praktiklærere.

Variert og geografisk udbredt udbud af alle undervisningsfag (§ 14)

Foreningen er meget positiv overfor dette forsøg på at sikre en fremtidig "fødekæde" til også de små fag i skolen/på læreruddannelsen.

Intern førsteårsprøve (§ 16)

I forbindelse med den interne førsteårsprøve, der reelt kommer til at fungere som en stopprøve, er det uklart, hvilken rolle praktikskolen/praktiklæreren skal spille i prøven. Det bør beskrives i den fælles del af studieordningen. Se i øvrigt svar til § 18 og § 19 herunder.

Under alle omstændigheder vil det være meget væsentligt, at kriterierne for at bestå prøven er klare, herunder hvordan skolens vurdering af den studerendes praktik indgår i bedømmelsen, og hvilken vejledning og feedback den studerende har adgang til i forbindelse med prøven.

Professionsprøven på 4. årgang (§ 18)

Professionsprøven blev i udviklingsgruppens arbejde beskrevet som en ekstern prøve. Vi ved, at prøver har en normerende virkning på praksis og status i fag og uddannelse. Det er derfor stærkt bekymrende, at den store professionsprøve på 4. år beskrives som en intern prøve. Denne prøve bør være den vigtigste på uddannelsen, især fordi den øjensynligt skal erstatte de nuværende 3 praktikprøver, heraf 2 med ekstern censor. Foreningen opfatter dette som et udtryk for en reel nedprioritering og svækkelse af praktik(prøven). Det kan ikke være i overensstemmelse med den politiske ambition om at styrke læreruddannelsens praktikdel på denne måde at gøre professionsprøven til en intern prøve.

Med status som intern prøve vil professionsprøven næppe længere indgå i den årlige censorrapport, som danner grundlag for den eksterne dialog om udviklingen af uddannelsens kvalitet. Der vil dermed heller ikke længere være en ekstern kontrol med kvaliteten af praktikken. Den kan udvikle sig til at blive af endnu mere svingende og lokal kvalitet end tilfældet er i dag, samtidig med at de studerendes retssikkerhed svækkes. Den interne prøven risikerer endelig at blive meget sårbar overfor lokale økonomiske prioriteringer.

Det fremgår af aftaleteksten: "*... at prøven kan afvikles på praktikskolen og med eksaminatorernes og censors overværelse af en konkret undervisningssituation, eventuelt i form af en videooptagelse*". Forslaget om en intern prøve synes dermed heller ikke i overensstemmelse med aftaleteksten og den politiske intention.

Foreningen undrer sig samtidig over, at det arbejde med den studerendes port folio, som i udviklingsgruppens arbejde blev beskrevet som fundamentet i professionsprøven, ikke indgår i bekendtgørelsens beskrivelse af professionsprøven. Det bør fremgå af bekendtgørelsens § 18, at den studerendes port folio indgår som en del af professionsprøven.

Godkendelse af praktikforløbet (§ 19)

Det er positivt, at kriterierne for at godkende de studerendes praktik skal fastlægges i den fælles del af studieordningen, så kriterierne både bliver håndterbare og, af hensyn til de studerendes retssikkerhed, ensartede og gennemskuelige.

De udarbejdede kriterier vil blive normerende for praktikkens indhold. Det er derfor samtidig væsentligt, at skolens kriterier for at godkende praktikken ikke alene er kvantitative (f.eks. fremmødedata), men også kan afspejle de studerendes faktiske erfaringer og resultater af praktikken.

Det er i den forbindelse væsentligt, at de studerende sideløbende med eller som en del af godkendelsesprocessen modtager kvalitetsfuld vejledning og feedback, så de reelt har mulighed for at arbejde videre med udviklingen af egen lærerrolle, både i undervisningen på læreruddannelsen og i fremtidig praktik. Særligt væsentlig er selvfølgelig vejledning og feedback til studerende, der evt. ikke får godkendt deres praktik. Det kan være en vanskelig opgave at give konstruktiv og anerkendende feedback på baggrund af undervisning, og det er derfor en opgave, der kræver dygtige, og uddannede praktikvejledere.

Foreningen mener desuden, at praktiklærere og skoleledere bør deltage i udformningen af disse kriterier, så de i praksis bliver håndterbare for dem, der skal anvende dem.

Feedback og vejledning (§ 17)

I aftaletekstens punkt 61 står der, at midlerne til professionshøjskolerne bl.a. skal anvendes til *"2-4 flere timer om ugen til undervisning, vejledning og feedback"*. Det vil derfor være i tråd med de politiske intentioner at skrive feedback mere tydeligt ind i bekendtgørelsen.

På læreruddannelsen bør studerende være sikret feedback, ikke blot af hensyn til egen professionsfaglige udvikling, men også fordi det er en central lærerkompetence at give kvalitetsfuld feedback til elever i folkeskolen. På grund af dette dobbelte perspektiv, er det derfor særligt vigtigt, at sikre feedback til de studerende i læreruddannelsen. Kommende lærere bliver dygtigere til at give feedback ved at modtage feedback (se forslag til tekst i bilag 1).

Lokale særpræg (§ 22)

Det fremgår af aftaletekstens punkt 8 at: *"Der skal være mindre detailsstyring og mere frihed til lokale toninger i overensstemmelse med kultur og tradition på det enkelte uddannelsessted."* De enkelte uddannelsessteders mulighed for fokus på lokal kultur og traditioner er vigtige elementer i at skabe et godt studiemiljø, tilhørsforhold til uddannelsen og dermed øget trivsel og gennemførselsprocent. Foreningen mener derfor ikke det er i tråd med aftalen, at de enkelte uddannelsessteder ikke nævnes i bekendtgørelsen, og foreslår derfor en supplerende formulering til § 22 som nyt pkt. 3 (se bilag1).

Mulighed for praktik på ansættelsesskolen (§ 22 – stk. 1 pkt. 3)

Foreningen savner en begrundelse for, at studieordningen skal indeholde regler om mulighed for praktik på ansættelsesskolen? Efter foreningens opfattelse er

det ikke i overensstemmelse med intentionen i læreruddannelsens formål, at de studerende samtidig med at de er i praktik varetager et job som lærer på en given skole. Det er foreningens opfattelse, at der er – og skal være – stor forskel på rollen som studerende i praktik og rollen som ansat lærer med ansvar for elevernes undervisning. Som studerende skal man som en del af studiet afprøve sammenhænge mellem teori og praksis med behørig vejledning. Som ansat har man bl.a. tilsynspligt med eleverne samt en lydighedspligt og loyalitetspligt over for arbejdsgiver. Desuden er der krav til fagligheden af undervisningen og et krav om gode samarbejdsrelationer med de øvrige kollegaer og forældre. Foregår praktik på samme skole, som den studerende også er ansat på, kan det være svært at skelne mellem rollen som ansat med ovenstående forpligtelser, og rollen som studerende i praktik. Ud fra et uddannelsesmæssigt synspunkt er det ikke muligt på tilfredsstillende vis at varetage praktikken, når man samtidig skal tage de hensyn, der følger af ansættelsen på samme skole.

Mulighed for skolebaseret læreruddannelse/trainee (§ 22, Stk. 11)

Det er uklart, hvad det betyder, at institutionsdelen af studieordningen *skal* indeholde mulighed for skolebaseret læreruddannelse/trainee. Da skolebaseret læreruddannelse/trainee indeholder samarbejde med en kommune/nogle skoler kan det ikke være et obligatorisk element i læreruddannelsen.

Vejledning af studerende på baggrund af folkeskolens behov (§ 23)

Det fremgår af § 23, at professionshøjskolerne skal rådgive de studerende om uddannelsen bl.a. ved vejledning ift. "folkeskolens behov". Det er uklart, hvilke kriterier professionshøjskolerne skal anvende for at vurdere folkeskolens behov. Det er derfor oplagt at lade uddannelsen, set ift. folkeskolens aktuelle behov, indgå som et fast tema i Forum for læreruddannelsen.

Forum for læreruddannelsen (§ 25)

Foreningen hilser det nye Forum for læreruddannelsen velkomment. Det er af stor betydning, at læreruddannelsens væsentligste interesser ikke blot skal "*udtale sig*", men fremover skal følge og understøtte den nye læreruddannelse og udtale sig til ministeren om læreruddannelsens udviklingsbehov, ligesom aftalpartierne (som i aftalens pkt. 68) "*løbende orienteres om forummets drøftelser og forslag*".

Ikke mindst de fornyelser, den integrerede praktik medfører, vil kræve et nyt og mere udstrakt samarbejde mellem læreruddannelsens parter, og det bør være et væsentligt fokus for Forum for læreruddannelsen at følge indfrielsen af ambitionerne for dette. Det er samtidig en styrke, at Forum for læreruddannelsen iflg. § 21 skal udtale sig til fællesdelen af studieordningen.

Særligt vedr. meritlæreruddannelsen (Kapitel 8, §§ 28-35)

Med forslaget udvides praktikken på meritlæreruddannelsen fra 10 til 20 ECTS-point. Da ændringer i meritlæreruddannelsen slet ikke har indgået i udviklingsgruppens arbejde, savner foreningen en begrundelse for denne ændring.

Samtidig undrer det stærkt, at regler vedr. meritlæreruddannelsen jf. § 22 stk. 2 alene foreslås beskrevet i studieordningens institutionsdel. Regler vedr. meritlæreruddannelsen bør være ens på alle landets læreruddannelser.

Foreningen hilser det velkomment, at kravet om ”generel erhvervserfaring” øges til 4 år, men savner begrundelse for, at det tidligere gældende alderskrav på min. 25 år er skrevet ud af bekendtgørelsens § 29 stk. 2. Meritlæreruddannelsen er jf. formålet i § 28 tænkt som en uddannelse målrettet ”personer, der har forudgående kvalifikationer og erfaringer”, og det giver i det lys ikke mening at opgive alderskravet på 25 år.

Af hensyn til det faglige niveau i undervisningsfagene for meritlærerstuderende hilser foreningen det velkomment, at der til § 29 stk. 2 er tilføjet, at adgangskrav til undervisningsfag opretholdes.

Tilsvarende er det positivt, at de meritstuderende, der er optaget på baggrund af en erhvervsrettet uddannelse, med tilføjelsen i § 31 får mulighed for at tilvælge lærerfaglig bacheloreksamen, der kan give dem samme adgang til videreuddannelse som professionsbacheloruddannende lærere.

I kapitel 8 er det tilføjet som § 33, at professionshøjskolerne i den fælles del af studieordningen fastsætter regler for studerende, der ... ”gennemfører praktik på ansættelsesskolen”. Som det fremgår af foreningens kommentar til § 22 stk. 1, nr. 3 er det efter foreningens opfattelse ikke i overensstemmelse med intentionen i læreruddannelsens formål, at de studerende samtidig med at de er i praktik varetager et job som lærer på en given skole. Det gælder også meritlærerstuderende.

Bemærkninger til fagbeskrivelserne, bilag 1 og 2

Generelle bemærkning:

Foreningen undrer sig over, at de to centrale kompetenceområder fra det ”gamle” praktikfag ”klasserumsledelse” og ”relationskompetence” mere eller mindre er udskrevet af den nye bekendtgørelses fagbeskrivelser. Begge dele må siges at være centrale lærerkompetencer.

Pædagogik og almen didaktik (s. 15):

Om praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning

Ønsket om mere ”praksisfaglighed” i folkeskolens undervisning har gennem flere år haft stor vægt i politiske reformer og i den politiske debat. Der er generel opbakning til synspunktet, at folkeskolens undervisning gennem en længere årrække har bevæget sig i en mere boglig retning, hvor praksisnære og anvendelsesorienterede undervisningselementer er blevet fortrængt. Der er ikke fuldstændig enighed om, hvordan praksisnær- og anvendelsesorienteret undervisning skal defineres, men temaet har så stor samfundsmæssig bevågenhed, at det bør indgå eksplicit i beskrivelsen af læreruddannelsen.

Foreningen foreslår derfor, at praksisnær- og anvendelsesorienteret undervisning indskrives i fagbeskrivelsen for pædagogik og almindidaktik, da ”praksisfaglighed” bør indgå som en dimension i undervisningen generelt og som en pædagogisk/didaktisk overvejelse ved tilrettelæggelsen af al undervisning.

Foreningen foreslår, at den andensidste pind i beskrivelsen af ”Indholdsområder” ændres til følgende:

”Et bredt repertoire af undervisnings- og arbejdsformer, herunder brug af digitale teknologier, praktiske, praksisnære og anvendelsesorienterede, musiske og kreative elementer”

Desuden er det foreningens opfattelse, at praksisnære og anvendelsesorienterede elementer bør indgå selvstændigt i alle fag i respekt for fagenes formål og egenart.

Teknologiforståelse

Teknologiforståelse som kompetence i såvel lærerens grundfaglighed som i de enkelte fag er ikke nævnt i bekendtgørelsen. Det er foreningens holdning, at digital teknologiforståelse er en væsentlig del af lærernes grundfaglighed og derfor bør indgå i såvel pædagogik og almindidaktik som i de enkelte fagbeskrivelser. Dette uagtet en evt. politisk beslutning om permanentgørelse i folkeskolen.

Uddannelse og job (s. 19):

Det fremgår af lov om folkeskolen § 7 stk. 2, at uddannelse og job skal tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungeindsats (KUI), dvs. sammen med vejlederne. De benævnes i reglen enten ”vejlederne”, ”UU-vejlederne” eller ”KUI-vejlederne”. Det bør derfor tilføjes til fagbeskrivelsen, at de studerende skal lære at tilrettelægge faget i samarbejde med vejlederne i den kommunale ungeindsats.

Håndværk og design (s. 31):

I bekendtgørelsens beskrivelse af undervisningsfagets indholdsområder nævnes specifikt ”... materialerne tekstil og træ...”. I fagformålet for håndværk og design i folkeskolen er materialerne ”... primært ... tekstil, træ og metal”. For at læreruddannelsen kan leve op til folkeskolens fagformål i håndværk og design, skal de studerende også arbejde med metal under uddannelsen. I modsat fald vil de stå med en uddannelse, som ikke er dækkende i relation til det fagformål, de skal leve op til som underviser.

Håndværk og design kan desuden omfatte arbejde med maskiner som kræver at den færdiguddannede lærer har konkrete certifikater, sikkerhedskurser m.v. Dette bør derfor også indgå i beskrivelsen af faget.

Kristendomskundskab/religion (s. 33)

Under fagets undervisning og den integrerede praktik... fremgår det at:

”Kristendom, islam og andre religioner historisk og nutidigt med fokus på grundbegreber, kulturel betydning samt mangfoldighed i trosforestillinger og praksis, herunder levet religion, myter, ritualer, symboler, kunst og materialitet”.

I Fælles Mål for folkeskolefaget skelnes der mellem kristne og ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser. Det svarer altså ikke til fagbeskrivelsen for læreruddannelsesfaget specifikt at fremhæve islam som ikke-kristen verdensreligion.

For øvrige specifikke kommentarer henvises til kommentarer fra de faglige foreninger, der er vedlagt foreningens høringssvar som bilag.

Med venlig hilsen

Gordon Ørskov Madsen
Formand for Danmarks Lærerforening

Vedlagt som bilag:

1. Danmarks Lærerforenings konkrete forslag til tekstændringer i bekendtgørelsesteksten

Samt kommentarer fra:

2. Dansk lærerforening
3. Sproglærerforening
4. Fransklærerforening
5. Biologiforbundet
6. Den faglige forening Håndværk og design
7. Danmarks Billedkunstlærere
8. Dansk Skoleidræt

Bilag 1

Danmarks Lærerforenings konkrete forslag til tekstændringer i bekendtgørelsesteksten:

Sted i teksten (s. og §)	Nuværende tekst	Erstattes af	Kommentar eller begrundelse
s. 1 § 1	§ 1. Læreruddannelsen skal i samarbejde med skolerne	§ 1. Læreruddannelsen skal i samarbejde med folkeskolerne	Uddannelsen sigter mod at uddanne lærere til folkeskolen. Det er også uddannelsens navn og det, der fremgår af formålet: at varetage undervisningen i folkeskolen
s. 1 § 1 stk.2 sidste linjereflekteret videreudvikling af egen praksis, af skolen og af lærerprofessionen.	...reflekteret videreudvikling af egen praksis, af folkeskolen og af lærerprofessionen.	
s. 1 § 1 stk. 3	Stk. 3. Læreruddannelsen skal i en vekselvirkning mellem teori og praksis – både i undervisningen og i praktikken -	Stk. 3. Læreruddannelsen skal i en vekselvirkning mellem teori og praksis – i alle uddannelsens elementer	Den nuværende formulering kan antyde, at undervisning på læreruddannelsens campus og det der sker på skolen er ”praktik”. Der er også undervisning på folkeskolen, men det er to forskellige elementer i uddannelsen.
s. 4 § 11 Stk.2	Praktikskolen udarbejder en uddannelsesplan for praktikken i overensstemmelse med krav om tydelig progression i den studerendes opgaver og ansvar		Det er uklart, om det er en uddannelsesplan for den enkelte studerende, for hele praktikken (alle studerende på praktikstedet) eller praktikforløbet?
§ 17		Tilføjelse til stk. 3: Stk. 3. Studerende modtager vejledning og feedback i forbindelse med alle afsluttende prøver.	Henvisning til høringsvaret.
§ 18	Prøven er intern og bedømmes med en karakter efter 7-trins-skalaen af en praktislærer og en underviser udpeget af professionshøjskolen.	Prøven er ekstern og bedømmes med en karakter efter 7-trins-skalaen af en praktislærer, en underviser udpeget af professionshøjskolen og en ekstern censor.	Henvisning til høringsvaret.
		Tilføjelse til § 18:	

		"Prøven skal tage udgangspunkt i den studerendes portfolio"	
§ 22 3)	Mulighed for praktik på ansættelsesskole.	Vi foreslår, at dette helt udgår af såvel den fælles del af studieordningen og at § 33 samtidig helt udgår.	Praktik på en skole, hvor den studerende samtidig indgår i et ansættelsesforhold, er en sammenblanding af to formål: et ansættelsesforhold og en læringsituation og bør ikke være en mulighed. Det er ikke i overensstemmelse med formålet i §1. Der henvises til uddybning i høringssvaret.
§ 22 stk. 2 6)	Krav til godkendelse af praktikskoler, herunder krav til udformningen af praktikskolernes uddannelsesplaner	Krav til godkendelse af praktikskoler, herunder krav til udformningen af praktikskolernes uddannelsesplaner og til uddannelse af praktislærere	
§ 22 stk. 2 14)	Meritlæreruddannelsen	Regler vedr. meritlæreruddannelsen bør flyttes til § 22 stk. 1 – den fælles del af studieordningen.	Regler vedr. meritlæreruddannelsen bør være fælles for alle landets professionshøjskoler og bør derfor flyttes til den fælles del af studieordningen.
§ 22 Nyt stk 3		Forslag til nyt stk. 3: Studieordningen skal beskrive evt. særlige forhold for de enkelte læreruddannelsessteder under institutionen i forhold til f.eks. kultur, traditioner, lokale profillinjer, pædagogisk miljø samt samarbejde med lokalsamfundet, herunder samarbejde med praktikskoler/uddannelsesskoler	
§ 33	Professionshøjskolerne fastsætter i den fælles del af studieordningen regler for studerende, der parallelt med sine studier gennemfører praktikken på ansættelsesskolen.	Vi foreslår at § 33 helt udgår	Praktik på en skole, hvor den studerende samtidig indgår i et ansættelsesforhold, er en sammenblanding af to formål: et ansættelsesforhold og en læringsituation og bør ikke være en mulighed. Det er ikke i overensstemmelse med formålet i §1.

Jægerspris den 28. februar 2023

Vedrørende: HØRING over udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Vi har i dette høringssvar koncentreret os om fagbeskrivelsen for begge specialiseringer i faget dansk.

Bestyrelsen for Dansklærerforeningens Folkeskolesektion finder det fornuftigt, at man har gjort fagbeskrivelsen mindre kompleks og mere overskuelig, og at man har bevæget sig væk fra læringsmålsstyringen, som også prægede den gamle bekendtgørelse. Desuden er det godt at se, at nogle af de samme fagbegreber fra faghæftet for dansk i folkeskolen, går igen i fagbeskrivelserne.

Generelt: Det vil klæde fagbeskrivelserne for alle fag, at der står, hvilken lærer det skal forberede én til at være. Det er i hvert fald et stort savn, at der ikke står *dansklærer* noget sted i fagbeskrivelsen, fordi det er lige netop dét vi er.

Vedr. fagets formål

Det er vigtigt, at det danskfag som skrives frem i beskrivelsen, ikke bliver for instrumentelt eller teknisk. Det danskfag, der er brug for ude på skolerne, er ét som dyrker det langsomme danskfag, hvor fordybelse og kundskabstilegnelse er mindst lige så vigtig som den tekniske del af faget. Det vil være ønskeligt, hvis dette fremgår tydeligere.

Der er ingen tvivl om, at det er godt at fagbeskrivelsen skaber rum og frihed til både den enkelte læreruddannelse, samt til at undervisere kan tone og præge deres undervisning, da det giver rum til at skabe et mangfoldigt og sprudlende danskfag. Det er i danskfaget på læreruddannelsen, de kommende dansklærere skal grundlægge en professionel fagidentitet og den begejstring, de skal give videre til deres elever. Det er på læreruddannelsen kimen til dette bliver lagt. Sådan som fagbeskrivelsen ser ud nu, er vi i tvivl om, hvorvidt der er plads til dette?

Der står i formålsbeskrivelsen, at "Faget bidrager til, at den studerede bliver i stand til at støtte og motivere elever til at anvende dansk sprog og andre udtryksformer med henblik på oplevelse, fordybelse og deltagelse i samfund og

kultur". Det undrer, at der ikke noget sted står, at "faget bidrager til, at den studerende bliver i stand til at undervise i faget dansk i grundskolen".

Det er godt, at dannesperspektivet er skrevet eksplicit ind.

Vedr. fagets mål

Det er ønskeligt, at man i begge specialiseringer skriver i formålet: "Faget bidrager til, at den studerende bliver i stand til *igennem sin undervisning at støtte..*" da det understreger, at det er den kommende dansklærers undervisning, som er omdrejningspunktet.

Det er desuden vigtigt, at der i begge specialiseringers sidste pind kommer til at stå: "*planlægge, begrunde, gennemføre og evaluere...*" og med en tilføjelse "i henhold til gældende læseplan og *med afsæt i faget*". At planlægge, begrunde, gennemføre og evaluere sin undervisning er det didaktiske fundament, du står på som dansklærer, og undervisningen på læreruddannelsen skal også orientere sig mod ikke kun det fag, som er beskrevet, men også det danskfag som eksisterer ude på skolerne. De to er ikke nødvendigvis det samme.

Fagets indholdsområder

Det er vigtigt at understrege, at indholdsområderne ikke står i en prioriteret rækkefølge, men er ligeværdige, ellers bør de skrives i en anden rækkefølge.

Det er desuden ønskeligt at formuleringen: "Sprog og teksters form, struktur og kommunikative funktion" ændres til "Sprog og teksters indhold, form, struktur og funktion". Kommunikation er sidestillet med sprog og danskfagets tekster. Dette skal også afspejles på læreruddannelsen.

Ang. pind 7 og 8. Der står nu " –Retorik og mundtlighed" og "–Multimodalitet, medier og kommunikationsteknologier". Det bør rettelig være " – Retorik, kommunikation og mundtlighed" (kommunikationsaspektet savnes her), og " – multimodalitet, medier og digitale teknologier" (der således også omfatter andet end kommunikationsteknologi).

På vegne af Dansklærerforeningens Folkeskolesektion

Katja Gottlieb, næstformand
Ida Geertz-Jensen, formand

Bilag 3 Sproglærerforeningen

Fra: Rita Mogensen <formand@sproglærerforeningen.dk>

Sendt: 28. februar 2023 11:25

Til: Åse Bonde <ABO@dlf.org>; Jan Bauditz <JBA@dlf.org>

Emne: Vedr. høring af lov om læreruddannelsen

Hermed Sproglærerforeningens høringssvar:

Alt i alt synes vi, at det er et godt lovforslag. Vi er glade for, at der nu genindføres to karakterer i engelsk.

Vi kunne dog ønske, at der for lærer, der vil have et fremmedsprog som undervisningsfag, stod, at de skulle have opholdt sig en længerevarende periode i et land, hvor det pågældende sprog er modersmål. Enten før eller under studiet. Dels fordi det vil forbedre de studerendes fluency i sproget, og dels fordi det vil give dem et bedre kendskab til kultur og samfundsforhold i det pågældende land. Det er jo noget, som de skal undervise i ifølge Fælles Mål.

Vi ønsker også, at det skal være muligt alle steder at kunne vælge engelsk som første undervisningsfag – ikke kun KAN udbydes, men SKAL udbydes. Det er vigtigt, at vi får nogle flere lærere med sprogprofiler. Flere lærere, som kan undervise i flere sprog.

vh

Rita Mogensen

Formand for Sproglærerforeningen

Bilag 4: Kommentarer fra Fransklærerforeningen

"Blid lærerstart: hest-føl"

Der nævnes i aftalen, at der bliver sat penge af til, at kommunerne kan arbejde for at støtte de nyuddannede lærere i deres første job. Tidligere blev en ny lærer reduceret i antal undervisningstimer det første år og fik desuden en "hest", som fik tid til at vejlede og tale med den nye lærer ("føl") - fantastisk ordning, der gjorde starten på en lærerkarriere tryk og positiv. Denne form kunne kommunerne genoverveje.

Feedback

Feedback burde have en langt større vægt i uddannelsen (lærer-elev, elev-lærer, elev-elev). Feedback og vejledning rykker eleverne.

Dansk er et godt obligatorisk grundfag: Læreren kan måske hermed bedre forklare grammatik og sammenligne. Ulempen er, at der kan være kommende fransklærere, der brænder mere for andre fag fx samfundsfag og historie.

Praktik i udlandet

Det kunne være godt, hvis studerende havde muligheden for en praktik i udlandet.

Tysk/fransk i hele landet

Fagene bør ligestilles som 2. obligatoriske fremmedsprog i folkeskolen.

Kompetencemålstyringen

Det lyder fornuftigt med korte fagbeskrivelser.

Gruppeeksaminer

Der bør være muligheden for gruppeeksaminer i fransk og tysk som i matematik, naturfag, historie og samfundsfag. Det vil give lærer og elever langt mere ro og tryghed. Eksaminerne er stadig for eliten og endog svær for elever med fransk som modersmål.

Kreativ tilgang

Det er positivt, at der tilgodeses "Praktiske, musiske, kreative, legende og anvendelsesorienterede aspekter af undervisningen samt bevægelse som et integreret element i franskundervisning"

Hjørring, 28. februar 2023

Bilag 5: Biologiforbundet

Høringsvar:

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

I Biologiforbundets bestyrelse har vi med stor glæde læst de nye fagbeskrivelser på læreruddannelsen til fagene biologi og natur/teknologi.

Vi er overbevist om, at de studerende på læreruddannelsen, med hjælp fra disse fagbeskrivelser, vil være godt rustet til at præsentere og folde de to fag ud for elever i grundskolen, så eleverne bliver rustet til at bruge biologi, bioteknologi og naturvidenskab til at udvikle livsmestring og handlegkompetence, så de kan begå sig både privatlivet, evt. arbejdslivet og som samfundsborger i et demokratisk samfund.

Der skal fra Biologiforbundet lyde en stor ros til de to skrivegrupper.

I Biologiforbundet har vi nedenstående bemærkninger/anbefalinger til fagbeskrivelserne.

Bemærkninger til Biologi

Det fællesfaglige: Biologi er et fagområde med mange samarbejdsflader. Det er især inden for naturfagene, at man ser sammenfald i fagenes forståelsesrammer samt overlap mellem fagene (fællesfaglige områder), men biologi har i høj grad også overlap inden for krop og sundhed med fag som madkundskab og idræt.

Dette er et vigtigt samarbejde, når man anskuer biologi i en livsmestringskontekst. Vi ved at mange unge i teenageårene oplever udfordringer med at "mestre livet", hvor bl.a. kropsforståelse og kønsidentitet som en del af dannelsesprocessen kan give skrammer. Derfor vil vi i Biologiforbundet anbefale, at der bliver beskrevet et bredere samarbejde mellem biologi og skolens andre fag.

Fx kan man bruge beskrivelsen fra Fysik/kemi:

- *Indgå i samarbejde med skolens øvrige fag på langs og på tværs, særligt med de øvrige naturfag,*

Fysiologi:

Vi vil på ovenstående baggrund anbefale at fysiologi delen indgår i fagets formål fx ved at ændre sidste linje i formål for faget til

- Undervisningen giver indsigt i, hvordan viden om naturvidenskaben og dens væsen kan udvikle elevers indlevelse i og tilknytning til naturen, forståelse af egen krop og bæredygtig anvendelse af naturgrundlaget.

Modellering: Ved de tre andre naturfag er modellering nævnt. Ligesom ved de andre naturfag er modellering en central del, når eleverne skal forstå og få indsigt i komplekse naturfaglige sammenhænge. Derfor anbefaler vi i Biologiforbundet at modellering bliver nævnt i fagbeskrivelsen.

Bemærkninger til natur/teknologi

I Biologiforbundet vil vi anbefale at pinden "*varetage en varieret og differentieret undervisning inde og ude med fokus på ...*" under mål, præciseres til "*varetage en varieret og differentieret undervisning inde i faglokalet, ude i naturen samt andre eksterne læringsmiljøer med fokus på ...*"

Samt at der bliver præciseret, at fysiologi, med fokus på at kunne tage vare på egen krop og sundhed, er et af kerneområderne for faget. Derfor anbefaler vi at kropsforståelse bliver skrevet ind som mål for faget fx ved at ændre andet mål til:

- forholde sig til natur/teknologi som et integreret, praktisk og undersøgende naturfag med fokus på elevernes egne, spørgsmål, undersøgelser, modelleringer, omverdens- samt kropsforståelse, forberedende for naturfagene i overbygningen,

*På vegne af Biologiforbundet
Brian Ravnborg
Formand*

Sejstrup d. 18/2-2023

Bemærkninger til:

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Citater fra bekendtgørelsen er kursiverede.

I den faglige forening Håndværk og design hæfter vi os i første omgang ved formålsparagraffen for læreruddannelsen, hvor det fremgår, at de studerende skal uddannes til at: *".... varetage undervisningen i folkeskolen og bidrage til høj kvalitet i varetagelsen af folkeskolens opgave. De studerende skal gennem uddannelsen tilegne sig et solidt fagligt, pædagogisk og didaktisk grundlag for at undervise i folkeskolens fag ..."* Ligeledes støtter vi fuldt ud, at: *"De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse og udvikling."* Faget håndværk og design er nu et fag i folkeskolen på klassetrinnene 3. kl. til og med 8. kl. Vi havde derfor gerne set, at fagets ramme var blevet udvidet udover de 35 ECTS-point, således de studerende fik endnu bedre forudsætninger for at leve op til denne målsætning. Håndværksfag kræver tid til fordybelse og træning.

At praktikken har fået en større plads i læreruddannelsen er en styrkelse af uddannelsen. Vi ser frem til at modtage studerende i praktik i håndværk og design og dermed bidrage til deres faglige uddannelse.

Indførelsen af det praktisk-musiske fagområde som valgfag i grundfagligheden hilses velkomment. Det giver de studerende et afsæt for at inddrage flere forskellige undervisningsformer og -aktiviteter i alle skolens fag og ikke kun i de praktisk-musiske fag. Dette er således et godt skridt i retningen af at gøre folkeskolen mindre teoretisk og bredt at inddrage flere praktiske elementer i undervisningen i folkeskolen. Det bliver spændende at følge dette valgfag.

Bemærkninger til:

- formål for faget:

Vi kan fuldt ud tilslutte os formålet for faget.

- mål:

Vi støtter fuldt ud, at den studerende ved fagets afslutning kan: *"forestå skærpet tilsyn og sikkerhed med teknologier i værkstedet"*. Flg: ønskes tilføjet: *"ud fra den til enhver tid gældende anbefaling i "Når klokken ringer" - Branchevejledning til grundskolen og det almene gymnasium (STX)."*

Det er ikke muligt at læse ud af bekendtgørelsen, hvordan dette vigtige område skal tilgodeses i uddannelsen? Hvordan sikres, at de nyuddannede undervisere med faget håndværk og design besidder denne kompetence?

Det øvrige indhold i dette afsnit støtter vi fuldt ud.

- indholdsområder:

Af bekendtgørelsens § 9 fremgår, at: "*Undervisningsfagene består af fag, svarende til undervisningsfagene i folkeskolen*". Det må forstås således, at indholdet i undervisningsfaget på læreruddannelsen rammer det indhold, som det tilsvarende fag er beskrevet med i formål, mål og læseplan for faget i folkeskolen. I bekendtgørelsens beskrivelse af undervisningsfagets indholdsområder nævnes specifikt "*...materialerne tekstil og træ...*". I fagformålet for håndværk og design i folkeskolen er materialerne "*... primært ... tekstil, træ og metal*"^{*)}. For at læreruddannelsen kan leve op til folkeskolens fagformål i håndværk og design, skal de studerende også arbejde med metal under uddannelsen. I modsat fald vil de stå med en uddannelse, som ikke er dækkende i relation til det fagformål, de skal leve op til som underviser.

Det øvrige indhold i dette afsnit støtter vi ligeledes fuldt ud.

I bekendtgørelsens bilag 3 angives adgangsgivende fag og niveauer til undervisningsfagene. Vi undrer os over, at der skal oplyses specifikke krav til de enkelte undervisningsfag. En bestået adgangsgivende gymnasial uddannelse må være adgangsgivende til alle undervisningsfagene på læreruddannelsen.

^{*)} <https://emu.dk/grundskole/haandvaerk-og-design/formaal?b=t5-t21>

På vegne af Den faglige forening Håndværk og Design

Irene Egeskov Andersen
Formand

Bilag 7 Danmarks Billedkunstlærere

Danmarks Billedkunstlæreres høringsvar til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Vi har følgende indvendinger og forslag:

Kapitel 1 - Formål og varighed: Vi så gerne at teknologiforståelsesperspektivet blev en del af formålet. Teknologiforståelse berører alle fag og bør være en del af formålet at arbejde med digital didaktik og dannelse, da det er en virkelighed og en fremtid de studerende skal kunne navigere og vejlede eleverne i ude i folkeskolen.

Trivsel fylder stadig mere og mere i folkeskolen, derfor undrer det os at ordet "trivsel" ikke står nævnt i formålet for hvad den lærerstuderende skal kunne bidrage med i den danske folkeskole. Læring og trivsel er gensidigt afhængig af hinanden og bør derfor også være med i formålet for læreruddannelsen. I Stk.2. står der... *De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse og udvikling.*

Vi foreslår at der i stedet står: *De studerende skal med viden, kunnen og engagement kunne varetage opgaverne med undervisning og med elevernes faglige dannelse, udvikling og trivsel.*

Kapitel 3 - Struktur og tilrettelæggelse §7 stk. 2

Grundfagligheden er obligatorisk for alle studerende og består af fire fag og valgfag

I den forbindelse undrer det os at Sundheds- og seksualundervisning og Det praktisk-musiske fagområde ikke er obligatoriske fag under grundfagligheden. Ligeledes ville det også være oplagt at de studerende får et obligatorisk fag der handler om Teknologiforståelse, didaktik og dannelse jf. vores begrundelse ovenfor.

Sundheds- og seksualundervisning: Fra 1.- 9.klasse er Sundheds- og seksualundervisning et af de timeløse fag i folkeskolen, som alle lærere skal kunne varetage. Derfor giver det ingen mening, at det kun figurerer som et valgfag. Det skal og bør være en obligatorisk del af lærerens grundfaglighed. Som timeløst fag i folkeskolen, er det tilfældigt, hvem der påtager sig opgaven. Vi mener, at det er vigtigt at alle studerende får indsigt i og kompetence i at kunne varetage undervisning i dette. Ikke mindst i lyset af debatten om krop, køn og seksuel orientering.

Det praktisk-musiske fagområde: Vi mener ligeledes at dette bør være en obligatorisk del af grundfagligheden. I folkeskolen efterlyses der en alsidig og varieret undervisning. I folkeskolens formål §1 står der at vi skal "*fremme den enkelte elevs alsidige udvikling.*"

"Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle."

Hvis alle lærere skal kunne leve op til skolens formål, er det ikke uvæsentligt at det praktisk-musiske fagområde skal og bør være en obligatorisk del af lærerens grundfaglighed.

Ydermere kan det undre os, at man på alle professionshøjskoler i Danmark har indgået samarbejde med Lego fonden om Playfull Learning programmet, men når det kommer til bekendtgørelsen for læreruddannelsen, ikke har prioriteret at det praktisk-musiske fagområde, bliver en obligatorisk del af grundfagligheden.

Alle lærere og fag skal kunne inddrage de praktisk-musiske fagområder i deres undervisning for at kunne leve op til folkeskolens formål. Det skal være en integreret del af undervisningen i hele skoleforløbet. Ikke mindst i lyset af debatten om praksisfaglighed.

Vi foreslår derfor; at der tages 2 ECTS point fra hver af de obligatoriske fag 1 - 3 under grundfagligheden og tildeler 3 ECTS point til henholdsvis Det praktisk-musiske fagområde og til Sundheds- og seksualundervisning, samt de 2½ ECTS point som vil være ledig under valgfagene til Teknologiforståelse.

Vi anbefaler derfor på det kraftigste at: Sundheds- og seksualundervisning og Det praktisk-musiske fagområde bliver en **obligatorisk** del af Grundfagligheden og **ikke** som valgfag, samt at der tilføjes et nyt obligatorisk fag Teknologiforståelse - didaktik og dannelse under Grundfagligheden jf. vores begrundelse oven for.

Derudover mener vi at Svømning som valgfag under Grundfagligheden bør ligge under idræt. En studerende der kun vælger svømning, vil således ikke komme i berøring med de ovenfor nævnte fag, som vi mener bør være obligatoriske jf. vores begrundelser her for.

Kapitel 5 - Prøver og eksaminer §18 og 19

Vi ser det som en forbedring, at praktikken har fået større plads. Ligeledes at praktiklæreren på praktikskolen får mulighed for at udtale sig om praktikens forløb, samt deltage i den afsluttende professionsprøve efter praktikforløbet på fjerde studieår, på lige fod med underviseren fra professionshøjskolen.

Bilag 2: Fagbeskrivelser for undervisningsfagene

Fagbeskrivelse for billedkunst som undervisningsfag (35 ECTS-point)

Fagbeskrivelsen for billedkunst som undervisningsfag, er meget fint beskrevet og favner faget ganske godt, i betragtning af at det kun må være på en side.

Med venlig hilsen

Lykke Østrup Andersen
Landsformand i
Danmarks Billedkunstlærere

Nyborg d. 28.02.2023
Jour.nr: 23-020u/MVT/cd

**dansk
skoleidræt**

Lindholm Havnevej 31
5800 Nyborg
Tlf. 65 31 46 46
www.skoleidraet.dk
skoleidraet@skoleidraet.dk
SE-nr. 60833028

Til

Danmarks Lærerforening

Vedr. høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Dansk Skoleidræt takker for muligheden for at indgive input til høringssvar.

Vi har læst bekendtgørelsesmaterialet. Dette giver anledning til et par få bemærkninger:

Det praktisk-musiske fagområde (valgfag)

Der er skrevet *kropsligt* ind.

I Dansk Skoleidræt ville vi nok beskrive det som *bevægelse*.

Hvis det ikke har været med før, er det jo en forbedring, men vi savner et generelt større fokus på det kropslige/bevægelsesmæssige element under dette fagområde.

Svømning (valgfag) – Her finder Dansk Skoleidræt beskrivelsen passende.

Idræt (undervisningsfag) – Her finder Dansk Skoleidræt beskrivelsen passende.

Vi stiller os meget gerne til rådighed for fremtidige bidrag omhandlende idræt og bevægelse i skolen.

På vegne af Dansk Skoleidræt

Malene Vissing Tønder

formand for Idrætsfagligt Udvalg

Protektor
HKH Prins Joachim

Uddannelses-og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 532100 København Ø
E-mail: ufs-hoering@ufm.dk, tvj@ufm.dk
Reference: 2023-4959

Dato: 6. marts 2023

Bemærkninger til udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

Uddannelses-og Forskningsstyrelsen har ved offentlig høring af 3. februar 2023 anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Den ny bekendtgørelse er led i udmøntningen af den politiske aftale om reform af læreruddannelsen af 13. september 2022, der skal træde i kraft, så de første nye studerende kan optages på uddannelsen i august 2023.

1. ANBEFALINGER

UNICEF Danmark ønsker indledningsvist at fremhæve, at undervisning i børns rettigheder og menneskerettigheder ved læreruddannelsen bør styrke kommende læreres evne til at udmønte den del af folkeskolens formål, der handler om at forberede eleverne til rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Det er undervisning der styrker vidensgrundlaget hos den enkelte og øver den lærerstuderende i åndsfrihed, ligeværd og demokrati.¹ Det er derfor efter UNICEF Danmarks opfattelse centralt, at den ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, formår at sikre, at de studerende forstår dette væsentlige kerneformål, og har tilgangen og metoden for øje, uanset hvilke fag eller metode de måtte undervises i.

UNICEF Danmarks ønsker desuden at gøre opmærksom på, at undervisning 'om' børns rettigheder er undervisning, der knytter an til drøftelse af principper og standarder relateret til ofte meget praksisnære situationer eller dilemmaer. Undervisning 'gennem' børns rettigheder er undervisning der metodisk og didaktisk er baseret på barnets rettigheder. Fx i forhold til læringsmiljø, børneinddragelse og ligebehandling af elever i undervisningen. Undervisning 'til' børns rettigheder og menneskerettigheder styrker studerendes færdigheder til at tilrettelægge undervisning, der øver elevers viden og færdigheder i at kunne løfte egne rettigheder og respektere og fremme andres rettigheder.

Det bekymrer UNICEF Danmark, at børns rettigheder og menneskerettigheder i det foreliggende udkast kun er nævnt i faget Livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og

¹ Jf. formålsparagraffen 1, Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

autoritet. Børns rettigheder, børnesyn og børneinddragelse fylder mere og mere i den offentlige debat, og som en del af de kompetencer der kan være med til at løfte lærergeneringen og fremme børns rettigheder og trivsel. Det er kompetencer der burde være med til at styrke fremtidige læreres myndighedsrolle og autoritet som ansvarsbærer i mødet med eleven som rettighedshaver. Derfor bør undervisning i børns rettigheder og menneskerettigheder med fordel udvides til også at indgå i beskrivelsen af andre relevante fag.

UNICEF Danmark anbefaler Uddannelses-og Forskningsstyrelsen, at

- Indskrive et rettighedsbaseret børnesyn og børneinddragelse som et af de centrale formål for faget pædagogik og almen didaktik under lærerens grundfaglighed, herunder særligt med henblik på at kommende lærere opnå kompetencer til at tilrettelægge en inddragende undervisning og skoledag ud fra det enkelte barns perspektiv, og under hensyntagen til at opnå kompetencer i rettighedsbaseret børneinddragelse.
- Inddrage børns rettigheder i mål og indholdsområder i faget pædagogik og almen didaktik i lærerens grundfaglighed, så den lærerstuderende har viden om børns rettigheder som en del af skolens juridiske, sociale og kulturelle grundlag og rammer.
- Tydeliggøre i fagbeskrivelsen for samfundsfag som valgfag skal indeholde formål, mål og indholdsområder for undervisning i børns rettigheder og menneskerettigheder, så kommende lærere opnår kompetencer til at undervise i indhold og mål for faget samfundsfag svarende til fælles mål i samfundsfag.
- Understøtte almindelsen om børns rettigheder, barnets perspektiv, ligeværd og ligebehandling og opmærksomhed omkring antagelser om børnegrupper i forhold til bl.a. køn, kønsidentitet, seksuel orientering, handicap, religion og etnicitet som del af faget livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet.
- Tydeliggøre ved beskrivelsen af relevante fag, at de studerende skal opnå færdigheder til at reflektere over, hvordan nogle rettigheder i praksis kan støde sammen, og øve respekten for andres rettigheder som forberedelse til åndsfrihed, ligeværd og demokrati, samt træne de studerende i undervisning, der berører kontroversielle emner som fx ytringsfrihed.

2. BAGGRUND FOR ANBEFALINGERNE

2.1 Generelle bemærkninger

I lyset af reformen af læreruddannelsen ændres antallet af undervisningsfag, så den studerende fremover kun kan vælge to undervisningsfag mod de to til fire fag i den nuværende ordning. Det bekymrer UNICEF Danmark, at reduktionen af antal af undervisningsfag vil betyde, at Menneskerettighedsmodulet der siden 2017 regelmæssigt har været udbudt på tre af læreruddannelserne vil få meget ringe vilkår i forhold til at blive udbudt. Det modul løftede en væsentlig opgave ift. at klæde kommende lærere på til – gennem konkret undervisning - at forberede elever til et samfund med frihed og folkestyre og til at understøtte udviklingen af skoler præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

UNICEF Danmark ønsker at fremhæve, at børn er selvstændige individer med egne rettigheder, og de har ret til at kende dem. Realiseringen af børns rettigheder forudsætter, at voksne omkring børnene ved og anerkender, at de har ansvaret for, at disse rettigheder bliver respekteret, fremmet og formidlet.

Desuden ønsker UNICEF Danmark at påpege, at lærere i grundskolen har en vigtig funktion i forhold til at fremme og respektere børns rettigheder. Og så skal kommende lærere i langt højere grad end i dag, klædes på til at undervise i børns rettigheder og skabe et trygt skolemiljø, der er funderet i børns rettigheder – i børns ret til beskyttelse, inddragelse og anerkendelse.

Endeligt ønsker UNICEF Danmark at henlede opmærksomheden på, at kun 55 procent af eleverne i sjette til tiende klasse mener, at de lærer at respektere hinandens rettigheder i skolen. Det viste en gallupundersøgelse lavet for UNICEF Danmark og Institut for Menneskerettigheder i 2021. I samme undersøgelse svarer under halvdelen af de adspurgte børn, at de ved noget eller meget om deres rettigheder. Kun lidt over halvdelen af de adspurgte børn kan nævne en eneste menneskerettighed, når vi spørger dem, hvilke rettigheder de kan komme i tanke om.

UNICEF Danmark finder det positivt, at det under fagbeskrivelsen for pædagogisk psykologi, inklusion og specialpædagogik angives, at målet med undervisningen er, at den studerende bl.a. skal kunne foretage underretninger. Dette tydeliggør beskyttelseshensynet og lærerens ansvar som myndighedsperson ift. underretning og beskyttelse af børns rettigheder indenfor rammerne af lærerens grundfaglighed. Men det er UNICEF Danmarks anbefaling, at børns rettigheder, børnesyn, samt inddragelse og beskyttelse af børn bør være omdrejningspunkt for den ny bekendtgørelse, og derfor generelt set bør nævnes og uddybes på tværs af ordlyden i bekendtgørelsen og i fagbeskrivelserne.

2.2 Særligt om Fagbeskrivelsen for livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet som fag i grundfagligheden

UNICEF Danmark noterer, at det er formålet for faget, at den studerende skal være i stand til at varetage folkeskolens formål, og arbejde med elevernes dannelse i skolens fag i et demokratisk og bæredygtigt perspektiv. Desuden noterer vi os, at det ved faget afslutning forventes, at den studerende bl.a. kan understøtte udviklingen af demokratiske kompetencer og agere myndigt i et klasserum præget af kulturel, religiøs og værdimæssig pluralitet. Under faget indholdsområder hæfter UNICEF Danmark sig særligt ved, at spørgsmålet om minoritetsreligioner fremhæves, tillige med, at centrale værdier knyttet til demokrati, medborgerskab og menneskerettigheder i idéhistorisk perspektiv skal behandles. Endeligt bemærker UNICEF Danmark, at der under punktet Demokrati og medborgerskab, specifikt nævnes børns rettigheder, deltagelse og myndiggørelse.

UNICEF Danmark finder det positivt, at både menneskerettigheder, og i særdeleshed børns rettigheder og deltagelse, nævnes specifikt for fagbeskrivelsen for livsoplysning: kristendomskundskab, idéhistorie, medborgerskab og autoritet.

UNICEF Danmark finder dog, at der er behov for en yderligere konkretisering fsva. indholdet og finder det derfor væsentligt, at børneperspektivet eksplicit fremgår i formuleringerne af henholdsvis formål for faget, mål og indhold. Desuden anbefaler UNICEF Danmark, at der i reguleringerne og vejledningerne tilknyttet denne bekendtgørelse foretages en yderligere konkretisering af børneperspektivet, så bekendtgørelsen sikrer at børns rettigheder, herunder inddragelse, medbestemmelse og barnets perspektiv, implementeres solidt og gennemgående i uddannelsen og bliver en fundamental del af lærernes grundfaglighed.

Der henvises til reference: 2023-4959.

Med venlig hilsen

Cecilia Decara
National chef, UNICEF Danmark
Mobil: +45 54 33 44 20
Mail: cdecara@unicef.dk

Til

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Institut for Sprog, Kultur,
Historie og Kommunikation

Hørings svar

Hermed fremsendes høringssvar vedr. *Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen* på vegne af Center for Sprog og Læring, Syddansk Universitet.

6. marts 2023

Vi finder forslaget om at indføre *Dansk som andetsprog* (5 ECTS) som en del af den obligatoriske grundfaglighed for alle studerende på læreruddannelsen positivt, lige som vi finder det positivt at der fortsat er fokus på læsning og læsevanskeligheder i danskfaget.

LK

kjarbak@sdu.dk
T +4565503083
M +4524984111

Problemstilling (kort)

Det er meget bekymrende at **sprogudvikling** og **sprogvanskeligheder** ikke indgår i forslaget til ny bekendtgørelse for læreruddannelsen, da det kan betyde at elever med sprogvanskeligheder ikke opspores og ikke får den rette hjælp og støtte i tide.

Ubehandlede sprogvanskeligheder kan påvirke elevernes udvikling og føre til mistrivsel, indlæringsvanskeligheder, læsevanskeligheder, skolevægring og afbrudt skolegang, og på længere sigt til angst, depression, manglende uddannelse, arbejdsløshed og kriminalitet.

Det er derfor vigtigt at folkeskolelærere har det nødvendige fokus, den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til dels at opspore elever med (risiko for at have/udvikle) sprogvanskeligheder og dels at sikre at elever med sprogvanskeligheder tilbydes den rette hjælp og støtte så tidligt som muligt.

Anbefaling (kort)

Sprogudvikling og sprogvanskeligheder bør som minimum indgå i fagene *Dansk 1. til 6. klassetrin* (50 ECTS) og *Dansk 4. til 10. klassetrin* (50 ECTS).

Betydningen af sprog

Sprog er afgørende for at vi kan forstå andre mennesker, for at vi kan udtrykke vores behov, ønsker, tanker og følelser og for at vi kan indgå i sociale relationer. Sprog bidrager til vores kognitive og personlige udvikling samt til udvikling af sociale kompetencer. Sprog er fundamentet for læsetilægnelsen og derfor afgørende for at lære at læse

og skrive, tilegne sig ny viden og følge undervisningen i skolen. Derfor bør sprog, sprogudvikling og sprogvanskeligheder være en grundlæggende del af lærerstudenternes undervisning og uddannelse.

Sprogligt udsatte elever i den danske folkeskole

Ca. 8 pct. af alle elever har en **udviklingsmæssig sprogforstyrrelse** (*'Developmental Language Disorder, DLD'*) (Norbury m.fl. 2016). Det svarer til at ca. 2 elever i hver folkeskoleklasse har en medfødt forstyrrelse der betyder vedvarende vanskeligheder med at tilegne sig, forstå og/eller bruge sprog. DLD påvirker alle elevens sprog og dermed også elevens læse- og skrivetilegnelse samt indlæring i alle fag. DLD forsvinder ikke af sig selv, og det er derfor afgørende for disse elevers udvikling, trivsel, skolegang og fremtidsmuligheder at lærerne har det nødvendige fokus, den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til dels at opspore elever med (risiko for at have) DLD, henvise eleverne til nærmere logopædisk udredning og intervention (typisk i regi af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, PPR), samarbejde med elevens forældre, PPR og evt. andre ressourcepersoner om at understøtte den logopædiske indsats omkring barnet samt sikre elevernes deltagelsesmuligheder og læring i forbindelse med skolens undervisning.

ca. 2 pct. af alle elever har en **sprogforstyrrelse associeret med en neuroudviklingsforstyrrelse** (fx autismspektrumforstyrrelse) (Norbury m.fl. 2016). Det er ligeledes afgørende for disse elevers udvikling, trivsel, skolegang og fremtidsmuligheder at lærerne har den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til at understøtte sprogindsatsen omkring disse elever samt sikre elevernes deltagelsesmuligheder og læring i forbindelse med skolens undervisning (Bishop m.fl. 2017).

Et ukendt antal elever er **forsinkede i deres (dansk)sproglige udvikling** fordi de ikke har fået tilstrækkelige (dansk)sproglige erfaringer. Særlige risikogrupper er elever fra familier med lav socioøkonomisk baggrund, elever fra udsatte familier og elever med minoritetssproglig og/eller minoritetskulturel baggrund (Gathercole 2016, Højen m.fl. 2019). Også for disse elevers udvikling, trivsel, skolegang og fremtidsmuligheder, er det afgørende at lærerne har det nødvendige fokus, den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til dels at opspore eleverne, dels at igangsætte og gennemføre den rette sprogindsats og dels at sikre elevernes deltagelsesmuligheder og læring i forbindelse med skolens undervisning.

Mange elever med sprogvanskeligheder bruger forskellige **camouflagestrategier** for at skjule deres udfordringer. Ved at camouflere deres vanskeligheder får eleverne en følelse af at passe ind i sociale situationer, og de kan undgå at komme i problemer, fx i skolen hvor det at der er meget de ikke forstår, kan virke som om de ikke lytter. Det kan betyde at elevens sprogvanskeligheder ikke bliver opdaget fordi eleven udadtil virker til at være med (Hobson & Lee 2022). Camouflagestrategierne hjælper eleven til at fungere i hverdagen, men de kan samtidig resultere i forsinket opsporing af eleven og dermed forsinket henvisning til logopæd (Hobson & Lee 2022).

Konsekvenser

Svage sprogkompetencer kan have alvorlige konsekvenser bl.a. for elevens:

- kognitive og sociale udvikling
- sprogforståelse, herunder evne til at forstå beskeder
- evne til at lære at læse og skrive samt evne til at lære nye ting i alle fag
- læseforståelse, herunder evne til at forstå tekstopgaver i fx matematik og natur/teknik
- mulighed for deltagelse i fritidsaktiviteter (fx musikundervisning og fodboldtræning) og i aktiviteter med kammerater
- mentale overskud fordi hun/han er på konstant overarbejde for at kompensere for sine vanskeligheder
- selvværd og selvtillid
- trivsel, for nogle elever kan det føre til decideret skolevægring

På længere sigt kan ubehandlede sprogvanskeligheder få kritiske konsekvenser som bl.a. angst, depression, afbrudt skolegang, manglende uddannelse, arbejdsløshed og kriminalitet. Det er derfor afgørende at udfordringerne opdages så eleven så tidligt som muligt tilbydes den rette hjælp og støtte (Law m.fl. 2009).

Fejldiagnosticering

En opgørelse fra Børne- og Undervisningsministeriet (2022) viser at 12 pct. af 9. klasseeleverne i den danske folkeskole har dysleksi. Det er påfaldende da dysleksi kun har en prævalens på 8 pct. hos børn i skolealderen (Elbro 2023), og det tyder således på en høj grad af fejldiagnosticering af elever i den danske folkeskole.

Mange elever med DLD opfylder også kriterierne for dysleksi, men det er vigtigt at være opmærksom på at det er helt forskellige indsatser og understøttelse eleverne har brug for, afhængig af om de har DLD og/eller dysleksi (Snowling m.fl. 2020).

Anbefaling

Det er vores klare anbefaling at **sprogudvikling** og **sprogvanskeligheder** skrives ind i bekendtgørelsen for den nye læreruddannelse, som minimum i fagene *Dansk 1. til 6. klassetrin* (50 ECTS) og *Dansk 4. til 10. klassetrin* (50 ECTS).

Med venlig hilsen

Center for Sprog og Læring

Institut for Sprog, Kultur, Historie og Kommunikation
Syddansk Universitet

Teresa Cadierno

Teresa Cadierno

Professor, centerleder

Laila Kjærbaek

Laila Kjærbaek

Lektor, vicecenterleder

Referencer

- Bishop Bishop, D.V.M., M.J. Snowling, P.A. Thompson, T. Greenhalgh & the CATALISE-2 consortium (2017). Phase 2 of CATALISE: A multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry* 58(10), 1068-1080.
- Børne- og Undervisningsministeriet (2022). Næsten en ud af otte af eleverne i folkeskolens 9. klasse er ordblinde. www.uvm.dk. Tilgået her: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2022/sep/221001-naesten-en-ud-af-otte-af-eleverne-i-folkeskolens-9--klasse-er-ordblinde> den 06.03.2023.
- Elbro, C. (2023). Dysleksi. www.sundhed.dk. Tilgået her: <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/boern/sygdomme/vaekst-og-udvikling/dysleksi/> den 06.03.2023.
- Gathercole, V.C.M. (2016). Factors moderating proficiency in bilingual speakers. I Nicoladis & Montanari (red.), *Bilingualism Across the Lifespan: Factors Moderating Language Proficiency*. American Psychological Association, 123-140.
- Hobson, H.M. & A. Lee (2022). Camouflaging in Developmental Language Disorder: The views of speech and language pathologists and parents. *Communication Disorder Quarterly*.
- Højen, A., D. Bleses, P. Jensen & P.S. Dale (2019). Patterns of educational achievement among groups of immigrant children in Denmark emerge already in preschool second-language and preliteracy skills. *Applied Psycholinguistics* 40(4), 853-875.
- Law, J., R. Rush, I. Schoon & S. Parsons (2009). Modeling developmental language difficulties from school entry into adulthood: Literacy, mental health, and employment outcomes. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research* 52(6), 1401-1416.
- Norbury, C.F., D. Gooch, C. Wray, G. Baird, T. Charman, E. Simonoff, G. Vamvakas & A. Pickles (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 57(11), 1247-1257.
- Snowling, M.J., M.E. Hayiou-Thomas, H.M. Nash & C. Hulme (2020). Dyslexia and Developmental Language Disorder: Comorbid disorders with distinct effects on reading comprehension. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry* 61(6), 672-680.

Bemærkninger til høringsudkast, sag 2023-4959

Angående: Fagbeskrivelse for historie som undervisningsfag (35 ECTS-point)

I den faglige forening for historie er vi overordnet set tilfredse med indholdet i den beskrivelse af faget historie på læreruddannelsen, som nu er i høring.

Der er dog opstået nogle ret problematiske forhold i beskrivelsen af faget på grund af den måde, som det er endt med at blive sat op på. Det drejer sig både om "Mål" og om "Indholdsområder".

"Mål"

I et tidligere udkast til fagbeskrivelsen blev beskrivelsen af "Mål" indledt på denne måde: *"Ved fagets afslutning kan de studerende planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle en varieret og differentieret undervisning, der kvalificerer eleveres forestillinger om fortiden, historiske tænkning og historiebevidsthed. Herunder:*

- *Formulere og undersøge historiefaglige problemstillinger af relevans for skolefaget og etablere kvalificerede fortolkninger, overblik og sammenhænge*
- *Analysere og vurdere historiske kilder og fremstillinger med fagets metoder og teori*
- *Indleve sig med historisk empati i fortidige forhold og relationer mellem hhv. kultur/natur og aktør/struktur*
- *Analysere histories betydning i et historiebrugsperspektiv*
- *Begrunde valg af tilgange, stof og læremidler i egen undervisning og til forskellige elevgrupper, med udgangspunkt i teori og møder med praksis"*

Det er nu blevet ændret til blot at være seks separate mål. Det er problematisk, fordi det med den nuværende opsætning fremstår som om, at de nuværende mål 2, 3, 4 og 5 ikke har noget med undervisning af elever at gøre, men udelukkende handler om den lærerstuderendes egen historiefaglige læring.

Vi mener, at historiefaget på læreruddannelsen skal være professionsrettet, og vi mener, at alle seks mål skal formuleres på en måde, så det bliver tydeligt, at det *også* handler om, at de studerende ved faget afslutning er i stand til *at undervise eleverne i, at:* Formulere og undersøge historiefaglige problemstillinger [af relevans for skolefaget] og etablere kvalificerede fortolkninger, overblik og sammenhænge; Analysere og vurdere historiske kilder og fremstillinger med fagets metoder og teori; Indleve sig med historisk empati i fortidige forhold og relationer mellem hhv. kultur/natur og aktør/struktur og; Analysere histories betydning i et historiebrugsperspektiv.

"Indholdsområder"

I beskrivelsen af fagets indholdsområder er det problematisk, at der i flere tilfælde er sat indholdsområder, som har meget lidt med hinanden at gøre, sammen under ét punkt.

Det drejer sig først og fremmest om følgende indholdsområder:

- *Stofvalgskriterier og læremidler.*
- *Kildearbejde, kontroversielle emner og etablering af viden.*
- *Elevens livsverdener og faglige forudsætninger.*
- *Varierede, kropslige og æstetiske arbejdsformer, mundtlighed og faglig læsning.*

"Stofvalgskriterier" handler først i senere led af undervisningstilrettelæggelsen om valg af "læremidler" og bør derfor ikke sættes sammen som ét indholdsområde. Til gengæld vil det være oplagt at sætte "Stofvalgskriterier" sammen med "Elevs livsverdener".

"Kildearbejde" og "etablering af viden" hænger rigtig fint sammen, men har intet med, "kontroversielle emner" at gøre.

"Elevs livsverdener" har ikke noget med elevernes "faglige forudsætninger" at gøre.

"Varierede, kropslige og æstetiske arbejdsformer" er noget helt andet end "mundtlighed og faglig læsning."

Vi vil foreslå følgende opdeling i forhold til de fire ovennævnte indholdsområder:

- Stofvalgskriterier og elevs livsverdener.
- Kildearbejde og etablering af viden.
- Kontroversielle emner.
- Elevs faglige forudsætninger.
- Læremidler.
- Mundtlighed og faglig læsning.
- Varierede, kropslige og æstetiske arbejdsformer.

På vegne af Historielærerforeningen for Læreruddannelsen

Bestyrelsesmedlem

Andreas Kopp
Andreas Kopp

Lektor og cand.mag. i historie
Københavns Professionshøjskole
Institut for læreruddannelse

Svar til Høring over udkast til ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har sendt et udkast til en ny bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen i høring. Udkastet hævdes at følge intentionerne i den politiske aftale om en reform af læreruddannelsen fra 13. september, 2022: "En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen." Vi vil som læreruddannelsens nationale netværk for teknologiforståelse i det følgende redegøre for, at i forhold til fagligheden teknologiforståelse følger udkastet IKKE intentionerne.

I aftalen "En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen" er det angivet, at teknologiforståelse skal "prioriteres i grundfagligheden" (s. 7). Dette er udtryk for en bred politisk erkendelse af, at teknologiforståelse bør have større fokus i læreruddannelsen. I det udkast til en bekendtgørelse, der nu er sendt i høring, indgår ordet teknologiforståelse imidlertid ikke som en del af grundfagligheden. Ser man på ordet teknologi, indgår det hverken i formål eller mål for grundfagligheden, men det indgår to gange under punktet *indholdsområder for pædagogik og almen didaktik*, som er et ud af tre fag i lærerens grundfaglighed.

De to nævnte indholdsområder er:

- *Dannelsens og læringens betingelser og indhold i lyset af samfundsmæssige forhold som f.eks. teknologisk udvikling, klimaforandringer og ulighed.*
- *Et bredt repertoire af undervisnings- og arbejdsformer, herunder brug af digitale teknologier og praktiske, musiske og kreative elementer.*

I det første punkt anvendes ordet digital ikke, og dermed henvises til teknologisk udvikling generelt. Teknologier er imidlertid en overordentlig bred betegnelse, som har været brugt til at omhandle alt fra tænkemåder (se f.eks. Deweys definitioner af teknologi) over blyanter og dampmaskiner til kunstig intelligens. Samtidig har underviserne frit valg i forhold til, hvilke samfundsmæssige forhold, de vil drage ind i at forstå dannelsens og læringens betingelser: Teknologisk udvikling, klimaforandring og ulighed er blot nævnt som eksempler. Selv hvis en underviser skulle vælge at fokusere på teknologisk udvikling, og selv hvis underviseren skulle vælge at fokusere på digitale teknologier, er det altså udviklingen, der skal fokuseres på frem for forståelsen af teknologierne. Underviseren kan til gengæld også vælge i stedet at undervise i andre betingelser og indhold for dannelse og læring som klimaforandringer, ulighed eller et helt tredje samfundsmæssigt forhold. Det er således en mulighed, men det er ikke udtrykt som en forventning, at der med henvisning til dette indholdsområde kan foregå noget, der på en eller anden måde minder om teknologiforståelse. Det første punkt er med andre ord på ingen som helst måde udtryk for en "prioritering" af teknologiforståelse.

Det sidste punkt vedrører anvendelse af digitale teknologier som undervisningsredskaber, og selvom dette potentielt indebærer en brug af digitale teknologier, er anvendelsen af digitale teknologier som redskab væsensforskellig fra den produktion og forståelse af digitale teknologier, som er teknologiforståelse. Den indtil nu eneste officielle definition af teknologiforståelse stammer fra *Forsøg med teknologiforståelse i folkeskolens obligatoriske undervisning*. Her nævnes det eksplicit, at teknologiforståelse IKKE handler om digitale teknologier som undervisningsredskaber: "It-understøttelse af undervisning (anvendelse af konkrete værktøjer som MatematikFessor og GeoGebra eller anvendelse af iPads eller Chromebooks) er ikke en del af fagets genstandsfelt."¹ Tilegnelse af kundskaber om brug af digitale teknologier som en del af et bredt repertoire af undervisnings- og arbejdsformer er IKKE teknologiforståelse.

I høringsbrevet, som følger med udkastet til bekendtgørelsen, er det anført, at udkastet er udarbejdet af blandt andet faglige spydspidser og faglige eksperter, men os bekendt har ingen eksperter eller spydspidser i teknologiforståelse været involveret i udarbejdelsen, og derfor må vi konkludere, at teknologiforståelse heller ikke har været prioriteret i rammerne for udviklingen af et udkast. Vi håber, at der i videreudviklingen af bekendtgørelsen om læreruddannelsen vil

¹ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-02/GSK.%20Læseplan.Tilgængelig.%20Teknologiforståelse.%20pdf.pdf>

blive inddraget netop faglige spidspidser og eksperter i teknologiforståelse, fordi vi ikke kan se, hvordan det ellers skal lykkes at udarbejde fagbeskrivelser, hvor teknologiforståelse prioriteres.

Samlet set er det svært at se, at teknologiforståelse overhovedet er til stede som en del af grundfagligheden i udkastet til en bekendtgørelse for den nye læreruddannelse såvel som i arbejdet med at udarbejde dette udkast. Teknologi nævnes men bruges i andre betydninger end teknologiforståelse, og det er åbenlyst, at teknologiforståelse IKKE er prioriteret i det nuværende udkast. Vi ser frem til en ny udgave af bekendtgørelsen, hvor teknologiforståelse er tydeligt prioriteret og dermed til en bekendtgørelse, der lever op til kravene fra den politiske aftale om ny læreruddannelse.

Med venlig hilsen

Nationalt netværk for teknologiforståelse ved Læreruddannelsen

Lone Nielsen, lektor, UCL
Bjarke Lindsø Andersen, adjunkt, PHAbsalon
Lise Møller, lektor, KP
Thomas Kjærgaard, lektor, UCN
Lars Petersen, lektor, UCSyd
Mikkel Hjorth, docent, VIA